

KERTOMUS

**Suomen Ammattijärjestön toiminnasta
vuonna 1913**

KERTOMUS

Suomen Ammattijärjestön toimintasu-
nnus 1913

Yleiskatsaus.

Vuosi 1913 alkoi huonoissa merkeissä. Edellinen vuosi oli ollut raskaiden taistelujen vuosi ja kärsityt tappiot olivat tietysti lyöneet leimansa koko ammattiyhdistysliikkeeseemme. Useilta tahoilta ennustettiin, että seuraukset tulisivat näkymään viimeksi kuluneen vuoden toiminnessa sekä että olisi ollut odotettavissa ehkä hyvinkin huomattava jäsenmäärän laskeutuminen.

Tähän nähden olikin luonnollista, että koetettiin kiinnittää päähuomio järjestävään työhön. Saatuja, joskin kalliita kokemuksia oli käytettävä liikkeen hyväksi ja korjata niitä puutteita, joita oli huomattu. Oli koetettava luoda rohkeutta ja luottamusta ammattiyhdistysliikkeeseen.

Tässä järjestävässä työssä onkin kulunut vuosi tuottanut suotuisia tuloksia. Vastoin odotuksia, on ammattiyhdistysliike kaikkialla maassamme kasvanut ja lujittunut. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kasvoi S. Ammattijärjestöön kuuluvien järjestyneiden luku 1,860 jäsenellä, toisella neljänneksellä 1,452 jäsenellä, kolmannella neljänneksellä 1,186 jäsenellä ja neljännellä vuosineljänneksellä 2,229 jäsenellä eli koko vuoden kuluessa 7,042 jäsenellä ja oli S. Ammattijärjestön jäsenmäärä vuoden lopussa 28,031, joka on suurin saavutus S. Ammattijärjestön olemassaolon aikana. Tämä säännöllinen ja jatkuva nousu, joka on viimevuotena huomattavaa, todistaa ammattiyhdistysliikkeemme varmaa edistystä. Tämä on sitäkin huomattavampi kun tiedetään, että kuluneella vuodella eivät työmarkkinat ole olleet erin suotuisat, vaan pikemmin päinvastoin. Keskinkertaista parempi aika on vallinnut sahateollisuudessa, josta osin johtuukin, että sanotun teollisuuden alalla on ammattiyhdistysliikkeen edistys ollut huomattavin. Paremmanpuoleiset työmarkkinat olivat viime kesänä myöskin satamatöissä. Tästä johtuikin, että näillä teollisuusaloilla saatiin aikaan useita uusia työsopimuksia, joiden avulla saatiin työolot vakavammalle kannalle ja jonkun verran työehtoja parannetuiksi.

Huomattavin nousu onkin tapahtunut Sahateollisuustyöväen liitossa, sen jälkeen Metallityöntekijäin liitossa ja Tehdas- ja sekatyöväen liitossa. Ilahduttava nousu on myöskin tapahtunut Paperiteollisuustyöväen liitossa siitä huolimatta, että viimeistä edellisen vuoden vaikea taistelu on varmaankin vielä katkerassa muistossa. Nousua on myöskin Kuljetustyöntekijäin liitossa, mikä nousu on suurimmalta osaltaan aiheutunut siitä, että liiton laajennuttua on uusia työläisryhmiä siihen liittynyt. Huomiota ansaitsee myöskin Kutomateollisuustyöväen- ja Vaa-tetustyöntekijäin liitossa tapahtunut nousu. Useimmissa muissakin liitoissa tapahtunut nousu on mielihyvällä merkittävä.

Laskusuuntaa osoittaa vaan Kirjaltajain, Kirjansitojain ja Muurarien liitot, joista viimeksimainitun lasku lienee aivan tilapäistä laatua ja johon tuu rakennusteollisuudessa vallitsevasta työttömyydestä.

Näillä viidellä teollisuuden alalla, joissa valtion antamat tilastolliset tiedot osottavat tarkimmin kullakin teollisuuden alalla työskentelevien työläisten luvun, voidaan lähipitkin määritellä järjestäytymisprosentit ja osoittaisi se, että vuoden lopulla oli sahateollisuudessa järjestäytynyt noin 24 % koko teollisuuden työväestä, metalliteollisuudessa noin 30 %, paperiteollisuudessa noin 12 %, kutomateollisuudessa noin 9 % ja kirjateollisuudessa noin 48 %. Tämä osottaa, että näilläkin teollisuusaloilla on vielä paljon tehtävää, ennenkuin ammatillinen järjestäytyminen on saavuttanut sille kuuluvan aseman.

Koko rakennusteollisuudessa ja rakennusaineteollisuudessa olivat työmarkkinat perin laimeat, joka vuoden lopulla ja alkaneen vuoden alulla johti lähes täydelliseen työttömyyteen. Tästä huolimatta on järjestäytyminen kyennyt pysymään asemillaan, vieläpä ottamaan pieniä edistysaskeleita. Puutteellisten tilastojen vuoksi on näiltä aloilta vaikea antaa paikkansa pitäviä tietoja järjestäytymisprosentista mutta on se erällä aloilla korkeampi kuin edellämainituissa teollisuuksissa. Huonoista työmarkkinoista johtuukin ettei näillä aloilla ole kyetty saamaan mainittavia työolojen parannuksia. Mutta aivan tuloksetonta ei toiminta siltä ole tässäkään suhteessa ollut. Onpa rakennusaineteollisuudessa saatu kolme uutta työsopimustakin, joissa entisiä työehtoja on melkoisesti parannettu. Niinikään on rakennusteollisuudessa puutyöntekijät saaneet kaksi uutta sopimusta, joissa myös työehtoja on parannettu. Kun ottaa huomioon, että toiselta puolen on kaikki palkkojen alennusyritykset saatu torjutuksi, niin voinee tälläkin alalla pitää kuluneen vuoden saavutuksia tyydyttävänä.

Pukimoteollisuustyöväen kesken on kuluneella vuodella vallinnut melkoisen vilkas toiminta. Järjestäytyminen on mennyt eteenpäin ja uusia työsopimuksia saatu useita, niistä huomattavimmat Helsingin ja Viipurin vaatetustyöntekijäin sopimukset.

Ravintoaineteollisuudessa on järjestäytyminen perin alkeellisella kannalla. Lukuunottamatta leipureita, jotka ovat keskinkertaisesti järjestyneet, ei muilla tämän teollisuuden aloilla voi järjestäytymisestä olla paljon puhuttakaan. Sokuri- ja karamellityöläisistä on tosin häviävän pieni prosentti järjestäytynyt, mutta koko panimo- ja virvoitusjuomateollisuus on kokonaan järjestymättä. Samoin monet muut ravinto- ja nautintoaineteollisuuden eri alat.

Nahkateollisuustyöväen järjestäytymisestä on vaikea vetää varmoja päätelmiä. Tällä teollisuuden alalla, varsinkin jalkineiteollisuudessa on vasta aivan viimevuosina tapahtunut suuri murros, nimittäin siirtyminen käsityöläisyydestä konetöytäntöön ja kuten aina tavallista, saa tällainen tuotantotapojen perinpohjainen muutos aikaan täydellisen sekasorron työläistenkin kesken, josta johtuu, että järjestäytyminen on kovin epävarmaa. Mutta varmaa on taas se, että nämä uudet tuotantotavat aikaavoittain luovat entistäkin varmemmat edellytykset ammatilliselle järjestäytymiselle. Kuinka pian tämän teollisuuden työväestä kyke-

nee nousemaan tämän murrosajan sekasorrosta, sen on tulevaisuus osoittava.

Muissa pienemmissä ryhmissä on järjestäytyminen kuluneella vuodella pysynyt jotenkin tasallaan.

Osastoiden lukumäärä on vuoden kuluessa lisääntynyt 80.

Osastojen jäsenmäärän keskiarvo on kuitenkin kohonnut 32.¹⁶, jossa se oli edellisenä vuotena 38.²⁶, joten näyttää, että jäsenten lisääntyminen on tapahtunut enempi vanhoihin osastoihin liittymisinä kuin uusien osastojen perustamisten muodossa, vaikka niitakin, kuten näkyy, on perustettu.

Tämä osoittaa ammattiyhdistysliikkeen vahvistumista, enemmän kun sen laajenemista. Tämän keskiarvolaskelmankin mukaan olisi vanhoihin osastoihin liittynyt 3,983 uutta jäsentä, mutta todellisuudessa on se sitäkin suurempi, sillä uusien osastojen keskiarvo ei nouse läheskään siihen määrään kuin vanhempien.

Tilastot vuodelta 1913, samoin kun edelliseltäkin vuodelta tarjoavat tilaisuuden verrata ammattiyhdistysliikkeessämme tapahtuneita vaihteluja ja saavutuksia. Tilastot kuitenkin senvuoksi, että kokonaista 6, tosin pientä, liittoa ei ole antanut mitään tilastollisia tietoja ja S. Saha-teollisuustyöväenliitto sekä kirjaltajain liitto vain muutamia summittaisia tietoja. Kuitenkin niiden saatujen tietojen perustuksella voidaan merkitä muutamia ääriviivoja liikkeemme kehityksestä.

Jäsenmäärän vaihteluja vertaillessa huomaa, että v. 1912 oli liittynyt uusia jäseniä, miehiä 10,009 ja naisia 1,021 kun taas v. 1913 olivat vastaavat luvut, miehiä 8,666 ja naisia 1,504. Liittyneiden luku v. 1913 on kuitenkin melkoista suurempi sillä esim. Sahaliittoon liittyneiden luku, joita ei tilastossa näy, nousee useihin tuhansiin. Eronneita oli v. 1912 7,352 miestä ja 714 naista sekä v. 1913 6,065 miestä ja 848 naista. Tästä näkyy, että eroamiset ovat olleet edellistä vuotta melkoisesti vähemmät ja osottaa suurempaa harrastusta pysyä osaston jäsenyydessä. Kuitenkin on eroavien luku vieläkin aivan liian suuri. Viimevuoden lopussa oli miehiä 23,745 ja naisia 3,335. Kuten näkyy, on järjestäytyminen suhteellisesti edistynyt paremmin naisten kuin miesten keskuudessa. Tarkat vertailut eivät kuitenkaan ole mahdollisia juuri siitä syystä, että niin moni liitto on jättänyt kokonaan tiedot antamatta ja toiset jättäneet antamatta ne tiedot, jotka tarjoaisivat tilaisuuden tehdä vertailuja. Tästä näkyy, miten tärkeää olisi saada täydelliset tilastot kaikilta järjestöiltä ja toivoo Ammattijärjestön toimikunta siinä suhteessa vastaisuudessa suurempaa harrastusta ja täsmällisyyttä järjestöjen puolelta.

Rahallisessa suhteessa on vuosi 1913 ollut myös edistysvuosi. Liittojen tulot tosin ovat vähentyneet 398,907: 91 markasta 318,482: 44 markkaan, mutta menot ovat vähentyneet vielä enemmän, eli 517,214: 72 markasta 221,397: 59 markkaan. Tämä vähennys aiheutui etupäässä siitä, että työtaisteluja avustettiin vaan 13,447: 95 markalla kun vastaavat luvut olivat edellisenä vuotena 144,466: 72 mk.

Liittojen varat olivat vuoden kuluessa kasvaneet 274,631: 61 markasta 364,905: 47 markkaan ja järjestöjen yhteinen omaisuus 696,749: 72

markasta 891,377: 10 markkaan. Todellisuudessa on varat tätäkin suuremmat sillä useat järjestöt eivät ole antaneet varoistaan mitään tietoa.

Maatyöväen ammatillista järjestäytymistä on myös yritetty panna alulle. Viime marraskuun 8 p:nä julkaisemallaan kiertokirjeellä kehoitti Ammattijärjestön toimikunta maalaistyöväenyhdistyksiä keskustelemaan maatyöväen ammatillisesta järjestäytymisestä: josko pitävät sitä tarpeellisenä ja siitä olisiko perustettava erikoinen maatyöväen liitto vaiko yhtyä eri osastona S. Tehdas- ja sekatyöväen liittoon sekä missä se on mahdollista, perustaa jo osastoja.

Tähän kiertokirjeeseen kehoitettiin antamaan vastaukset viime vuoden loppuun.

Siihen mennessä on kaikkiaan 55 yhd. lähettäneet vastauksensa. Niistä on 35 ollut sitä mieltä, että maatyöväen ammatillinen järjestäytyminen on tarpeellinen ja ovat pyytäneet Ammattijärjestöltä sääntöehdotuksia ja lähempiä ohjeita, näistä 11 on puoltanut yhtymistä S. tehdas- ja sekatyöväenliittoon, 8 on ollut sitä mieltä, että olisi perustettava oma liitto, 2 kannatti yhtymistä maanvuokraajain liittoon ja 14 eivät olleet siitä vielä tehneet päätöstään. Osastoja oli jo perustettu 5 ja niissä jäseniä 120.

Sitävastoin oli 20 yhdistystä sitä mieltä etteivät voi kannattaa maatyöväen ammatillista järjestymistä, osa siitä syystä, että paikkakunnalla on jo tehdas- ja sekatyöväen osasto, johon voi kuulua, osa taas siitä syystä, että paikkakunnan työväenyhdistys pidetään riittävänä, joten ammattiosastojen perustaminen vain hajoittaisi heidän toimintaansa.

S. Ammattijärjestön toimikunta on laatinut maatyöväen osastoille sääntöehdotukset ja väliaikaiset jäsenkortit ja on niitä jaettu haluaville yhdistyksille ja perustetuille osastoille. Vielä ei voi varmuudella sanoa missä ja koska tuleva edustajakokous pidetään, vaan tulee S. Ammattijärjestön toimikunta antamaan siitä aikanaan tiedon ja tekemään alustukset kokouksessa mahdollisesti käsiteltävistä asioista.

Samalla kun ammattiyhdistysliikkeemme on toiseltapuolen kasvanut, on se pyrkinyt muodostumaan voimaperäisemmäksi. Kaikissa vuoden varrella pidetyissä liittokokouksissa on ollut keskusteltavana keskinäisten avustuskassojen perustaminen. Varsinkin työttömyysapukassain perustamista on pidetty tärkeänä, vaikka käytännöllisistä vaikeuksista on sen toteuttaminen jätetty tuonemmaksi, mutta useimmissa tapauksissa on jo päätetty alkaa kerätä varoja pohjarahaston muodostamiseksi.

Sitävastoin on sairausavustusta päättänyt antaa Kivityöntekijäin liitto ja Puutyöntekijäin liitto sairaus- ja hautausavustusta sekä Metallityöntekijäin liitto hautausavustusta. Useat liitot ovat niinkään päättäneet korottaa jäsenverojaan ja saattaa toimintansa siten vakavaraisemmaksi.

Ammattiyhdistysliikkeen keskittymisluunta on saanut yhä enemmän tunnustusta. Kirjaltajat ja kirjansitojat ovat päättäneet yhtyä ja Lasi-työntekijäin liitto on päättänyt vastaisuudessa yhtyä S. Tehdas- ja Sekatyöväen liittoon. Tämän lisäksi on nostettu kysymys Kaakeli-, f.- ja

uunintekijäin liiton yhdistämisestä Muurarien- ja S. Tehdas- ja Sekatyöväen liittoihin.

Kuten edellisestä selviää antaa viimeksi kulunut vuosi ja sen toiminta meille rohkeutta katsoa tulevaisuuteen. Tosin paraikaa vallitseva huutava työttömyyshätä masentaa toimintaamme, mutta siksi vankat juuret on jo ammattiyhdistysliikkeellämme, ettei sekään voi suuremmassa määrin kasvavaa järjestäytymistytämme estää.

Missä määrin kuluva vuosi tuo tullessaan raskaita taisteluja, siihen on vaikea vielä vastata. Tosin paraillaan käytävä Kotkan ja Tampereen suuret työtaistelut ovat jo edessä ja merkit viittaavat siihen, että työnantajain puolelta on odotettavissa sarja hyökkäyksiä, joiden onnistuminen riippuu siitä, missä määrin järjestömme kykenevät lujittamaan asemaansa alkaneen vuoden varrella. Toiveita kuitenkin on, että ammattiyhdistysliikkeemme kykenee kunnialla selviytymään vastaisista vaiheista.

Palkkaliikkeet ja työtaistelut.

Työtaisteluista ja palkkaliikkeistä on kerätty ensikerran tarkkaa tilastoa. Useat liitot eivät kuitenkaan ole voineet näitä tietoja antaa, joten tämäkin on jäänyt vielä vaillinaiseksi. Mutta sellaisenaankin kykenee osottamaan muutamia huomioonotettavia asioita. Näiden tietojen mukaan on 41 työriitaa saatu sovituksi ilman työnseisausta ja niissä saatu tai uudistettu yhteensä 47 työsopimusta, jotka koskivat 3,532 työntekijää ja 66 työnantajaa. Tälle joukolle saatiin palkkoja nousemaan 1,784 mk. viikossa ja työaikaa lyhenemään 50 tunnilla viikossa. Saavutukset eivät tosin ole suuret, tehden ainoastaan 76 penniä viikossa kutakin työntekijää kohden, mutta on se saatu ilman uhrauksia.

Työlakkoon on johtanut ainoastaan 29 työriitaa, joihin otti osaa 2,636 työntekijää ja niissä saatiin 19 työsopimusta, koskien 1,877 työntekijää ja 214 työnantajaa. Palkat nousivat 3,099 mk. viikossa ja työaika lyheni 630 tuntia viikossa. Näissä kuitenkin menetettiin 27,203 työpäivää, joiden arvo on rahassa 101,277 mk.

Merkille pantava on muuten se, että järjestäytyminen niissä palkkaliikkeissä, jotka ovat saatu sovituksi ilman työseisausta, on ollut 74 %, kun taas lakkotapauksissa on järjestäytymisprosentti vaan 59 %.

Paitsi niitä työriitoja, jotka saatiin sovituksi ilman työnseisausta tai jotka johtivat lakkoon ja joista lähemmät tiedot löytyy taulukoissa N:o 7—9, on S. Muurarien liitolle sattunut 5 työnsulkua jotka johtuivat siitä, että yhdessä tapauksessa vaadittiin rikkurin erottamista, kahdessa tapauksessa vaadittiin työnantajaa noudattamaan sovittua kontraktia ja kahdessa tapauksessa puollustettiin aiheettomasti eroitettuja työläisiä.

Näihin sulkuihin joutui 110 työntekijää ja 5 työnantajaa. Työntekijöistä oli 51 järjestynyttä ja 59 järjestymätöntä; työnantajista 3 kuului työnantajain järjestöön ja 2 oli järjestymätöntä. Suluista päättyi 1 voitolla, 2 osittaisilla voitolla ja 2 häviöllä. Näissä menetettiin yhteensä 267 työpäivää, joiden rahallinen arvo teki 1,335 markkaa.

Kaikestaan saatiin tai uudistettiin 73 työsopimusta, jotka koskivat 4,515 työntekijää ja 293 työnantajaa. Vuoden lopussa oli voimassa 186 sopimusta, jotka koskivat 13,902 työntekijää ja 521 työnantajaa. Sopimuksia menetettiin vaan 2.

Otamme tähän lyhyitä selostuksia huomatuimmista työriidoista.

Helsingin vaatetustyöntekijäin työriita, jonka vaiheista lähempi selostus löytyy S. Ammattijärjestön viime vuoden toimintakertomukseen liitetystä Ammattivaltuuston pöytäkirjassa, johti lyhyen lakon jälkeen työsopimukseen. Viipurissa saatiin sopimus ilman työnseisausta.

Koneellisen kiviveistämöllä Antreassa kesti lakko kaksi kuukautta. Jo kaksi vuotta takaperin oli työriita saman yhtiön kanssa ja laadittiin yhteisesti työntekijäin ja työnantajan välinen työehto- ja palkkasopimus. Sopimus kesti kuluneen vuoden huhtik. 1 p:vään.

Kun sopimuksen jatkuvaisuus oli vanhassa työsopimuksessa epäselvästi määritelty, niin Antrean kivit.t. a.-o:n puolesta ilmoitettiin isännistölle, että ollaan halukkaat jatkamaan töitä entisen sopimuksen mukaan. Isännistö kuitenkin jyrkästi kielsi ja vaati hyväksymään ja allekirjoittamaan o. y:n etuja silmälläpitäen yksipuolisesti tehdyn ehdotuksen, jossa työpäivää pidennettiin tunnilla ja urakkapalkat alenivat aina 26 pros. Lisäksi oli työehdot laadittu kovin yksipuolisiksi.

Isännistö ei ensin tarjonnut sovittelua järjestön nimessä eikä sanonut tahtovansakaan ammattiosaston tai liiton kanssa olla tekemisissä vaan yksinomaan yksityisenä.

Näille työmaille on yritetty värvätä rikkureita Venäjältäkin ja onnistuttiin jo samaankin, mutta venäläiset toverit kuultuaan, että työt on lakkotilassa, palasivat kotiinsa ja niin työnantajan täytyi viimein taipua työläisten alkuperäisiin vaatimuksiin.

Koukkusaaren louhimolla oli myöskin louhiain lakko. Jonkunverran onnistuttiin tänne saada rikkureitakin, mutta kaikesta huolimatta täytyi työnantajan lopulta taipua.

Viipurin puuseppätehtailla kesti lakko 23 päivää ja päättyi työehtosopimukseen.

Keravan tiilitehtaalla puhkesi toukokuun puolivälissä järjestymättömien lakko. Lakon puhjettua liittyi työväki osastoon ja työriita päättyi sopimukseen.

Porvoon karamellitehtaalla puhkesi myöskin järjestymättömän lakko ja lakon alettua perustettiin ammattiosasto, mutta työnantaja rikkurien avulla mursi rintaman.

Auran nahkatehtaalla jatkuu lakko yhä ja kuuluu työnantaja saaneen paikkakunnan maanviljelijöistä rikkureita ja muutenkin apua.

Viipurin höyrymöllyn työläiset esittivät toukokuun 13 p:nä työnantajalle työehtosopimuksen, minkä työnantaja lyhyen lakon jälkeen hyväksyi.

Sörnäisten puuseppäyhtiön sahalla Verkkosaarella saatiin toukokuun 5 p:nä neuvotteluilla aikaan työsopimus.

Läskelän sahalla syntyi riitaisuus järjestyssääntöjen johdosta, joka kuitenkin saatiin selvitettyksi työväelle edullisesti.

Kajaanin puutavarayhtiön sahalla Kajaanissa syntyi samoin riita

järjestyssäännöistä, joka kuitenkin ilman lakkoa työväen omin voimin selviytyi sitten kuin työnantaja teki sääntöihin muutamia muutoksia.

Uraan Suitsaarella Vuotjärven höyrysahayhtiön kanssa saatiin sopimus, jonka mukaan yhtiön tulee käyttää liiton jäseniä, jos niitä on saatavissa.

Uleå-yhtiön sahoilla Oulussa oli liikehtimistä, jopa osittaisia lakko-jakin pitkin kevättä, mikä ei kuitenkaan sillä kertaa johtanut vakavam-piin selkkauksiin.

Pihlavan sahalla Porissa tekivät kantajat korpilakon, josta johtui, että vapuksi sanottiin koko sahan väki irti työstä. Kun kantajat saivat aikaan sovinnon, työnantaja peruutti sahan työläisten irtisanomisen ja siten yleinen työseisaus vältettiin.

Säynätsalossa on myöskin sattunut selkkauksia lastaus- ja taaplaus-toissa. Riidan syynä oli palkkojen laskeminen ja muutenkin työehtojen huonontaminen.

Selkkaukset saatiin sovituksi tyydyttävällä tavalla.

Työselkkaukset Raahen satamatöissä. Sittenkun Stevedores of Finlandin osasto oli perustettu Raahen, näytti jo siltä, että vakavampia selkkauksia ei voida välttää. Heinäkuussa puhkesikin lakko, mikä kaksi viikkoa kestedtyään päättyi työehtosopimukseen.

Sopimus saatiin myös Rörtässä ja Iin Haukiputaalla.

Rauman sataman työriitä päättyi siten, että työnantaja tyydytti työn-tekijäin vaatimukset, tekemättä kirjallista sopimusta.

Tampereen Pellavatehtaan konepajan sepät olivat kesäkuun alussa jättäneet isännistölle palkkavaatimuksensa ja pyytäneet siihen vastausta viimeistään lauantaina saman kuun 5 p:nä. Antamassaan vastauksessa on isännistö selittänyt korottavansa palkkoja vastauksen kanssa annetun luettelon mukaisesti. Luettelon jälkeen tulevat kolmestakymmenestä miehestä 26 saamaan ylennystä, joka vaihtelee kahdesta pennistä viiteen penniin tunnilta. Enimmälle osalle on myönnetty kolmen pennin ylen-nys. Neljälle ei ole annettu mitään palkankorotusta.

Sittenmin pitämässään kokouksessa neuvottelivat sepät vastauksen johdosta ja päättivät pitkän keskustelun jälkeen toistaiseksi luopua tällä kertaa enemmistä toimenpiteistä palkkojen parantamiseksi ja tyytyä sii-hen, mitä isännistö luettelon mukaisesti suostui korottamaan. — Sen jälkeen keskusteltiin yhteistoiminnasta vastaisuudessa ja mitä tehokkaam-maksi saattamiseksi olisi tehtävä.

Porin ympäristön sahoilla alkoi viime kevännä voimakas työväen nousuliike, joka alkoi siitä, että työväestön puolelta tehtiin vaatimus pyhä-illan työn poistamisesta 8 kesäkuukautena. Tämä vaatimus esitet-tiin ensin Reposaaren ja Pihlavan sahojen työväestön taholta ja sittem-min myös Porin sahojen työväestön puolesta. Aikaisemmin ilmoitet-tiinkin Reposaaren sahan isännistön puolesta, että vaatimukseen oli suos-tuttu touko-, kesä-, heinä- ja elokuun aikana ja otettiin järjestelmä kä-y-täntöön viime heinäkuun alusta. Samoin ilmoitettiin Pihlavan sahan isännistönkin puolesta suostutun vaatimukseen kesä-, heinä- ja elokuun aikana. Niinikään Porin sahojen isännistön puolesta ilmoitettiin suos-

tutun samanlaiseen järjestelyyn, mutta vasta sen jälkeen kun työväestö oli puolestaan toimittanut irtisanomisen ja lakon piti alkaa.

Työläiset kaikilla sahoilla päättivät sillä kertaa tyytyä tarjottuihin ehtoihin ja jatkaa työtä, mutta Porin sahojen isännistön tahditon menettely, he kun vaativat, että miesten tulee palata seuraavana aamuna konttorin kautta ja ilmottautua siellä, kiihotti työväestöä siinä määrin, että he eivät menneetkään työhön, vaan alottivat lakon heinäkuun 19 p:nä, mihin sittemmin lastaajatkin yhtyivät, esittäen puolestaan palkan- korotusvaatimuksia.

Sitten kun sahateollisuustyöväen liiton asiamies oli turhaan koettanut saada aikaan neuvottelut työnantajain kanssa, tarttui välimiehenä asiaan tri L. Ehnrooth Helsingistä. Hän saikin asiat lopulta siihen kuntoon, että työnantaja, tri V. Rosenlev, matkusti Helsinkiin, jonne oli myös saapunut sahateollisuustyöväenliiton asiamies. Samana päivänä alkoivat myös neuvottelut tri E:n johdolla ja neuvotteluihin otti myös osaa Ammattijärjestön puheenjohtaja O. Tokoi. Keskustelut johtivat sopimukseen, jonka työväen edustajat ilmoittivat hyväksyvänsä ja välimiehenä toimiva tri E. selitti työnantajain hyväksyvän. Sopimuksesta antoi tri E. sitten kirjallisen näin kuuluvan selityksen:

»Sen jälkeen, kun tänään olen lakosta neuvotellut tri V. Rosenlevin kanssa, olen oikeutettu ilmoittamaan seuraavaa:

1) osakeyhtiön tarkoituksena on, että yhtiön sanomalehdissä painattaman julistuksen 1 kohdassa mainittu työjärjestelmä on ensi vuosinakin sovellettava kunnes tämä määräys mahdollisesti muutetaan;

2) koska muissa paikkakunnalla olevissa sahalaitoksissa nyttemmin on suostuttu lakkauttamaan yövuorot neljäksi kuukaudeksi vuodessa, yhtyy yhtiö siihen, että yövuorot vastedes lakkautetaan myöskin syyskuun aikana;

3) julistuksen 3) kohtaa kirjoitettaessa tarkoitettiin ainoastaan ettei palkkavähennyksiä tulisi kysymykseen. Tämä ei estä että lastaajille, jotka vasta lakon aljettua ovat esiintuneet palkankorotusvaatimuksia, myönnetään palkankorotusta. Yhtiön puolesta vakuutetaan, että lastaajain palkkoja tullaan korottamaan.

Helsingissä, elokuun 21 p. 1913.

Leo Ehnrooth.»

Työnantajain puolelta ilmoitettiin samalla, että yhtiö tulee julkaisemaan neuvottelujen tuloksen sanomalehdissä.

Tämän johdosta kutsuttiin Porin sahojen työväestö kokoukseen elokuun 23 p:nä. Kokouksessa teki liiton asiamies selkoa asemasta sekä esitti sen lausunnon, jonka osaston johtokunta oli laatinut lakon lopettamisesta:

Johtokunnan lausunto kuului seuraavasti:

»Suomen Sahateollisuustyöväen liiton Porin osasto kokouksessaan elokuun 23 p:nä selittää, saatuaan tietoonsa osaston johtokunnan kannan käynnissä olevaan työtaisteluun nähden:

että sittenkuin työnantaja on suostunut poistamaan yötyön maanan-

takia vasten kesä-, heinä-, elo- ja syyskuukausina tästä edespäin tulevina vuosina, hyväksymme tämän kuitenkin huomauttamalla, että osaston pyrkimys edelleen on sanotun työvuoron poistamiseen läpi vuoden;

että luottaen lupaukseen korottaa lastaajien palkat alatamme myös työnteon samalla kun selitämme olevamme vapaat toimimaan asianhaaran mukaan ellei työnantaja korottaisi näitä kysymyksessä olevia palkkoja siinä määrin kuin on tarpeellista;

että asiain näin ollen osasto päättää nyt lopettaa heinäk. 19 p:nä alotetun työtaistelun ja kehottaa työläisiä palaamaan työhön maanantai-aamuna klo 6, t. k. 25 p:nä.

Tämän 5-viikkoisen taistelun opetukset varmaankaan eivät liene hukkaan menneet ja siinä toivossa osasto vakavasti kehottaa työläisiä pitämään se sitoumukset, jotka osastolle ja liitolle ovat annetut.»

Kun lausunto oli kokoukselle esitetty, pantiin toimeen äänestys, jolloin yllämainittu lausunto hyväksyttiin.

Edellisen lisäksi annettiin seuraavan päivän illalla yhtiön puolelta seuraava kirjallinen selostus:

»Vahvistettu järjestys työntekijäin takaisin ottamista varten.

Työläisten tulee saapuessaan työpaikalleen kääntyä asianomaisten etumiesten puoleen, jotka osottavat kullekin työn, ja tullaan sikäli kuin on mahdollista jokaiselle työntekijälle valmistamaan tilaisuus saada takaisin vanha työpaikkansa.

Jos joku työntekijä ei välittömästi voisi saada vanhaa työpaikkaansa, niin annetaan hänelle muuta työtä olosuhteitten mukaan.

Mitään rettelöitä nyt sahoissa työskenteleviä vastaan ei saa sattua. Pori, 23 p:nä elok. 1913.

V. Rosenlev & Kumpp. O.-y.

Liiton asiamies piti vielä seuraavana päivänä kokouksen, jossa hän selitti ylläkerrotut asiat.

Sunnuntaina olivat sahojen pomot käsketyt kokoon, jolloin heille selitettiin yllämainitun sopimuksen tarkoitus ja sanottiin, etteivät he saa työntekijöitä kohtaan esiintyä missään tapauksessa loukkaavasti.

Maanantaina elok. 25 p:nä klo 6 kokoontuivat työläiset molempien sahojen porteille aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaan ja alkoivat työt hyvässä järjestyksessä sittenkuin sahojen etumiehet olivat osotaneet kullekin työnsä. Ketään ei boikotteerattu.

Pihlavan sahan työväestö oli tehnyt isännistölle uuden vaatimuksen pyhä-illan työn poistamisesta ja oli siihen isännistön puolelta vastattu, että he suostuvat vaadittua järjestelmää noudattamaan vielä seuraavan syyskuunkin aikana ja tulevana vuonna kesä-, heinä-, elo- ja syyskuun aikana. Tämän johdosta oli Pihlavan sahan työväellä elok. 24 p. sunnuntaina klo 10 a.-p. suuri kokous, missä S. Ammattijärjestön puheenjohtaja selosti asemaa ja ehdotti kokouksen hyväksyttäväksi seuraavan ponsilauseلمان, minkä osaston johtokunnan kokous oli jo hyväksynyt:

»Sen johdosta, että O. Y. Ahlström on nyttemmin työläisten vaatimukseen pyhä-illan työn poistamisesta kesäkuukausina, ilmottanut suostuvansa poistamaan pyhä-iltain työn kesä-, heinä-, elo- ja syyskuun aikana tulevanakin vuonna, päättää osasto, luopumatta siitä vaatimuksesta, että pyhä-illan työ on poistettava vuoden kaikkina kuukausina, tyytyä tällä kertaa työnantajain tarjoamaan työajan järjestelyyn.

Vastaisen toiminnan varalta ja käsittäen sen, että työväestö ainoastaan lujan ammatillisen järjestäytymisen avulla kykenee valvomaan oikeuksiaan ja turvaamaan itselleen siedettäviä työehtoja, kehottaa kokous kaikkia työläisiä liittymään ammattiosaston jäseniksi.»

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ja niin oli työrauha tälläkin сахalla tälläkertaa turvattu.

Samana päivänä klo 5 oli Reposaarella suuri kokous, jossa asian myös alusti Ammattijärjestön puheenjohtaja. Kun täällä oli myöskin isännistön puolelta jo aikasemmin työväen vaatimuksiin osittain suostuttu, eikä työväen puolelta oltu uutta vaatimusta jätetty ja kun lisäksi nyttemmin muilla sahoilla tuli pyhä-illan työn poistaminen jatkumaan seuraavan syyskuunkin aikana, päätti työväestö hyväksyä tehdyn, ja osaston johtokunnan hyväksymän ehdotuksen, että isännistölle lähetetään seuraavan sisältöinen kirjelmä:

»Sittenkun Reposaaren höyrysahaosakeyhtiön hallinto, vastaukseksi kirjelmäämme kesäkuun 1 päiväältä, on kirjelmällään saman kuun 10 p:ltä ilmoittanut suostuvansa poistamaan pyhä-illan työn touko- kesä-, heinä-, elo- ja syyskuun aikana, saamme täten huomauttaa, että kun nyttemmin muillakin Porin ympäristön, nimittäin O. Y. Rosenlevin ja O. Y. Ahlströmin sahoilla on suostuttu pyhä-illan työ poistamaan seuraavan syyskuunkin aikana, pidämme luonnollisena ja kohtuullisena, että tätä järjestelmää tullaan noudattamaan myöskin täkäläisellä sahalaitsella seuraavan syyskuunkin aikana.

Tämän tueksi pyydämme vielä viitata siihen, että mainittu pyhä-illan työn poistamista alettiin teidän sahallanne noudattaa vasta viime heinäkuun alussa, joten järjestelmä tulisi tänä vuonna olemaan käytännössä ainoastaan kolmen kuukauden aikana.

Odotamme yhtiön arvoisan hallinnon vastausta niin hyvissä ajoin ettei työ-oloissa synny häiriötä.»

Tähän vaatimukseen yhtiön puolelta sittemmin suostuttiinkin ja työrauha sillä kertaa palautui.

Vaasan vesijohtotöissä puhkesi kivityöntekijäin korpilakko, mikä liiton luottamusmiehen väliin tultua saatiin sovituksi. Niinkään sattui kivityöntekijäin selkkauksia Hämeenlinnan kasarmirakennuksilla tilin viivästymisen vuoksi.

Valajain lakko Kallion konepajalla. Elokuun 27 p:nä puhkesi lakko Kallion Konepajalla siitä syystä, että valajat vaativat työnjohtaja Lundgrenin erottamista, joka on kaiken aikaa pyrkinyt rettelöimään työväestön kanssa. Tähän vaatimukseen ei työnantajan puolelta ole suostuttu, joten konepajalla puhkesi työnseisaus. Työnseisaus, kestätyään useita viikkoja, päättyi yleiseen työhinnotteluun, jossaöntekijäin palk-

koja jonkunverran parannettiin. Työnjohtajaa ei muodollisesti erotettu, mutta menetti hänkin suurimman osan vaikutusvaltaansa.

Porin tulitikkutehtaalla sattui pitkäaikainen työriita, mikä johtui siitä, että tehtaalla aijottiin laskea palkkoja ja kun työväki ei siihen suostunut, sanottiin työväki irti.

Kun sulkua oli kestänyt jo 10 viikkoa, eikä sovinnosta ollut tietoaakaan, matkustivat marraskuun lopussa S. Ammattijärjestön puheenjohtaja ja S. Tehdas- ja sekatyöväenliiton taloudenhoitaja K. Heinonen paikalle yrittämään saada sovintoa aikaan.

Neuvottelut, joihin otti osaa tehtaan työväen valitsevat edustajat, saatiinkin aikaan marrask. 29 p:nä ja käytiin ensin läpi urakka- ja päiväpalkkahinnoittelut, jossa miltei kaikissa kohdin hyväksyttiin työntekijäin alkuperäiset palkkavaatimukset. Sen jälkeen määrättiin alimmaksi päiväpalkaksi naisille kaksi markkaa päiväältä (ennen täysi-ikäisillä 1 mk. 50 p. ja nuoremmilla 50 penniäkin) sekä miehille kolmeksi markaksi päiväältä. Täten saatiin neuvotteluissa korotetuksi palkkoja, edellyttäen, että tehtaan tuotanto pysyy normaalina, lähes 6,000 markkaa nykyiselle työläismäärälle. Kun palkkavaatimukset eivät koskeneet kaikkia tehtaan työläisiä, merkitsee korotus tuntuvaa lisäystä työpalkkoissa.

Kun työnantajan puolesta ei tälläkään kertaa missään tapauksessa suostuttu allekirjoittamaan kirjallista tariffisopimusta, niin vaadittiin työntekijäin puolelta, että työnantaja antaisi kirjallisen vakuutuksen siitä, että neuvottelussa hyväksyttyjä urakkahinnoittelua ja päiväpalkkoja tullaan tehtaassa noudattamaan vähintään vuoden ajan. Samalla vaadittiin, että entiset työläiset pääsevät entiselle paikalleen työhön, ja että minkäänlaista työläisten boikotteerausta tehtaalla ei saada harjottaa.

Tämän johdosta ja neuvoteltuaan Tulitikkutehdas-osakeyhtiön johtokunnan muiden jäsenten kanssa, annettiin tehtaan hallinnon puolelta seuraava kirjallinen tiedonanto:

Herra A. O. Tokoi, Helsinki.

Herra A. O. Tokoin ja meidän välillämme tapahtuneen neuvottelun perusteella saamme täten ilmoittaa:

että niitä urakka- ja päiväpalkkoja, jotka tänään olemme tehtaamme työväelle luvanneet, tullaan tehtaalla toistaiseksi, vähintään vuoden ajan noudattamaan;

että entinen työväki otetaan entiselle paikalleen työhön, mikäli se on mahdollista; sekä

että minkäänlaista vainoa tai boikottausta ei saa tehtaalla harjottaa.

Porissa, marrask. 29 p. 1913.

Porin Tulitikkutehdas O.-Y.

pp. Pehr A. Collin.

Neuvottelujen jälkeen kokoontui tehtaan työväki Porin Työväenyhdistyksen talolle. Kun asianomaiset olivat kuulleet neuvottelujen tulokista, päätti kokous, että kun työntekijäin palkkavaatimukset pääasiassa

olivat tulleet hyväksytyksi ja kun lisäksi oli saatu kirjallinen vakuutus siitä, että nyt hyväksyttyjä palkkoja vähintään vuoden ajan tullaan noudattamaan, ja kun lisäksi otetaan huomioon, että mahdollisesti sitkeälläkään taistelulla ei tällä kertaa voitaisi varsinaista tariffisopimusta työnantajia pakottaa hyväksymään, yksimielisesti lopettaa työtaistelun hyväksymällä neuvottelussa saadut ehdot sekä palata työhön maanantaina eli joulukuun 1 p:nä.

Avustusta oli lakossa oleville antanut S. Tehdas- ja sekatyöväen liitto niille, jotka kuuluivat liittoon ja muille oli kerätty avustusta.

Sellaiset, jotka olivat suorittaneet liittoveroja vain 5 mk. 10 p., saivat nyt sulkuaikana avustusta 158 mk. ja ne jäsenet, jotka puoleksimaksavina jäseninä kuuluivat liittoon ja sinne olivat maksaneet 3 mk. 70 p., saivat avustusta 54 mk. sulkuaikana. Nämät numerot osottavat, että parhain vakuutuslaitos työväestölle on — ammatillinen järjestö.

Työsopimus Uuraan Ulosvienti-yhtiön kanssa saatu aikaan. Jo viime kevät-kesästä esittivät Uuraan lautatarhatyöläiset asianomaiselle työnantajalle ehdotuksen työsopimukseksi. Työnantaja oli kuitenkin aluksi vastustanut sopimuksen tekoa, mutta kun puhkesi lakko, vihdoinkin huomattuaan, että työt huilaa ilman sopimusta, siihen suostui.

Vanhoiden orjakontraktien asemesta saatiin siellä aikaan verrattain siedettävä sopimus.

Työtaistelujen luku oli viime vuonna hyvinkin suuri, mutta ovat ne olleet vähäpätöisiä ja suuri osa aivan järjestymättömien hommia joten niistä ei ole tarkempia tietoja. Kuten huomataan ei työtaistelut viime vuonna paisuneet suuriksi, joten S. Ammattijärjestökin pääsi vähimmillä uhrauksilla kun ainoanaakaan edellisenä vuotena.

Agitatsioni.

Ammattijärjestön toimesta on kuluneen vuoden aikana harjoitettu valistustyötä entisen suunnitelman mukaan. Toimessa on ollut 3 suomenkielistä puhujaa, nimittäin S. Leppä, A. R. Lehto ja neiti Aura Kiiskinen. Yhteensä ovat nämät puhujat pitäneet 606 puhetta ja esitelmää 28,802 kuulijalle. Näistä on Leppä pitänyt 294 puhetta 12,905 kuulijalle, Kiiskinen 215 puhetta 10,963 kuulijalle ja Lehto 95 puhetta 3,934 kuulijalle, jota paitsi viimeksimainittu teki kaksi matkaa pohjolan tukkimetsiin viipyen siellä yhteensä noin 5 kuukautta pitäen esitelmiä ja järjestäen pohjolan metsätyöläisiä.

Toveri A. Lindellin jo vuoden alussa siirryttyä Kutomateollisuustyöväen liiton palvelukseen, oltiin suurimman osan vuotta ilman ruotsalaista puhujaa. Vasta vuoden lopulla otettiin tähän toimeen Y. Haapio, joka piti yhteensä 36 esitelmää ja puhetta 1,968 kuulijalle.

Suomalaisilla puhujilla oli keskimäärin kuulijoita, Kiiskisellä 50.7, Lepällä 44.2 ja Lehdolla 40.5 kuulijaa. Ruotsalaisissa puhumatilaisuuksissa keskimäärin 54.6 kuulijaa, eli yhteensä keskimäärin 46.44 kuulijaa.

Tämän lisäksi on toimikunnan puheenj. O. Tokoi pitänyt useita kymmeniä puheita ja esitelmiä eri osissa maata, mutta etenkin Helsingissä.

Kansainvälinen edustus.

Ulkomailla pidetyissä Ammattijärjestöjen kongressissa ovat S. Ammattijärjestöä edustaneet puheenjohtaja *O. Tokoi* syyskuun lopulla Zürichissä pidetyssä Kansainvälisessä Ammattijärjestöjen kongressissa ja toveri *J. Lumivuokko* Norjan Ammattijärjestön kongressissa.

Kansainvälisessä verotuksessa, joka koskee kansainvälisen tiedonantolehden kustannuksia, on toimikunta kannattanut Kansainvälisen sihteeristön ehdotusta, että se korotetaan 4 markkaan tuhannelta jäseneltä.

Toimikunta on Suomen Ammatillisesti järjestyneiden puolesta pannut vastalauseen ammatillisen järjestön vainoa vastaan Etelä-Afrikassa.

Työväen lakiasiain toimisto.

Jo pitemmän aikaa on työväen keskuudessa tunnettu sellaisen lakiasiantoinimiston tarvetta, jonka puoleen työväestö voisi luottamuksella kääntyä, ja josta saisi joko ilmaiseksi tai huokeasta maksusta neuvoja lakiasioissa ja avustusta oikeuden käynneissä.

Vuoden 1912 loppupuolella tarjoutui lakitiedetten kandidaatti Einar Laaksovirta pitämään Sos.-dem. puolueen ja S. Ammattijärjestön jäsenille maksutta toimistoa avoimna suullisia neuvoja ja kirjallisia vastauksia varten lakiasioissa, kolmena iltana viikossa, tunnin kunakin iltana, pyytäen siitä palkkiota 150 mk. kuukaudessa, josta puoluetoimikunta maksaa toisen ja S. Ammattijärjestön toimikunta toisen puolen. Neuvoteltuaan asiasta puoluetoimikunnan kanssa, tehtiin edellämainitun henkilön kanssa kirjallinen sopimus missä hän suostuu yllämainitusta palkkiosta antamaan Sos.-dem. puolueeseen ja S. Ammattijärjestöön kuuluville henkilöille ilman maksua suullisia ja kirjallisia neuvoja lakiasioissa kolmena iltana viikossa, tunnin kunakin iltana. Puoluetoimikunnalle, S. Ammattijärjestön toimikunnalle ja ammattiliittojen toimikunnille on annettava neuvoja muinakin aikoina, milloin nämä niitä tarvitsevat.

Toimisto alkoi toimintansa lokakuun alusta v. 1912 ja määrättiin se pidettäväksi avoimna maanantaisin, keskiviikkoisin ja lauantaisin. Näiden kolmen kuukauden aikana, mitkä toimisto vuoden 1912 aikana oli työväestölle avoimna, annettiin toimistossa 294 suullista neuvoa ja vastattiin kirjallisesti 34 kirjalliseen kyselyyn. Asiakirjoja laadittiin toimistossa 6.

Kun toimistossa kävijäin luku alkoi yhä kasvaa, kävi selväksi, että toimistoa sen aukioloiltoina oli pidettävä avoimna, enemmän kun tunnin ajan. Laaksovirta suostuikin pitämään näinä iltoina toimistoa avoimna tarpeen vaatiessa kauemmankin aikaa, vaatien silloin palkkion korotettavaksi 100 markkaan kumpaiselakin sitä kannattavalta järjestöltä. Tähän toimikunta suostuikin ja tuli tämä käytäntöön helmikuun alusta v. 1913.

Vuoden 1913 kuluessa kävi toimistossa 847 neuvojen pyytäjää, joille annettiin suullisia neuvoja yhteensä 880 asiassa. Näistä asioista oli 678 yksityisoikeudellista, 96 hallinto-oikeudellista ja 106 rikosoikeudellista laatua. Kirjallisia neuvoja annettiin 215 koskien 267 asiaa,

joista 162 yksityisoikeudellista, 82 hallinto-oikeudellista ja 22 rikosoikeudellista laatua. Asiakirjoja on laadittu 9.

Kuluvan vuoden kolmena ensimmäisenä kuukautena on toimistosta annettu 259 suullista neuvoa, 254 pyytäjälle, joista 193 yksityisoikeudellista, 40 hallinto-oikeudellista ja 26 rikosoikeudellista. Kirjeitä lähetetty 75 sisältäen neuvoja 84 eri asiassa, joista yksityisoikeudellisia 54, hallinto-oikeudellisia 23 ja rikosoikeudellisia 7. Asiakirjoja laadittu 2.

Kuten edelläolevasta näkyy, on tämä osottautunut hyvinkin tarpeen vaatimaksi, sillä lainopillisten neuvojen ja avun puutteessa saattaa työläiset joutua monesti kärsimään hyvinkin tuntuvia aineellisia tappioita. Suotava olisikin, että tämä laitos voitaisiin vastaisuudessa kehittää täydellisemmäksi ja enemmän tarkoitustaan vastaavammaksi, kun mitä se nykyisessä alkeellisessa ja vaatimattomassa muodossaan on vielä voinut olla.

Työttömyysavustus.

Viime syksyn kuluessa alkoi jo tuntua vakavia työttömyyden oireita ja myöhemmin talven tultua huomattiin, että työttömyys paisuu suuremmaksi kuin pitkään aikoihin ennen. Tämän johdosta heräsi Ammattijärjestön toimikunnassa kysymys, voisiko S. Ammattijärjestön toimikunta tehdä mitään työttömyyshädän lieventämiseksi. Joulukuun 11 p:nä pitämässään kokouksessa päätti Ammattijärjestön toimikunta lähettää kaikille työväen keskusjärjestöille ja muille suurimmille yrityksille kirjelmän kehoittaen näitä ryhtymään toimiin työttömyyshädän lieventämiseksi, samalla päättäen, että S. Ammattijärjestön varoista myönnetään 2,000 markkaa maamme eri kaupungeissa olevien järjestyneiden työttömien avustamiseksi, pyytään siitä osaansa haluavien ilmoittamaan kullakin paikkakunnalla olevien työttömien lukumäärästä. Tästä avustuksesta ilmottautui haluavansa päästä osalliseksi Kemi, Raahen, Vaasa ja Helsinki ja jaettiin se suhteellisesti niissä olevien järjestyneiden työttömien luvun mukaan.

Toimikunnan lähettämän kirjelmän johdosta myönsi sitten Työväen Sanomalehti Osakeyhtiön hallinto 1,000 mk. Helsingissä oleville työttömille ja Osuuskunta Elanto 2,000 mk. myös Helsingin työttömille ja lisäksi noin 500 markan edestä leipää. Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskunta on myös tämän johdosta myöntänyt S. Ammattijärjestön välityksellä 10,000 mk. työttömien avustamiseksi eri osissa maata. Puutyöntekijäin liitto myönsi myös työttömille jäsenilleen 2,000 mk.

Puolueopisto.

Sen johdosta, että v. 1912 ei saatu järjestetyksi puolueopistoa, päättivät S. Ammattijärjestön toimikunta ja puoluetoimikunta, ettei opiston toiminta v. 1913 tulisi kestäämään 12 viikkoa. Opisto alkoi toimintansa niin aikaseen, että sen ohjelma tuli loppuun suoritetuksi ennen joulua.

Ammattijärjestön puhuja Aug. Lehto pyysi vapautta toimestaan

S. Ammattijärjestölle täysin veronsa suorittaneiden jäsenten luku v. 1913.

Osasto	Liiton nimi	I vuosineljännes			II vuosineljännes			III vuosineljännes			IV vuosineljännes			lisäystä tai vähennystä vuonna 1913
		koko maks.	puol. maks.	yht.	koko maks.	puol. maks.	yht.	koko maks.	puol. maks.	yht.	koko maks.	puol. maks.	yht.	
1	6	150	5	155	150	5	155	150	5	155	150	5	155	—
2	23	1,100	—	1,100	1,100	—	1,100	1,100	—	1,100	1,100	—	1,100	—
3	6	80	170	250	80	170	250	80	170	250	80	170	250	50
4	80	1,815	395	2,210	1,919	394	2,313	1,945	281	2,226	2,110	423	2,533	253
5	1	14	—	14	13	—	13	13	—	13	15	—	15	10
6	76	1,854	352	2,206	2,774	502	3,276	3,872	702	4,574	4,095	913	5,008	3,134
7	35	1,052	262	1,314	1,039	259	1,298	1,095	268	1,368	1,268	335	1,603	480
8	5	65	26	91	61	23	84	60	25	85	64	20	84	16
9	15	236	103	339	206	82	288	231	112	343	253	138	391	1
10	46	1,081	115	1,196	1,107	93	1,200	990	84	1,074	1,072	82	1,154	4
11	18	—	800	800	—	800	800	—	900	900	—	1,142	1,142	442
12	8	194	14	208	128	14	142	142	15	157	142	15	143	41
13	91	2,636	380	3,016	2,700	405	3,105	2,739	451	3,390	2,995	553	3,548	889
14	9	143	52	195	143	52	195	155	54	209	155	54	209	48
15	24	780	303	1,083	780	303	1,083	780	303	1,083	780	305	1,065	235
16	113	2,309	547	2,856	2,469	408	2,877	2,531	413	2,944	2,688	500	3,188	508
17	28	1,033	228	1,261	1,033	128	1,161	930	75	1,005	801	175	976	178
18	8	222	14	236	245	7	252	224	18	242	257	16	263	74
19	1	30	—	30	37	—	37	48	—	48	50	—	50	25
20	21	382	50	432	367	75	442	237	42	279	354	77	431	77
21	31	633	235	868	602	220	822	600	225	825	727	317	1,044	294
22	42	2,142	211	2,353	2,337	534	2,871	2,154	625	2,779	2,099	667	2,766	492
23	15	173	—	173	173	—	173	173	—	173	173	—	173	173
24	31	448	—	448	518	13	531	520	70	590	560	70	630	630
733		18,572	4,162	22,734	19,981	4,487	24,468	20,769	4,833	25,802	21,968	6,077	28,031	7,042

¹ Liittyneet S. Ammattijärjestöön vuoden alusta.

opiston toimiajaksi saadakse olla opistossa sekä samalla anoen Ammattijärjestöltä avustusta. Toimikunta päätti antaa avustuksen, joka vastaa puolta hänen vakinaisesta palkastaan.

Ammattijärjestön toimikunta.

Vuoden 1913 aikana on toimikunta pitänyt 42 kokousta joissa on pöytäkirjaan merkitty 337 pykälää. Toimikunnan kokouksissa ovat toimikunnan jäsenet olleet saapuvilla seuraavasti: K. Vartiainen 37 kokouksessa, J. Torvinen 36 kokouksessa, K. Salo 35 kokouksessa, Tokoi, Heinonen ja Pietikäinen 34 kokouksessa, Leino 31 kokouksessa, Paasivuori 30 kokouksessa, Saxman ja Lindroos 29, Hurme 27 ja varajäsenet Aalto 22 kokouksessa, Lumivuokko 15 ja Kokkola 16 kokouksessa.

Kertomus S. Ammattijärjestön tuloista ja menoista v. 1913.

Voitto- ja tappiotili:

Voitoksi:

Työnjuhlaulkaisutili	2,159: 11
Mielenosotusmerkkientili	5,152: 28
Työnjuhlaintili	13,232: 21
Vakinaisten verojen tili	36,500: 80
Monistuskonetili	40: 10
Vap. lahjojentili	3,925: 02
Korkotili	2,585: 50

Smk. 63,595: 02

Tappioksi:

Kalustotili (poistoa)	684: 69
Kirjastotili »	236: 50
Kust. liiketili »	1,984: 65
Valtuuston kok. tili	1,561: 15
Lakkoaputili	518: —
Palkkatili	16,109: —
Matkakust. tili	2,718: 65
Ammattijärjestöntili	1,208: 88
Puolueopistotili	3,130: 80
Työv. siht. tili	1,237: 35
Työv. arkistotili	300: —
»Arbetet»in avustustili	75: —
Oikeusaputili	345: —
Maat. liitontili	15: 60
Järj. muutokomit. tili	300: —

Siirto 30,425: 27

Siirto 30,425: 27

Kulunkitili:

Kyminjutun oik. kulut	1,501: 11	
Koti- ja ulkomaanlehdet	313: 29	
Toimiston vuokra	900: —	
Rautatierahdit ja postimenot	701: 30	
Puhelin ja sähkösan.	101: 50	
Toimiston siivous ja valo	185: 40	
Käännös- ja painatustyöt	1,103: 09	
Kansainväliset verot ja jäsenmaksut	240: 56	
Sekalaisia menoja	41: 48	5,087: 73
Pääomatili (puhdas voitto)		28,082: 02
		<u>Smk. 63,595:02</u>

Tasaustili joulukuun 31 p. 1913.

Varat:

Kalustotili	2,000: —
Osakkeidentili	240: —
Kirjastotili	240: —
Kassatili	11,015: 75
Pankkitili	62,750: 37
Velallistili	4,775: —
Kust. liiketili	650: —
	<u>Smk. 81,671: 12</u>

Velat:

Pohjarahastontili	51,654: —
Pääomatili	30,017: 12
	<u>Smk. 81,671: 12</u>

Helsinki, 31—12—13.

K. Vartiainen.

Tilistä ovat tarkastajat antaneet seuraavat lausunnot:

I neljännekseltä:

»Allekirjoittaneet ovat tänään tarkastaneet Suomen Ammattijärjestön tileistä tulot ja menot ja huomanneet, että kassakirjaan tehdyt merkinnät olivat todisteilla varustetut ja että kassassa löytyi rahaa kassakirjan osoittama määrä.

Helsingissä, toukokuun 2 p. 1913.

A. Halme.

I. Hörhammer.»

II neljännekseltä:

»Tarkastettuumme Suomen Ammattijärjestön tilit 2:lta vuosineljännekseltä 1913, saamme tarkastuksemme tuloksena ilmoittaa, että tulot ja menot ovat meille esitettyjen todisteiden mukaan oikein kirjoihin merkitty, ja että kassa ja talletukset vastasivat asianomaisia tilejään, joten voimme ehdottaa asianomaisille tilivapautta mainitulta ajalta.

Helsingissä, 9—8—1913.

A. Halme.

I. Hörhammer.»

III neljännekseltä:

Tarkastettu ja hyväksytty.

Helsingissä 10 p. marraskuuta 1913.

A. Halme.

I. Hörhammer.

K. F. Hellgren.»

IV neljännekseltä:

»Tarkastettuumme Suomen Ammattijärjestön tilit vuodelta 1913 neljännesvuosittain saamme nyt tarkastuksemme mainitulta vuodelta loppuun suoritettua lausua: että tulot ja menot ovat meille esitettyjen todisteiden mukaan oikein kirjoihin merkitty ja tilinpäätös oikea, sekä, että kassa ja talletukset vastasivat asianomaisia tilejään.

Edelläolevan perusteella ehdotamme asianomaisille tilivelvollisille tilivapautta vuodelta 1913.

Helsingissä, 21 p. huhtikuuta 1914.

A. Halme.

I. Hörhammer.

K. F. Hellgren.»

Kertomus S. Ammattijärjestöön kuuluvien liittojen toiminnasta v. 1913.

S. Lasiteollisuustyöväen liitto.

Kulunut vuosi voidaan sanoa olleen Lasiteollisuustyöväen liitolla edistyksen aikaa, varsinkin järjestäytymiseen nähden. Mutta on otettava huomioon, kuinka pieni mahdollisuus on liiton ahtaiden sääntöjen mukaan jäsenluvun lisääntyminen, kun koko maan lasitehtaissa on työväkeä vähän toista tuhatta ja näistä ammattityöntekijöitä noin 550, jotka nykyisten sääntöjen mukaan voivat päästä liiton jäseniksi. Vaikka toiminta onkin rajotettu näin ahtaisiin puitteisiin, niin jäsenluku on silti lisääntynyt. Vuoden alussa oli jäseniä 163 ja lisääntyi vuoden ajalla 37:llä, niin että vuoden lopulla oli liiton jäsenmäärä 200. Näistä oli puoleksimaksavia ainoastaan 15.

Agitatsionia on vuoden aikana harjoitettu pääasiallisesti vaan jäsenten kesken. Tosin eräs toveri teki vuoden lopulla pienemmän yleisen agitatsionimatkan. Tältä matkalta olikin koko hyvät tulokset. Etenkin sentähden, kun saatiin vieraskielisiä ammattitovereita liittymään mukaan. Nämä taasen puolestaan voivat paremmin vaikuttaa kotimaassaan, ettei tänne saavu niin helposti rikkureita, jos mahdollisesti Suomen lasitehtaissa joskus tulisi työnseisauksia.

Vuoden alussa oli liitossa 7 osastoa; vuoden kuluessa liittyi liittoon 2 uutta osastoa. Kalliokosken Ikkunalasityöntekijäin osasto perustettiin 7 p:nä helmikuuta ja päätti se samalla liittyä S. Lasiteollisuustyöväen liittoon. Karhulan Lasinhiojain osasto perustettiin 9 p:nä loka-kuuta ja päätti sekin marraskuun 1 p:nä liittyä Lasiteollisuustyöväen liittoon.

Kuluneen vuoden aikana ei liitto ole joutunut suurempiin työtaisteluihin. Pienempiä selkkauksia kyllä on ollut, mutta ne on saatu selvitettyä rauhallista tietä, aiheuttamatta työnseisauksia.

Huhtikuun 27 p:nä sai liittohallinto tiedon Karhulan osasto N:o 2:delta, että vannan työntekijöille ei ole maksettu samoja hintoja vesipulloista puolivalkeasta lasista kuin mitä on maksettu pottiuunin työntekijöille, vaikka jo aikaisemmin oli luvattu maksaa samat työpalkat kummallakin uunilla, vaikka ulosmyyntihinnat tehtaalla ovat yhdenlaiset, tehtiin niitä sitten kummalla uunilla hyvänsä. Osasto oli tehnyt kaksi eri pyyntöä isännistölle, joista jälkimäinen oli kirjallinen, mutta isännistön puolelta annettiin kielteinen vastaus. Huhtikuun 26 p:nä vastauksen saatuaan piti osasto heti kokouksen ja päätti ajaa mainitun asian lävitse. Pitäen asiaa sitäkin tärkeämpänä kun näinkin kohtuullinen pyyntö oli hylätty, siinä kun ei ollut kysymyksessä korotusta kuin 15 penniä sataa kappaletta kohden. Ennen oli maksettu työpalkkana

1:60 penniä ja nyt pyydettiin 1:75 p:ää. Liittohallinto asiaa monipuolisesti harkittuaan päätti antaa täyden kannatuksen mahdollisesti esiintulevalle työtaistelulle sekä päätti samalla tehdä Ammattijärjestön toimikunnalle asianmukaisen ilmoituksen, jossa pyydettiin sen lausuntoa.

Ammattijärjestö antoikin mainitulle osastolle taisteluluvan. Samalla sai osasto myöskin isännistöltä tietoonsa, että riidanalaisia töitä ei tehdä enää kun kaksi viikkoa, joten osasto päätti peruuttaa entisen päätöksensä lähteä työtaisteluun, kun siitä näin ollen ei ollut tällä kertaa vastaavaa hyötyä.

Joulukuun 21 p:nä tuli liittohallinnolle tieto, että Karhulan tammansiirtotyöntekijät olivat kutsutut 20 p:nä joulukuuta ns. Laboratorioon, jossa isännistön puolelta ilmoitettiin, että tehtaalle oli saatavissa suuri pullotilaus Riiasta, ehkä useampia miljoonia, mutta he eivät arvaa ottaa tilausta vastaan ennenkuin saavat työntekijöiltä varman tiedon, että työt tulevat keskeytymättä jatkumaan. Samalla isännistö pyysi työntekijöiltä sellaista sitoumusta, ettei ainakaan vuoteen tulisi työnseisauksia työntekijäin puolelta, jotta mainittu tilaus voitaisi tehtaalle ottaa. Työntekijäin puolelta vastattiin, ettei työntekijät voi ruveta mihinkään sitoumuksiin muussa tapauksessa paitsi siinä, että lisätään työpalkkaa myöskin kaikkiin niihin lajeihin, jotka enempi ovat käytännössä. Sitten suostuttiin molemmiin puolin, niin että työntekijät esittävät pyyntönsä työnjohtajalle, jonka kanssa sitten neuvoteltiin. Työnjohtaja esittikin isännistölle, mihin lajeihin työntekijät vaativat lisättäväksi työpalkkaa. Isännistön puolelta hyväksyttiin työntekijäin palkanlisäys kokonaisuudessaan. Näin ollen työntekijät saivat rauhallisten neuvottelujen kautta tuntevan palkankorotuksen ilman minäkäänlaisia uhrauksia. Uusi hinnoittelu astui voimaan 1 p. tammikuuta 1914. Tämän yhteydessä olisi myös saatu kirjallinen työsopimus, mutta työntekijät eivät katsoneet sitä vielä tällä kertaa tarpeelliseksi. Karhulassa on nyt käytännössä molemmilla uuneilla yhtäläiset työpalkat, niinhyvin puolivalkeasta lasista kuin kokovalkeastakin, vaikka ei viimeksi mainittua lasia vannalla usein tehdäkään.

Niistä pullolajeista, joita tämä palkankorotus koskee, ansaitsee työntekijä keskimäärin 10 markkaa kuukaudessa enempi kuin entisen hinnoittelun mukaan. Tämäkin saavutus on siis luettava hyvän järjestäytymisen ansioksi.

Olisi ollut hyvä saada tämän kertomuksen yhteydessä julaistua kaikkien osastojen palkkaustariffit, mutta kun kaikki osastot eivät ole niitä liittohallinnolle lähettäneet, niin julkaisemme tällä kertaa vaan Karhulan osaston N:o 2:den hinnoittelun. Ehkä voidaan seuraavassa kertomuksessa jo julaista kaikkien tariffit yhdessä.

S. Lasiteollisuustyöväen liiton yhtyminen S. tehdas- ja sekatyöväen liittoon.

Tätä asiaa koskeva valtuutettujen kokous pidettiin Karhulassa 21 p:nä syyskuuta. Siinä oli kaikki liiton osastot edustettuna. Tämä

yhtymisasiä oli osastoissa ollut tarkan harkinnan alaisena liittohallinnon laatimain alustuksien perusteella. Kokous päätti, että S. Lasiteollisuustyöväen liitto yhtyy S. Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittoon seuraavilla ehdoilla:

1:ksi, että se omaisuus, joka Lasiteollisuustyöväen liitolla on yhtymispäivänä jää lasityöntekijöiden vapaasti käytettäväksi tarkoitukseen, joka mahdollisimman mukaan tulee heidän hyödykseen;

2:ksi, että Lasiteollisuustyöväen liiton jäsenet yhdyttyään Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittoon, heti saavat täydet jäsenoikeudet. Jos mahdollista, myöskin toimikuntaan on saatava lasityöntekijäin edustaja.

Liittohallinnon puolesta ilmoitettiin tämä päätös heti S. Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittotoimikunnalle, joka sai siihen vastauksen, että Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittotoimikunta kannattaa yhtymistä, mutta eivät voi hyväksyä niitä ehtoja, jotka Lasityöntekijäin liiton puolelta on tehty. Samalla pyysivät saada vielä neuvotella yhtymisehdoista Lasityöntekijäin liittohallinnon kanssa. Liittohallinto valmisti tilaisuuden ja ilmoitti Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittotoimikunnalle, että mainittu neuvottelukokous pidetään Karhulassa 16 p:nä marraskuuta. Tähän kokoukseen saapuikin S. Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittotoimikunnan puolesta K. Heinonen ja A. Aalto, sekä Lasiteollisuustyöväen liiton liittohallinnon jäsenet.

Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liiton edustajat tekivät selvää siitä minkä tähden liittonsa ei hyväksy niitä ehtoja, joita Lasityöntekijäin liiton puolelta oli ehdotettu ja esittivät seuraavat yhdistämisehdot:

1:ksi, että Lasiteollisuustyöväen liiton osastot ja jäsenet säilyttävät kaikki oikeutensa siirtyessään Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittoon;

2:ksi, että Lasityöntekijäin edustus Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liitossa järjestettäisiin väliaikaisesti, so. seuraavaan Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liiton edustajakokoukseen asti, siten, että lasityöntekijät valitsevat keskuudestaan luottamushenkilön, joka ottaa osaa liittotoimikunnan kokouksiin, silloin kun on päätettävänä lasityöntekijöitä koskevia asioita;

3:ksi, että Lasityöntekijäin liiton rahavarat ja kaikki muu omaisuus siirretään Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liitolle;

4:ksi, että kansainvälinen yhteys järjestetään siten, että lasityöntekijät kuuluvat Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liiton kautta kansainväliseen Lasityöntekijäin liittoon.

Lasityöntekijäin liittohallinnon puolelta ilmoitettiin, että liittohallinnolla ei ole valtuuksia siihen, että liiton varat kokonaisuudessaan

luovutetaan Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liitolle, ellei ensin tiedustella osastojen mielipidettä asiasta. Kuitenkin tehtiin sellainen väliehdotus liittohallinnon puolelta, että jäsenlukuun perustuva suhteellinen määrä varoista luovutettaisiin Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liitolle, sen mukaan kun Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liitossa on jäseniä 3,000 ja varoja 10,000: — Smk. ja Lasityöntekijäin liitossa on jäseniä 200 sekä varoja 4,500: — Smk. Tämän laskelman mukaan ei liitolta olisi mennyt paljoa myötäjäisiä. Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liiton edustajat eivät tähänkään ehdotukseen suostuneet. Kuitenkin sovittiin lopullisesti niin, että molemmat liittotoimikunnat laativat yhteisen alustuksen. Alkuperäisen alustuksen tekee Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittotoimikunta, johon sitten Lasityöntekijäin liittohallinto tekee ne korjaukset, jotka katsoo tarpeelliseksi. Kun alustus on valmis ja molempia puolia tyydyttävä, niin lähetetään se kaikille Lasityöntekijäin liiton osastoille. Sitten Lasityöntekijäin liittohallinto kutsuu liittonsa ylimääräisen Edustajakokouksen yhdistämisestä lopullisesti päättämään. Lasityöntekijäin liittohallinnolle on tietämätöntä se, mistä johtui, ettei Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittotoimikunta ole vielä valmistanut tuota alustusehdotusta, vaikka heille heti lähetettiin pyytämänsä Lasityöntekijäin liiton toimintakertomukset ja säännöt. Kun mainittua ehdotusta ei ole kuullut, vaikka liittohallinto sitä odotti yli kaksi kuukautta, niin oli liittotoimikunta pakotettu järjestämään liiton toiminta entiseen tapaan.

Edellä mainittu valtuutettujen kokous päätti mm. ottaa puhujan liiton palvelukseen kahden kuukauden ajaksi sekä päätti myöntää Liiton kirjastoa varten Smk. 550: —. Kirjat ovatkin jo ostettu ja järjestetty kaikkien osastojen jäsenille luettavaksi, joten nyt on hyvä tilaisuus Lasityöntekijäin liiton jäsenillä lisätä tietopuolisuuttaan hyvän kirjallisuuden avulla.

Kuluvan vuoden aikana ilmestyi Suomen Teollisuushallituksen työtilastollisen osaston toimesta tutkimus Suomen lasiteollisuudesta. Liitto sai mainittua kirjallisuutta jonkun määrän, joita sitten jaettiin kappale joka osastolle.

S. Tie- ja Vesirakennustyöväen liitto.

Työehtojen parantamis- ym. asioissa on S. tie- ja vesirakennusten ylihallituksen puoleen käännytty useampia eri kertoja, mutta päätöksiä sieltä ei ole saatu vielä kuin tilastojenkeruuoikeuden anomukseen Varistaipaleen kanavarakennuksilla ja sekin — kielteinen. Varistaipaleen osasto päätti asiasta valittaa senaattiin, mutta luopui päätöksestään liittotoimikunnan ehdotuksesta ehdolla, että asiaa koetetaan oikoa eduskunnan kautta. 8 p:nä helmikuuta jätettiin Tie- ja vesirakennusten ylihallitukselle palkkaehdotus, jonka mukaan anotaan alimmaksi päiväpalkaksi kaikilla työaloilla 3:50 jalka- ja 7: — hevosmiehille ja että urakkatöissäkin olisi tämä palkka taattu. 27 p:nä maaliskuuta käännyttiin sinne Rättijärven os:n ehdotuksesta työläisille työpalkan saamiseksi siitä, kun he pidätettiin Romanovin juhlapäivänä 6/III 13

työstä työmaalle aamulla saavuttuaan, siis ilman edelläkäypää ilmoitusta. Maaliskuun 29 p:nä jätettiin sinne yleinen työehtosopimus alustuksineen. Tuossa työehtosopimuksessa ehdotetaan käytäntöön otettavaksi yleensä sellaisia parannuksia, jotka tavallisesti ovat tulleet tunnustetuksi työläisten oikeuksiksi, kuten työaika 9 tuntinen, paitsi lauantaisin ja juhlien aattona. Yli- ja pyhätystä 50 % korotus. Vapunpäivä vapaaksi. Vapaapilettejä annettakoon työläisille ja heidän perheilleen, jos he ovat olleet tie- ja vesirakennusten ylläpidon alaisilla työpaikoilla töissä vuoden ajan, yksi pitkämatkainen lippu menoa ja paluuta varten vuodessa ja työn loputtua muuttolippu tavaroineen. Sairauden ja tapaturman sattuessa: vapaa lääkäri ja lääkkeet työläiselle ja perheelleen ja sen lisäksi tapaturman sattuessa: mitä laki määrää.

Erimielisyydet työntekijän ja työnantajan välillä ratkaisee sovinto-oikeus. Siinäpä on pääkohdat mainitut tuosta työehtosopimuksesta. Hyvä jo olisi, jos sekin jakseltaisiin painostaa voimaan käytännössä.

Työtaisteluihin ei tänä vuotena liitto ole joutunut osanottajaksi. Tosin Kotkan osasto pyysi työtaistelulupaa liittotoimikunnalta pöytäkirjallaan 30 p:ltä maaliskuuta, mutta liittotoimikunta ei voinut lupaa myöntää, kun lakon vastustajia oli lähes puolet osaston jäsenistä. Homma raukesi sitte sikseen.

Työttömyys kuluneena vuotena teki pahinta haittaa liittomme jäsenille vuoden alussa myöhään keväseen saakka. Silloin kääntyi Pieksämäen osasto sähkösanomalla kenraalikuvernööri Seynin puoleen, anoen työtä ja avustusta. Liittotoimikunta kuitenkin varoitti vasta tarttumasta sellaiseen apuun. Että työttömyys teki suurinta haittaa taas keväällä, johtuu siitä, kun työt olivat yleensä koko maassa vähinä, mutta valankin tie- ja vesirakennustyöt. Muutapa niitä ei ollutkaan kuin mitä radalla Pieksämäki—Savonlinna ja sitte muutamilla kanavarakennuksilla, kuten Juojärven kanavarakennuksella ja muutamissa perkkaustyöpaikoissa. Työttömyyttä tosin oli paljon syksylläkin, mutta, kun kahden radan työt, nim. Jyväskylän—Pieksämäen ja Hiitolan—Käkisalmen, olivat juuri alkamassa, niin työläiset odottivat niitä jokseenkin kärsivällisesti ja lopulta alkoivatkin ne, vaikka tosin kovin hitaasti ja työhön otto niinkään oli ikäänkuin valikoimista. Kyllä hyvä olisi työttömyysapurahasto, kun vaan jaksaisi sitä sitte pystyssä pitää.

Agitationi ja valistustyö. Vuoden 1912 lopussa valittiin liiton luennoitsijaksi P. Lempiäinen Terijoelta, joka sitte tämän vuoden tammi-kuun 12 p:nä aloitti luentomatkinsa ja kesti se 17 päivään maaliskuuta, jolla ajalla hän kävi jokaisessa liiton silloisessa osastossa. Luentoaineena oli talousoppi ja työpäivän lyhennyskysymys, sekä kirjanpidon opastusta. Nämä luennot tulivat liitolle maksamaan kaikkiaan Smk. 698:75, joka summa, kun jaetaan yhteisellä luentojen tunti-luvulla 87:llä ja kirjanpitotunneilla 111, eli yhteensä 198, siis on tunti tullut maksamaan 3:53, sekä kuulijaa kohden, joita on ollut 2,291 henkeä, noin 30 penniä. Muita agitatioonimatkojapa ei ole ollutkaan, paitsi mitä luottamusmies on tehnyt kansanjuhliin ja muihin suurempiin työväen kokouksiin.

S. Puutyöntekijäin liitto.

Palkkaliikkeet.

Vuoden 1913 aikana hyväksyi liittotoimikunta Viipurin, Porin, Vaasan, Jyväskylän ja Billnäsin puuseppien ynnä Rovaniemen puutyöntekijäin osastojen työehtosopimusehdotukset, sekä antoi kahdelle ensinmainitulle, joilla aikaisemmin jo oli työsopimukset, luvan sanoa ne irti. Neuvottelujen avulla päästiin näistä ehdotuksista yksimielisyyteen muualla, paitsi Viipurissa ja Jyväskylässä yhdessä liikkeessä. Edellisessä alkoi lakko toukokuun 1 p:nä ja päättyi sopimukseen saman kuun 23 p:nä. Jälkimäisessä taas hyväksyivät neuvottelujen kautta työehtosopimuksen kaikki toiset liikkeenharjoittajat, paitsi ei yksi, nimeltään Kumpunen, jolla oli 5 miestä työssä. Tämä liike julistettiin toukokuun 22 p:stä lakkotilaan, jossa on vieläkin.

Porin puusepät näkivät sillä kertaa parhaaksi luopua sopimushankkeista.

Voimaan saaduissa uusissa ja uudistetuissa sopimuksissa ovat työläiset saaneet monia tärkeitä etuja työ- ja palkkaetuihinsa.

Näiden sopimuspuuhien lisäksi on ollut muutamia muita työselkauksia, joista mainittakoon kirvesmiesten lakko Varkaudessa. Jouluk. 12 p:nä lopettivat Varkauden vesivoimasiirtolaitoksella työskentelevät kirvesmiehet, luvultaan 52, työt ja aloittivat lakon. Syynä lakon puhkeamiseen ilman edelläkäypää valmistelua oli työnjohtaja Johanssonin mielivaltainen käytös. Lakkoa jatkui 19 päivään, jolloin liiton puheenjohtajan välityksellä saatiin neuvottelut vireille ja lopulta sovinto aikaan.

Lakoissa ovat avustusoikeutetut jäsenet menettäneet yhteensä 1,408 työpäivää. Liiton rahastosta maksettiin lakkoavustusta 531 markkaa.

Voimassaolevat työehtosopimukset.

Liiton osastoissa voimassa olevat sopimukset, niiden alaisina työskentelevien työläisten luku, samoin niitä noudattavien työnantajain luku ilmenee seuraavasta taulukosta:

Tosin nimellisesti on sopimuksia voimassa 24, mutta taulukosta on jätetty pois Hyvinkään, Rovaniemen ja Porvoon osastojen sopimukset, sillä niillä ei ole enään mitään käytännöllistä merkitystä. Merkitystään on myöskin menettänyt Vaasan puuseppäin työehtosopimus, puunjalostus- ja nelikkotehtaan vararikon takia.

Agitatsioni- ja järjestämistyö.

Sen johdosta kun liittotoimikunta myönsi allekirjoittaneelle 2 kuukauden loman opiskelua varten, päätettiin syysk. 17 p:nä pidetyssä liittotoimikunnan kokouksessa ilmoittaa puhujan ja järjestäjän toimi halullisten haettavaksi. Samalla otettiin myöskin huomioon allekirjoittaneen Eduskunnassa oloaika, joten toimi tuli kestämään 5 kuukautta. Määrätyn hakuajan kuluessa ilmoittautui 7 hakijaa, joista liittotoimi-

Osaston n:o	Sopimuskumppanit		Työehtosopimus				Sopimusta noudattaa	
	Osasto	Työnantaja	astui voimaan	päätty-misaika	irtisano-misaika	järjesty-neitä	työn-antajia	yhteen-sä työn-tekijöitä
1	Helsingin puuseppäin a.-o.	Helsingin puuseppäntyön- ant. liitto ja yksit. työnant.	6/211	1/5 14	2 kk.	330	100	430
9	" konepuusepp.	H:gin puuseppän työnant. l.	6/2 11	1/5 14	"	45	?	45
101	" verhoilijain "	H:gin puuseppän työnant. l. ja yksit. työnant.	6/7 10	1/5 14	"	67	40	17
5	Oulun puuseppäin	Yksityiset työnantajat	2/7 12	1/5 14	"	25	?	25
10	Vaasan kirvesmiesten	S. rak. mest. liiton Vaasan osasto.	29/3 12	1/4 14	"	38	?	38
12	Viipurin puuseppäin	Yksityiset työnantajat.	1/5 13	1/5 17	3 "	34	71	105
14	Vaasan "	"	1/5 13	1/5 15	2 "	5	?	5
16	Tampereen "	Tampereen puuseppän työn- ant. l. ja yksit. työnant.	1/5 12	1/5 14	"	129	—	129
18	Kouvola puutyönt.	Yksityinen rakennusmest.	30/3 12	1/5 14	3 "	10	?	10
38	Porin "	Yksityiset rak. mestarit.	27/7 12	15/5 14	2 "	20	?	20
40	L:rrannan "	Yksityiset puuseppän l. har- joittajat.	2/5 12	1/5 14	"	10	?	10
42	Kuopion puuseppäin	Yksityiset puuseppän l. har- joittajat.	1/5 08	1/5 14	"	28	117	145
45	Riihimäen puutyönt.	Yksityiset rakennuttajat.	1/5 12	1/5 14	"	58	?	58
51	H:linnan puuseppäin	Yksityiset puuseppän l. har- joittajat.	30/4 11	15/4 14	"	13	?	13
63	Myllykylän "	Mäkisen tehdasliike O.-Y.	30/6 12	1/5 14	"	17	7	24
64	Rauman puutyönt.	Yks. puusepp. l. harjoittajat.	14/8 09	1/8 14	"	10	?	10
69	Tuusulan kirvesmiesten	Yksityiset rakennuttajat.	1/5 12	1/5 14	"	19	?	19
80	Bilnäs puutyönt.	Bilnäs-bruk A.-B.	1/10 13	1/5 17	"	78	25	103
104	Turengin "	Yksityinen tehtaanomistaja:	14/4 12	1/5 14	"	15	?	15
105	Keravan "	Yksityiset tehtaanomistajat:	31/7 11	1/5 14	"	35	—	35
114	Jyväskylän puuseppäin	" liikkeenharjoittajat.	7/5 13	1/5 15	"	3	2	5
Yhteensä							989	3621,351140

kunta lokak. 1 p:nä pitämässään kokouksessa valitsi H. Moisio Helsingistä. Valittu astui toimeensa saman kuun 6 päivänä.

Moisio oli puhumis- ja järjestelymatkoilla kuluneen toimintakauden aikana 49 päivää, käyden sinä aikana 36 osastossa. Tämän lisäksi oli allekirjoittanut matkoilla työriitojen selvittelyä ja agitatsioonityötä var-ten 83 päivää.

„Lastun” muuttaminen kerran kuukaudessa ilmestyväksi ja sen postin välityksellä jäsenten kotiin jakaminen, aiheutti siinä määrin lisätyötä, ettei sen toteuttaminen entisillä voimilla ilman tilapäistä avustajaa ollut mahdollinen. Edustajakokous osoitti arviolta tähän tarkoituk-

seen, osotteiden painamiseen ja lähetyssapulaiselle 230 markkaa vuodessa. Tämä erä osottautui kuitenkin jäsenmäärän kohotessa riittämättömäksi. Se olisi tullut maksamaan noin 30 mkaa kuukaudessa. Kun tämän lisäksi kävi sairas- ja hautausavustuksen maksamisen takia tarpeelliseksi uudistaa ja parantaa liiton jäsenluettelot ja niiden hoito täydellisemmäksi, katsoi liittotoimikunta edullisemmaksi ottaa vakinaisen kanslia-apulaisen 50 mkan kuukausipalkalla, jolla voidaan teettää muitakin esiintyviä töitä. Täksi kanslia-apulaiseksi otettiin Saima Murtosalo, joka aloitti toimensa lokakuun 15 p:stä.

„Lastun” painos oli vuoden loppuun vähän kolmatta tuhatta, joista tilauksia 1,948 kpl.

Uusia liittoon yhtyneitä osastoja.

Marraskuun 26 p:nä perustivat Simpeleen puutyömiehet ammatti-osaston, jolle hyväksyttiin nimeksi Simpeleen ja Kangaskosken puutyöntekijäin ammattiosasto. Liittoon yhtyi osasto heti 26 p:stä lähtien, saaden liitonnumeroksi 30.

Mikkelin kirvesmiehet ja puusepät olivat järjestäneet jouluk. 21 p:ksi yhteisen kokouksen, jonne pyydettiin liitolta puhujaa. Allekirjoittanut olikin läsnä kokouksessa, jossa päätettiin perustaa paikkakunnalle puutyöntekijäin ammattiosasto, johon liittyivät sekä kirvesmiehet että puusepät. Perustavassa kokouksessa liittyi 25 jäsentä. Osasto liittyi liittoon joulukuun 29 p:stä lähtien liitonnumerolla 73.

Liiton osastot ja jäsenet vuoden lopussa.

Toimivia osastoja liitossa on 80. Niihin liittyi vuoden ajalla 1,150 ja erosi 797 jäsentä. Jäsenmäärän lisäys oli v. 1913 aikana 353.

Veroluokkansa perusteella jakaantuivat jäsenet:

I veroluokassa	2,110
II „	423
	<hr/>
Yhteensä	2,533

Ammatittain jakaantuvat jäsenet seuraavasti:

Huonekalu-, rakennus- ja konepuuseppiä, puunleikkaajia, kiillottajia ym. yhteensä 1,217, kirvesmiehiä 1,149, verhoilijoita 63, malliveistäjiä 48, harja- ja sivellintekijöitä 33, tynnyrintekijöitä 14 ja veneenveistäjiä 9.

Edelläolevasta jäsenluvusta on oppilaita 143, naisia 59 ja vanhuuden tähden vapautettuja 135. Vapaista jäsenistä on kirvesmiehiä 101, puuseppiä ym. 34. Naisista työskentelee puuseppätehtaissa kiillottajina 19, verhoilijaliikkeissä 10 ja harja- ja sivellintehtaissa 30.

Tästä lyhyestä ylimalkaisesta selostuksesta ilmenee, että kuluneen toimintakauden aikana on liiton jäsenmäärä noussut muutamalla sadalla jäsenellä ja epäilemättä olisi kohoaminen ollut suurempi, jos ei työttö-

myys olisi niin ankarasti painanut liiton alaisia työläisiä, kuin mikä etenkin loppuvuodella on tapahtunut, sillä rakennusteollisuus on ollut melkein kokonaan lamassa. Monet kirvesmiehet ovat saaneet kärsiä työttömyyttä useita kuukausia tai elätellä itseään huonojen satunnaisten töitten varassa. Tällainen huono työaika ei luonnollisestikaan ole otollinen järjestötoiminnalle. Mutta kun huononakin aikana on sentään päästy eteenpäin, voimme olettaa että työmarkkinain parantuessa on eteneminen tai ts. liiton vaurastuminen varma.

S. Paperiteollisuustyöväen liitto.

Vaikka paperiteollisuus on yksi maamme huomatuimpia teollisuuksia, missä jo nykyään työskentelee yli 12,000 työläistä, kuuluu tästä joukosta ainoastaan noin 1,600 S. Paperiteollisuustyöväen liittoon, mikä ei suinkaan osoita lujaa järjestäytymistä, vaan kyllä päinvastoin. Mutta ilolla on kuitenkin mainittava, että liiton jäsenmäärä on viimeaikoina osoittanut yleensä, joskin hiljaista, kasvamista. Liiton jäsenmäärä, joka vuoden 1912 lopussa oli 1,170, teki tämän vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen lopussa 1,316 ja toisen neljänneksen lopussa 1,298 sekä kolmannen neljänneksen lopussa 1,358, edelleen lisääntyen, niin että liiton jäsenmäärä viime vuoden lopussa oli 1,609, joista 1,278 mies- ja 331 naisjäsentä. Osastojen luku vuoden lopussa oli 35.

Liiton tulot tekivät viime vuonna 12,501: 84 ja menot 9,712: 80. Omaisuutta vuoden lopussa: rahaa 6,368: 22, muuta omaisuutta 1,501: 59, eli siis yhteensä Smk. 7,869: 81.

Mitään suurempia työselkkauksia ei liitolla ole nyt viimeksi kulu-neena vuonna ollut. Vähäisiä selkkauksia kuitenkin on ollut seuraavissa paikoissa:

Inkeröisten puuhiomolla helmikuulla tehdään öljymiesten työolojen järjestelyä koskevassa asiassa. Lahden selluloosatehtaalla maaliskuulla yhden työnjohtajan törkeän ja epäsiiveellisen käyttäytymisen johdosta naispuolisia työntekijöitä kohtaan. Toimenpide johti siihen, että sanottu työnjohtaja siirrettiin tehtaalta metsätöiden johtajaksi. Neuvottelujen kautta kesäkuulla saatiin Lahden selluloosatehtaalla aikaan kirjallinen työehtosopimus, joka on voimassa kesäkuun 1 päivään 1914 ja edelleen vuoden kerrallaan, jos ei kummankaan sopimuskumppanin puolelta tapahdu kirjallista irtisanomista 2 kuukautta ennen sopimuksen päättymispäivää. Kajaanin selluloosatehtaalla oli pientä selkkausta maaliskuu- ja huhtikuulla muutamien isännistön boikoteeraustoimenpiteiden ja palkkojen alennuksen sekä järjestyssääntöjen käytäntöön ottamisen johdosta. Neuvottelujen avulla saatiin työnantajan laatimiin järjestyssääntöihin parannuksia ja muissakin kohdin vähän korjausta, joten näissä ei suurempiin toimenpiteisiin ryhdytty. Hämeosken pahvitehtaalla helmikuun lopulla tapahtuneen tapaturman johdosta, joka pääasiassa oli aiheutunut kiillotuskoneen ollessa puutteellisesti suojustettu ja jota tapaturman kärsinyttä kohtaan työnantaja oli vielä osoittanut ilmeistä välinpitämättömyyttä, tehtiin esitys asianomaiselle

Ammattientarkastajalle, huomauttamalla, että hän ryhtyy asian vaati-
miin toimenpiteisiin. Hallan selluloosatehtaalla on ollut selkkausta
puiden karrääjien palkkausasiasta toukokuulla ja kollien karrääjien
palkkauskysymyksestä elokuulla. Neuvottelujen kautta on nämä asiat
kuitenkin jotenkuten saatu järjestettyä. Läskelän paperi- ja puuhiomo-
tehtaalla on isännistön taholta harjoitettu mitä julkeinta boikoteerausta
järjestötoimintaan osaaottavia työläisiä kohtaan. Tämä boikoteeraus
on erittäinkin kehittynyt huippuunsa nyt viime vuoden lopulla sen jäl-
keen kun Läskelässä syyskuulla saatiin jälleen herätettyä henkiin, noin
5 vuotta kuolleen paperi- ja puuhiomotehtaalaisten osasto. Tä-
män on tehtaan, keinoja häikäilemätön isännistö koittanut saada heti
alusnaan tapetuksi. Ammattiosasto ei heikkoutensa vuoksi ole voinut
ehkäistä tämän taantumuksellisen isännistön boikoteeraustoimia. Mutta
toivottavasti siihen työväestön taholta vielä kerran kyetään. Kymin
Korkeakosken osastossa on oltu puuhassa vanhentuneen työsopimuksen
uusimiseen, vaan toimenpide on kuitenkin jäänyt vielä toistaiseksi to-
teuttamatta. Useilla muilla paikkakunnilla on osastoissa myös ajateltu
kirjallisen työehtosopimuksen aikaansaamista, vaikka on jääty odotta-
maan sen saamiselle otollisempaa aikaa.

Valistamis- ja järjestämistyössä on liitolla ollut varsinainen puhuja
lokakuun alusta lukien. Sen toimi on tällä kertaa määrätty jatkuvaksi
yhtämittaa 6 kk. ajan. Kuluneen 3 kuukauden ajalla on sanottu puhuja
pitänyt yhteensä 47 puhetta, joissa tilaisuuksissa on ollut kuulioita yh-
teensä 2,350. Tämän ohella on liiton sihteeri pitänyt 32 puhetta yh-
teensä noin 4,500 kuulialle.

Liiton neljäs edustajakokous pidettiin Tampereella toukokuun 10—
12 päivinä. Siellä oli käsiteltävänä, paitsi sääntöjen määräämiä asioita,
mm. kysymys lakko- ja työttömyysavustuksen antamisesta jäsenille,
valistus- ja agitatsioonityön toimittamisesta, rikkurien ja petturien jär-
jestyneen työväen yhteyteen ottamisesta, kansainvälisestä yhteistoimin-
nasta, liiton suhteesta sos.-dem. puolueeseen ja teollisuusliittojen muo-
dostamisesta.

Lakkopetturien tekemien kirjallisten sitoumusten rikkomisesta nos-
tettiin oikeudenkäyntijutut 8 petturia vastaan, joista 2 juttua käsiteltiin
litin käräjillä marraskuun 24 p:nä ja 6 juttua Valkealan käräjillä mar-
raskuun 25 p:nä. Sitoumuksia koskevista pääasioista hävitettiin, joten
jutut vedottiin hovioikeuteen, missä ne nyt ovat.

Siinä pääpiirteitä liiton toiminnasta ja asemasta viime kuluneelta
vuodelta. Suurta ei ole voitu aikaansaada, vaan eteenpäin menoa se
on kuitenkin ollut. — Vastaisuus tuokoon mukanaan suurempia tu-
loksia.

E. W.

S. Kivityöntekijäin liitto.

Vuosi 1913 on 15:sta toimintavuosi siitä, kuin ensimmäinen koko
maata käsittävä Kivityöntekijäin kokous pidettiin ensi kerran. Tosin ei
ensimmäisten vuosien toiminnalla ole suurta merkitystä siihen nähden,

että sillä olisi ollut suurempi eri paikkakunnilla sijaitsevain työntekijäin toiminnan yhdistävä ja keskittävä luonne, vaan oli sillä kuitenkin kielämättä tärkeä osansa ensimmäisessä herätystyössä ja uranaukasijana. Vähin erin on tästä siirrytty nykyiseen liiton toimintamuotoon.

Tämän vuoden huhtikuulla pidettiin Lahdessa liittomme 7:mäs edustajakokous. Tässä kokouksessa taas tarkisteltiin ja korjailtiin niitä kohtia toiminta-ohjeissamme kuin nähtiin käytännössä olevan tarpeellista. Samoin yhä selvemmin todettiin, että ammatillisen työväenliikkeen on tuettava jäseniään kaikissa elämän vaiheissa. Siksipä oli keskusteltavana työttömyys-, sairaus- ja hautausavustus. Näistä tällä kertaa tuli käytäntöön otettavaksi sairausavustus, joten liitto nyttemmin avustaa jäseniään työnseisausten ja sairauden sattuessa.

Vuoden kuluessa on maamme kiviteollisuus lamaanut, sekä kotimaiseen rakennusteollisuuteen kysyttävänä tarveaineena kuin myöskin ulosvientiin nähden, ja siten etenkin vuoden lopulla saanut aikaan melkoisen suuressa määrin työnpuutetta. Tästä on ollut seurauksena jäsenen hajaantuminen työetsintään ja siten on kovin monelta jäänyt laiminlyödyksi jäsenverojen suoritus, jonka tähden liiton jäsenluku on vähän laskeutunut, vaikka paikallisosastojen luku on lisääntynyt.

Liiton kokoonpano.

Kumlingin osasto joka viime vuotena tuli liiton osastoksi, oli pakotettu toimintansa lakkauttamaan, koska kivityöt siellä kokonaan lopetettiin.

Lammalan osaston toiminta myöskin lakkasi kun työt tällä louhimolla pantiin kokonaan seisomaan. Näiden varat on liiton hoidettavana.

Salon osasto joka viime vuonna yhtyi liittoon ei ole huomattavamin toiminut, vaan on kuolleessa tilassa. Ei edes ole kirjoja pois toimittanut.

Samanlainen laitos on Jyväskylän osasto, josta ei sen jälkeen kuin toisilta paikkakunnilta olevat kivityöntekijät poistuivat, ole annettu mitään selitystä. Sieltäkään ei ole saatu kirjoja pois.

Nunnanlahden ja Vuonislahden vuolukivityöntekijäin ammattiosastot eivät ole koko vuotena mitään ilmoitusta tehneet itsestään, eikä ole yhteenkään kirjeseeseen vastattu. Nunnanlahdelta tosin eräs yksityinen ilmoitti, että ei osasto enää toimi, mutta ei tämäkään sen jälkeen vastannut mitään kun vaadittiin loppuselontekoa ja kirjain pois lähettämistä.

Hämeenlinnan ja Mikkelin osastot alkoivat uudestaan toimintansa, samoin Oulun osasto, joka erosi liitosta v:nä 1910, yhtyi uudestaan liittoon. Yhtyminen tapahtuu vasta vuoden 1914 tammik. 1 p:stä.

Lohjan kivityöntekijäin ammattiosasto, joka perustettiin 31 p. elok., päätti samalla yhtyä liittoon.

Paraisten osasto, joka perustettiin syysk. lopulla, päätti yhtyä liittoon 1 p:stä lokak.

Työriidat ja palkkaliikkeet.

Tämän vuoden työriidat eivät ole olleet suuria, vaan eninosa pieniä riitoja ja selkkauksia. Työriitapaikat ja niiden laatu yksityiskohtaisemmin on seuraava:

Helsingissä saatiin rakennusmestariiliton H:gin osastolta kirjelmä, jossa he ilmoittivat, että Helsingin kivityöntekijäin palkkasopimus ei heihin nähden ole ollut voimassa enään kesäk. 1 p:vän jälkeen, mutta koska työntekijät käsittävät asian siten, että se on voimassa, niin he sanovat sen vielä kerran irti. Kun tämä ilmoituskirjelmä ei perustunut voimassaolevan sopimuksen määräyksiin, eikä siten voitu pitää sitä laillisenä irtisanomisena, niin ilmoitettiin tälle työnantajain järjestölle, että heidän kirjelmänsä eivät työntekijät voi pitää sopimuksen irtisanomisena, ellei se tapahdu siten kuin välillämme voimassaoleva sopimus määrää. Tähän tämä riitaisuus loppui ja sopimus jäi siten voimaan. Tätä onkin sitten nämä mestarit kuten muutkin työnantajat noudattaneet.

Solbergin graniitti o. y:n ja Solbergin osaston välinen sopimus sanottiin irti työntekijäin puolelta sekä vaadittiin uudessa ehdotuksessa vähän palkkain korotusta kuin myöskin muiden määräysten muuttamista. Tämä uusiminen tapahtuikin neuvottelujen kautta ja siten saatiin työehtoihin vähän parannuksia.

Koukkusaarella alkoi porareilla lakko maaliskuun 7 p:nä sen johdosta, että työnteettäjänä oleva venäläinen yhtiö ei suostunut korottamaan palkkoja siihen määrään kuin olivat edellisenä kesänä olleet. Lakko alkoi korpilakkona, mutta myöhemmin päätti liittotoimikunta lähteä tätä lakkoa tukemaan 1 p:stä huhtikuuta, koska työntekijäin vaatimus oli perin kohtuullinen ja koska työnteettäjä sitäpaitsi koettaa estää työntekijäin kokoontumisvapautta. (Tämä asia oli myöskin liittokokouksen hyväksyttävänä.) Lakko päättyi vasta heinäkuun 21 p:nä työntekijäin voitolla. Rahallista avustusta antoi liitto 370 mk.

Itä-Suomessa oleva sopimus, joka sisälsi Antrean, Jäaskan ja Lappeen pitäjissä sijaitsevat kivilouhimot, joutui vaaraan, sillä Koneellinen Kiviveistämö o. y sanoi tämän sopimuksen irti, selittäen, että se ei ole heille edullinen. Samalla jätti tämä yhtiö oman tekemänsä uuden työ-sopimuksen työntekijöille, ja olisi se pitänyt allekirjoittaa joko yksityisesti tai ammattiosaston puolesta. Mitään neuvotteluja sopimuksesta ei pidetä, sillä se on tunnontarkasti tehty, ottamalla huomioon muka työntekijäinkin edut. Kun venäläisellä o. y:llä ei ollut töitä ja ainaisten rettelöimisensä vuoksi kuuluksi tullut Itä-Suomen graniitti o. y. oli jo konkurssitilassa, niin tappelu suketutui Koneellisen Kiviveistämö o. y:n kanssa, jossa tappelussa työntekijät puolustivat entisiä työehtojaan. Tämä puolustuslakko alkoi Antreassa 1 p:nä huhtikuuta ja Pulsassa saman kuun 27 p:nä. Koneellinen Kiviveistämö o. y. turvautui venäläisiin, joita toi 30 miestä Antrean lakonrikkuriksi. Mutta kun venäläiset työmiehet saivat kuulla asian oikean puolen, että täällä onkin lakko, kieltäytyivät he töihin ryhtymästä ja lähtivät pois. Meidän taholta avustettiin näitä venäläisiä matkarahoilla. Lakko päättyi voi-

tolla toukokuun 27 p:nä, jolloin saatiin entinen sopimus, vieläpä joita-kin parannuksia tähän entiseen sopimukseen. Liiton varoja käytettiin tämän lakon avustamiseen 1,605 mk. Riitaan osallisia oli 100 miestä.

Hämeenlinnassa venäläisten kasarmien rakennuksella, jossa kivi- töiden urakoitsiana olivat Rissanen ja Linsén, syntyi lakko syyskuun 22 p:nä sen tähden, että työntekijöille ei maksettukaan työpalkkoja kuten oli sovittu. Kun lakko oli muutamia viikkoja ollut, saatiin neuvotte- lujen kautta välisopimus, jossa hyväksyttiin, että tästä alkain on tili maksettava joka lauantai ja tuntipalkkoina on: kivenhakkaajilla 70, kirvesmiehille 55 ja porrasaskelten kantajille 45 penniä tunnilta. Jos kivenhakkausta tehdään urakkatyönä, niin noudatetaan silloin Helsingin kivityöntekijäin tariffia. Nyt sisällä olevat työ- ja odotusajan palkat maksetaan heti ulos. Kyseessäolevalta tilin odottamisajalta maksaa työnteettaja korvausta hukkaan menneistä työtunneista määrättyjen tuntipalkkojen mukaan, mutta ei kuitenkaan suurempaa kuin 55 pennin korvausta työtuntia kohti. Kun tämä sopimus oli tehty ja työt pitivät alkaa, niin ei rahoja saapunutkaan, vaan vielä meni muutamia päiviä, ennenkuin tili saatiin. Tämä kuitenkin selvisi siten, että Rissanen, joka oli tilirahat saanut, ei niitä toimittanutkaan miehille. Tämän johdosta tomi Linsén lopun aikaa työnvalvojana ja Rissasella ei ollut enään rahain kanssa mitään tekemistä. Tämän yhteydessä on mainittava, että työntekijät ovat myöhemmin kuuleman mukaan tästä sopimuksesta luopuneet, hyväksymällä urakoitsijan esityksen, että tilinmaksu saa olla joka toinen lauantai. Tämä on kuitenkin takaperin menoa.

Kemiössä Viikin louhimolla alkoi lakko syysk. 11 p:nä sen johdosta, että työmaalla, jossa oli isonkiven hakkaajia 55, ei ollut kuin yksi tahko työkalujen terottamista varten. Kun työntekijät vaativat, että on lisättävä toinen tahko, eikä tähän työnantajan taholta suostuttu, lakkasivat kivenhakkaajat töistä, sekä selittivät olevansa poissa kunnes vaatimukseen oli suostuttu. Kun lakko oli kestänyt yhden viikon, suostui tämä yhtiö miesten vaatimukseen ja lakko siten päättyi työntekijäin voitolla. Työpäiviä menetettiin 339, joiden rahallinen arvo teki 2,037 mk. Mutta olihan asia voitettu.

Lammalan louhimolla, jossa oli katukivien hakkausta, syntyi riita heinäk. 7 p:nä siitä, kun työnantajain taholta vaadittiin, että tästä alkain ovat katukivet paremmin valmistettavat, kuitenkin niiden tekemispalkkaa korottamatta. Tämän johdosta miehet lakkasivat töistä. Kun lakko oli kestänyt 4 päivää, niin Kansainvälinen yhtiö peruutti osittain vaatimuksensa työnhyvyyteen nähden sekä korotti hakkauspalkkaa 25 penniä neliometriä kohti, joten lakko päättyi työläisille edullisesti.

Vaasassa syntyi riitaisuus elok. 15 p:nä vesijohtokanaalin poraus- töissä, jossa kaikkiaan oli noin 100 työläistä poraria ja maankaivajia. Riidan syynä oli se, että poraus, joka oli tuntityönä, muutettiin urakka- työksi, ja että entinen työntekotapa tuli kokonaan muuttumaan. Työn- teko seisautui ja miehet vaativat, että heidän voimassaoleva sopimuk- sensa pitäisi allekirjoittaa tämän työmaan puolesta. Liiton luottamus- miehen välityksellä sovittiin riita siten, että poranreijän läpimitan ollessa 2 cm maksetaan Smk. 2: — reikämetriltä. Jos työntekijät halua-

vat käyttää kaupungin poria, johon kuuluu myöskin porain terotus, maksetaan silloin 1: 80 p. metriltä. Tämä 20 pennin poisveto tapahtuu porain kulumisen ja teroituksen korvaukseksi. Töihin saavat entiset työläiset palata siinä määrin kuin työnlaatu vaatii enemmän työvoimaa. Kun tähän saakka oli ollut paikkakunnalla tapana, että työkalut ovat työntekijän ja nyt tuli tässä muutos, että työntekijöillä itsellään tulee olla työkalut, niin muutos oli työläisille vaikeuksia tuottava. Siitä syystä työtä johtava insinööri lupautui hankkimaan poraterästä ja antamaan työntekijöille jos sitä haluavat, samasta maksusta minkä se tulee kungille maksamaan.

Mikkelissä oli riitaa urakoitsija P. J. Leinon ja kivityöntekijäin välillä siitä, että Leino vaati miesten suostumaan kahden viikon tilinmaksutapaan. Työntekijät vaativat, että työpalkat ovat maksettavat joka viikko. Kun urakoitsija rahallisista syistä ei voinut tähän suostua, jäi tilien välinen aika kahdeksi viikoksi.

Riihimäellä olevilla venäläisten kasarmien rakennuksilla tuli riita urakoitsija Alkavan ja kivenhakkaajien välillä siitä, kun tämä urakoitsija ei voinut maksaa työpalkkoja kuten oli luvannut. Asia oli riidanalaisena ja menetti urakoitsija luottoaan työnsaannissa siten, että sai vaan pienen osan töitä suoritettavakseen, joissa tämä jotenkuten sai aina työpalkat maksetuksi.

Ingossa urakoitsija Johanssonin kanssa tuli riita siitä, että työntekijät vaativat ammattimiehille 50 penniä tunnilta ja vähemmän ammattitaitaville 40 p. Tämän johdosta työt seisautettiin ja kun yhden päivän oli työnseisaus kestänyt, suostui Johansson ja niin tehtiin kirjallinen sopimus, joka on voimassa Johanssonin työmailla.

S. Kutomateollisuustyöväen liitto.

Palkkaliikkeet ja työselkkaukset.

Huhtikuun alussa olivat Forssan värjärit esittäneet vaatimuksen isännistölle palkkojen korotuksesta lankavärjäysosastolla. Tähän vaatimukseen olikin isännistö osittain ollut myöntäväinen, korottaen palkkoja toisille työläisille, jota vastoin toiset olivat jääneet kokonaan ilman. Näistä alkutoimenpiteistä ei osasto ollut liitolle tehnyt mitään virallista ilmoitusta. Vasta sen jälkeen kun osasto sai isännistön vastauksen, joka ei osastoa tyydyttänyt, kääntyi osasto liiton puoleen.

Pitkän kirjevaihdon jälkeen ilmoitti sitten osasto kirjelmällä kesäk. 17 p:ltä, että Palmén oli työläisten valtuutetuille ilmoittanut mainittuna päivänä, että hän tulee esittämään työläisten vaatimukset Osakeyhtiön johtokunnalle, joka tulee kokoontumaan Forssassa heinäkuun alkupäivinä.

Näinollen päätti osasto asettua odottavalle kannalle.

Kun ei isännistön hommista nytkään tahtonut tulla mitään, ikävystyivät työläiset vartoomiseen ja lähettivät taas lähetystön tiedustelemaan isännistön mielipidettä. Tämä oli elokuun lopussa. Isännöitsiä vastasi, että vaatimukseen suostutaan jähkä värjäysosaston mestari saapuu kotia kesälomalta!

Syyskuun 12 p.:v:n tilissä saivat työläiset vihdoin vaatimuksensa lävitse; korotus laskettiin elokuun puolivälistä lukien. Korotus ei ollut suuri; ainoastaan 50 p. viikossa miestä kohden, mutta tähän päättivät työläiset tyytyä, koska syksy oli jo käsissä ja työajat huonot kaikkialla. Nähtävästi oli isännistö venyttänyt asiaa näin myöhään syksyyn tietäen, ettei työläisillä silloin ole niin hyviä mahdollisuuksia asiansa ajamiseen kun parempina aikoina.

Seinäjoen villatehtaalla olivat työläiset takavuosina järjestyneitä kuuluen liittoon. Vaan osasto kuoli ja sen omaisuus jätettiin liiton huostaan toistaiseksi. Sen jälkeen on paikkakunnalla koetettu herättää osastoa eloon, vaan turhaan.

Kuluneen vuoden elokuulla alkoi paikallinen työnantaja agitaattoriksi ja seuraus oli: osaston henkiin herääminen! Asia on lyhyesti seuraava: Mainitulle tehtaalle, jonka omistaa toiminimi O. Y. Grönlundin kutomatehdas, tuotiin Tampereelta voimakoneen käyttäjä, mutta mies ei tuntenutkaan konetta, joka hänelle hoidettavaksi ja käytettäväksi uskottiin!

Seuraus oli, että kone teki usein lakon ja koko tehdas seiso. Tämä ei olisi työläisiin vaikuttanut mitään, jos he olisivat olleet aikapalkalla. Mutta he olivatkin kappalepalkalla ja joutuivat näinollen kärsimään taloudellista tappiota. He tekivät isännistölle vaatimuksen, että se aika, jonka koneet seisovat voimakoneen epäkunnossaolemisen tähden, korvattaisiin. Senlisäksi vaativat työläiset, että lauantaipäivän työaika lyhennettäisiin 10 tunnista 8 tuntiin.

Tähän kun isännistö ei suostunut, niin tekivät työläiset lakon. Lakoon otti osaa tehtaan 35:stä työläisestä 22, kaikki naisia ja järjestyttämiä. Lakko alkoi heinäkuun 12 p. ja lopetettiin liiton välityksellä saman kuun 28 p:nä. Työläiset saivat korvausta siltä ajalta kun olivat saaneet varrota, sekä lupauksen myöskin siitä, että jos tehdas tulevaisuudessa tulee seisomaan samoista syistä, annetaan siitäkin ajasta korvaus. Lauantaipäivän työaika jäi toistaiseksi 10-tuntiseksi isännistön nimenomaisesta pyynnöstä.

Seurauksena tästä rettelöstä oli, että työläiset järjestyivät ja antoi liitto heränneelle osastolle entisen osaston omaisuuden.

Aivan vuoden viimeisinä päivinä ilmoitti Helsingin osasto n:o 14, että se oli jo kesällä jättänyt isännistölle vaatimuksen palkkojen korotuksesta, vaan oli isännöitsijä vastannut, että kaikki osakkeenomistajat ja johtokunnan jäsenet ovat kesälomalla, joten siis ei asialle voida mitään ennenkuin myöhemmin syksyllä. Työläiset uudistivat vaatimuksensa syksyllä ja saivat vastaukseksi, että tammikuun 1 p.:stä 1914, tullaan tehtaalla järjestämään kaikille työläisille urakkapalkka nykyisen aikapalkan tilalle. Osasto oli käsitellyt asiaa parissa kokouksessa ja tullut siihen tulokseen, ettei se ota vastaan urakkapalkkaa. Sivuteitä oli osaston puh.-joht. saanut tietää, että isännöitsijä oli uhanut heittää uudesta vuodesta jokaisen työläisen maantielle, joka ei uuteen järjestelmään tyydy.

Asiain näinollen, kääntyi osasto liiton toimeenpanevan valiokunnan puoleen pyytäen ohjeita menettelytavoista. Kirjelmään vastasi sih-

teeri huomauttaen, että nykyään vallitsee urakkapalkkajärjestelmä kutomateollisuudessa miltei kaikkialla ja ettei sitä voida nykyoloissa vastustaa vaikkakin työläisten piireissä ollaan melkein yksimielisiä sen turmiollisuudesta. Varsinkin on sen vastustaminen vaikea siitä syystä, että urakkapalkka-järjestelmä on yleinen suurteollisuudessa.

Jos kuitenkin isännistö tulee tämän muutoksen tekemään ja työläiset ovat pakotetut siihen suostumaan, on työläisten vaadittava siksi korkeat urakkahinnat, että kohtuullisella työnteolla voi saada riittävän elantopalkan. Ja jos maksuysiköt alussa ovat suotuisat, on työläisten pidettävä huoli, ett'ei niitä pilata liian ankaralla työnteolla.

Myöhemmin ilmoitti osasto, että se on suostunut uuteen järjestelmään ja että osasto on keskuudestaan valinnut henkilöitä keräämään tarkkoja tilastoja palkkatuloista uuden järjestelmän vallitessa.

Tilastojen keräys.

Viime edustajakokous velvoitti liittohallinnon toimeenpanemaan tilaston keräyksen jäsenten palkka- ja työehdoista. Sekä niitten perusteella laatimaan yleisen, koko maata käsittävän työehtosopimus-ehdotuksen.

Toimeenpaneva valiokunta lähettikin jo viime vuonna kysely-kaavakkeen osastojen täytettäväksi. Kaavakkeet sisälsivät 7 eri kysymystä, joista 6:ssa ensimmäisessä tiedusteltiin nykyisiä palkkoja ja muita työehtoja, sekä viimeisessä, mitä toivomuksia kullakin osastolla ja niiden eri ryhmillä olisi palkka- ja työehtoihinsa nähden. Kyselykaavakkeet oli määrä palauttaa kesäk. 30 p:vään tv. Marraskuun 1 p:vään oli 11 osastoa antanut tietoja oloista. Mutta perin vajanaisia ne yleensä ovat. Tämä tietysti johtuu siitä, että työläiset ovat näihin hommiin aivan tottumattomia ja lisäksi on tietysti tuloksiin vaikuttanut huono järjestäytyminen.

Liiton sisäisen toiminnan uudestaan järjestäminen

on ollut toimeenpanevan valiokunnan tärkeimpänä tehtävänä kulu-neella vuodella. Niinpä onkin liiton säännöt laadittu miltei kokonaan uudestaan. Mainitsemme tärkeimmät muutosehdotukset. Jäsenet ehdotetaan jaettavaksi kahteen eri maksuluokkaan ja tulee ehdotuksen mukaan sisäänkirjoitusmaksu liitolle olemaan 1:50 jäseneltä. Liittovero ehdotetaan 1:ssä luok. 15 p:niä ja 2:ssa luok. 10 p:niä viikolta. Rajana eri maksuluokkiin kuulumiselle ehdotetaan keskimääräistä viikkoansiota, jonka tulee olla alle 16 markan niille henkilöille, jotka ovat oikeutetut kuulumaan alempaan luokkaan.

Kaikki avustus mitä liiton sääntöjen mukaan jäsenille annetaan, kohoo ehdotuksen mukaan asteittain niin, että vanhemmilla liiton jäsenillä on suuremmat oikeudet liitossa. Uudessa sääntöehdotuksessa on myöskin työttömyysavustuksesta tarkemmat määräykset kuin tähän asti. Nämä määräykset ovat „Työttömyyskassan säännöt”, ne ovat kokonaan uudet. Niinikään ehdotetaan liiton säännöissä maksettavaksi jäsenille hautausavustusta.

Osastojen säännöt on myöskin valiokunta laatinut ja on aikomus, että ne sen jälkeen kun edustajakokous ne on hyväksynyt, otetaan osastoissa käytäntöön. Tämä toimenpide on välttämätön, sillä osastoilla on perin vajanaiset säännöt.

Niinikään on valiokunta laatinut ehdotuksen Työhuonekunnan, eli piirien säännöiksi, jotka osastoissa tulevat huojentamaan sisäistä toimintaa.

Edustajakokous onkin sittemmin tehdyt ehdotukset pääasiassa hyväksynyt.

Läkki-, Pelti- ja Vaskiseppäin liitto.

Osastoja oli liitossa vuoden kolmannen neljänneksen lopussa 9, joissa jäseniä yhteensä 218. Vuoden kuluessa on liittoon liittynyt 2 osastoa. Tampereen osasto liittyi helmikuussa, oltuaan pari vuotta liitosta erossa. Lokakuussa perustettiin osasto Riihimäelle, mikä yhtyi liittoon marraskuussa 15 jäsenellä. Osasto n:o 1:den jäsenmäärä vuoden viimeisellä neljänneksellä on kasvanut 93:een, ollen se kolmannella neljänneksellä 86. Muiden osastojen jäsenmäärästä vuoden viimeiseltä neljännekseltä ei vielä ole tietoa.

Työsopimuksia on voimassa liiton viidellä osastolla, nimittäin: Oulun, Vaasan, Porin, Hangon ja Viipurin osastoilla. Näiden sopimusten alaisena työskentelee ammattilaisiamme noin 170.

Palkkaliikkeitä ei vuoden kuluessa ole ollut, paitsi Porin osastolla, joka sanoi huhtikuussa entisen työsopimuksensa irti, esittäen samalla uuden työnantajilleen hyväksyttäväksi, jonka nämä tekivätkin irtisanomisajan loppuun kuluttua, joten työnseisaus tuli vältettyä. Tästä työsopimuksesta mainittakoon mm. järjestäytymispakko sekä 55 pennin alin tuntipalkka 7 kuukaudelta ja 50 penniä 5 kuukaudelta vuodessa. Irtisanottu sopimus määräsi 50 penniä 6 kk. ja 45 penniä toisen 6 kk. vuodessa, joten palkankorotus tuli varsin tuntuva.

Valistustyö liitossamme on ollut verrattain pientä. On kuitenkin tehty muutamia herätysmatkoja, nimittäin Viipuriin, Lahteen, Kotkaan, Kouvolaan, Riihimäelle ja Turkuun, sekä painatettu lentolehtisiä 3,000 kpl. ammattilaisille jaettavaksi.

Liitossa on myöskin tapahtunut puheenjohtajan vaihdos vuoden kuluessa. K. E. Rautun paikkakunnalta poismuuttamisen takia toimesta erottuaan valittiin hänen tilalleen A. Taivola.

Kokouksia on liittotoimikunta pitänyt 16 ja on pöytäkirjaan merkitty pykälä 128.

Maalis- ja huhtikuun aikana toimeenpani liittotoimikunta tilaston-keräyksen Helsingissä olevista ammattilaisistamme. Tämän mukaan oli H:gin 38 työpaikassa yhteensä 281 työntekijää, nimittäin: perheellisiä 150, joiden koko perheluku on 506. Perheettömiä oli 131. Ammattinsa puolesta jakaantuivat nämä: Lökkiseppiä 53, peltiseppiä 113 ja vaskiseppiä 69 sekä oppilaita 46. Näistä kuului L.-, P.- ja V.-liiton H:gin osastoihin vuoden kolmannella neljänneksellä yhteensä 133.

Liittotoimikunnan työ vuoden kuluessa on yleensä kohdistunut liiton sisäisten asiain järjestelyyn ja juoksevain asiain pohdintaan.

—e.

Suomen Tehdas- ja Sekatyöväenliitto v. 1913.

Suomen Tehdas- ja Sekatyöväenliitossa on vuosi 1913 ollut tasainen kehityksen aika. Osastojen luku sekä jäsenmäärä on säännöllisesti kasvanut. Uusia osastoja on perustettu liikekeskuksiin sekä syrjäisillekin seuduille. Eivät tosin kaikki perustetuista osastoista ole jaksaneet elää, mutta ammatillisen työväenliikkeen siemen on varmaan jäänyt itämään ja sopivan hetken tullen osastot uudestaan pystytetään.

Seuraavassa lyhyt silmäys liiton toimintaan:

Osastojen ja jäsenluvun muutokset.

Vuoden aikana yhtyi liittoon 19 osastoa, joista 16 oli uutta v. 1913 aikana perustettua, 2 oli uudestaan henkiin herätettyä ja 1 oli vanha liiton ulkopuolella oleva osasto.

Samaan aikaan lopetti toimintansa 13 osastoa.

Osastojen luku on siis lisääntynyt 6:lla, ollen vuoden lopussa 113. Koko jäsenluku oli vuoden lopussa 3,188, joista kokomaksamia 2,688 ja puolimaksavia 500. Edellisestä vuodesta on kokomaksavien jäsenluku lisääntynyt 413 ja puolimaksavien luku vähentynyt 8. Koko jäsenluku on siis lisääntynyt 405 jäsenellä.

Läänittäin jakautuvat osastot seuraavasti:

	Osast. luku	Jäsen- luku
Uudenmaan lääni . . .	30	1,178
Turun ja Porin lääni . .	7	164
Hämeen " . .	10	181
Viipurin " . .	36	963
Mikkelin " . .	1	29
Kuopion " . .	14	257
Vaasan " . .	10	320
Oulun " . .	5	96
Yhteensä	113	3,188

Kaupunkien ja maaseudun välinen suhde on seuraava:

	Osast. luku	Jäsen- luku
Kaupungeissa	47	1,420
Maaseudulla	66	1,768
Yhteensä	113	3,188

Työriidat ja työehtosopimuskysymykset.

Edelliseen vuoteen verraten oli vuosi 1913 liitossamme rauhallinen. Pienempiä työriitoja oli kyllä siellä täällä, mutta selvittiin niistä useimmista verrattain tyydyttävillä tuloksilla. Kerromme niistä lyhyesti seuraavassa:

Helmikuun 14 p. leikivät järjestymättömät rullien valitsiat lakon Syväniemen rullatehtaalla Karttulassa, sen johdosta kun isännistö ei suostunut korottamaan palkkaa. Tästä lakosta oli seurauksena se, että koko sorvipuolen työväestö noin 75 henkeä, niistä 25 liiton jäsentä sanottiin isännistön puolesta työstä irti. Työnsulku kuitenkin peruutettiin kun valitsijain lakko muutaman päivän kestätyään päättyi työntekijäin tappiolla.

Tikkalan sahalla Muhoksessa tekivät työntekijät puolustuslakon palkan alennuksen takia helmik. 25 päivä. Lakko kesti useita viikkoja, mutta kun rikkureita tuli muualta, täytyi työntekijäin peräytyä. Osittain kuitenkin työehdot paranivat. Liitolta sai osasto avustusta 200 mk.

Antreassa sijaitsevilla kivilouhimoilla alkoi kivityöntekijäin ja sekatyöntekijäin lakko huhtik. 1 p. Lakko aiheutui siitä, että työnantajat olivat sanoneet työehtosopimuksen irti ja tahtoivat alentaa työpalkkaa ja pidentää työpäivää.

Lakko kesti lähes kaksi kuukautta, mutta vihdoinkin täytyi työnantajain peräytyä ja uusi työehtosopimus, joka on voimassa toukok. 1 p. 1915, allekirjoitettiin toukok. 27 p. Työntekijät saivat täydellisen voiton. Sekatyöntekijäin alin tuntipalkka kohosi 40 pennistä 42 penniin. Liiton avustusta käytettiin Smk. 468: 25.

Keravan tiilitehtaalla alkoivat rettelöt toukok. 8 p. Tehtaan isännöitsijä vaati työntekijöitä allekirjoittamaan yksityiskontrahdin, jonka mukaan työpäivä olisi pidentynyt ja palkka pienentynyt. Kun työntekijät eivät kontrahtia hyväksyneet, julisti isännöitsijä työnsulun. Ammattiosasto esitti vastapainoksi kirjallisen työehtosopimuksen. Muutaman päivän kuluttua ilmoitettiin, että kontrahteja ei enää vaadita, vaan työhön otetaan entisillä ehdoilla.

Lopulta hyväksyttiin työntekijäin palkkavaatimuskin, ja taistelu jatkui vaan yksinomaan työehtosopimuksesta, jonka tekemistä tehtaan hallinto jyrkästi vastusti. Viimein täytyi työntekijäin osittain luopua vaatimuksestaan, kun rikkurit uhkasivat pilata taistelun. Kesäk. 17 p. allekirjoitettiin työhinnointelu, mutta kirjallista työehtosopimusta ei saatu. Taistelun epäonnistumiseen vaikutti sekin, kun suurin enemmistö lakkolaisista olivat vasta lakon alussa yhtyneet ammattiosastoon, eivätkä luonnollisesti saaneet liiton avustusta. Lakkoavustusta sekä rikkurien pois lähettämiseen sai osasto liitolta kaikkiaan Smk. 494: 15.

Viipurin höyrymyllyssä alkoi lakko toukok. 29 p. Talikkalan osasto n:o 24, johon myllyn työntekijät kuuluivat, oli aikaisemmin työnantajalle esittänyt vaatimuksen palkkojen korottamisesta ja kirjallisen työehtosopimuksen tekemisestä. Kesäk. 5 p. allekirjoitettiin sopimus, joka on voimassa 1 vuoden. Työntekijät saivat täydellisen voiton.

Heinäk. 12 p. allekirjoitettiin liittomme Tammisuon osaston n:o 135

ja kauppias Hallenbergin välillä työehtosopimus, joka koskee Hallenbergin tiilitehdasta, sahaa ja myllyä Tammisuolla. Sopimus saatiin lakon uhalla. Työntekijät olivat jo sanoneet itsensä työstä irti, mutta ennen irtisanomisajan loppua tuli sovinto.

Savion tiilitehtaalla sanottiin työehtosopimus irti työnantajan puolesta. Pitkien neuvottelujen jälkeen allekirjoitettiin huhtik. 2 p. uusi sopimus, joka on voimassa 1 vuoden.

Juurikorven tiilitehtaan ja liittomme Juurikorven osaston n:o 109 välinen työehtosopimus sanottiin samoin työnantajan puolesta irti. Neuvottelujen avulla saatiin täälläkin uusi sopimus, joka on voimassa toukok. 1 p. 1915.

Vuoden huomattavin taistelu oli kuitenkin työnsulku *Porin tulitikkutehtaalla*. Se alkoi syysk. 18 p. ja päättyi marrask. 29 p. Taistelun syy oli lyhyesti seuraava: Jo kevättalvella alkoivat tehtaalla rettelöt. Tehdasta laajennettiin ja hankittiin uusia koneita tuotannon lisäämiseksi. Samalla aikoi yhtiö käyttää tilaisuutta hyväkseen pienentää urakkapalkkoja, jotka eivät ennestäänkään kovin suuret olleet. Mutta työväestö nousi vastarintaan, minkä seurauksena oli työnsulku.

Ammattiosasto laati täydellisen ehdotuksen palkka- ja työehtosopimukseksi, joka sulun alkaessa jätettiin tehtaan hallinnolle. Hallinto kieltäytyi edes siitä neuvottelemasta. Vähitellen isännistö tuli kuitenkin taipuisammaksi, kun työväestö oli yksimielistä ja rikkurien värväys onnistui huonosti. Vähä kerrassaan tarjottiin työntekijöille palkan korotusta, mutta kirjallista työehtosopimusta kieltäytyi tehtaan hallinto hyväksymästä. Viimeiset neljä viikkoa jatkui taistelu lähes yksinomaan siitä syystä.

Marraskuun lopulla matkusti Ammattijärjestön puheenjohtaja O. Toko ija Tehdas- ja sekatyöväenliiton taloudenhoitaja K. Heinonen Poriin tutkimaan missä määrin olisi edellytyksiä taistelun edelleen jatkamisessa saavuttaa kirjallinen työehtosopimus. Tutkimuksessa selvisi että taistelu työehtosopimuksen saamiseksi tällaisena aikana ja huonosti järjestyneellä joukolla on uhkapeliä, jossa saatetaan hävitä enemmän kuin voittoa.

Kun asia oli perinpohjin selitetty työntekijöille päätti ammattiosasto kaikilla äänillä 2 vastaan luopua vaatimasta kirjallista työehtosopimusta ehdolla, että työntekijäin palkkavaatimukset hyväksytään ja että työnantajan puolelta annetaan kirjallinen vakuutus siitä, että näin hyväksytyjä palkkoja noudatetaan vähintään vuoden ajan.

Neuvottelut alkoivat marrask. 29 p:nä ja vielä samana päivänä päästiin yksimielisyyteen sovinnon ehdoista. Työntekijäin palkkavaatimukset hyväksyttiin lähes kaikki. Jo aikaisemmissa neuvotteluissa oli työnantaja korottanut tarjoustaan. Nyt näissä neuvotteluissa tuli työntekijäin palkka eräissä töissä vielä kohoamaan yhteensä noin 5 penniä laatikkoa kohti.

Tehtaan johtaja antoi kirjallisen vakuutuksen siitä, että neuvotteluissa hyväksytyjä palkkoja noudatetaan vähintään vuoden ajan.

Työnsulun alkaessa oli tehtaalla työssä 34 miestä ja 120 naista eli yhteensä 154. Näistä oli järjestyneitä 13 miestä ja 44 naista, yhteensä

57. Järjestön ulkopuolella oli siis työntekijäin suuri enemmistö ja tämän takia näytti taistelun alku varsin hämärältä. Työnantajat tarjoomat kurjat palkat ja ulkoapäin tullut vapaaehtoinen avustus vaikuttivat kuitenkin sen, että yksikään ei mennyt rikkuriksi. Järjestyneet työntekijät saivat liitolta sääntöjen mukaisen avustuksen koko taistelun ajan, yhteensä 2,709 mk. 50 p.

Nyttemmin ovat työntekijät sanotulla tehtaalla lähes kaikki järjestyneitä.

Valistustyö.

Valistus- ja herätystyötä on tehty voimien mukaan.

Liiton luottamusmies Antti Räsänen matkusteli vuoden alkupuolella Itä-Suomessa, Savossa, Karjalassa, Kymnlaaksossa ja osittain Uudellamaalla, sekä lopulla vuotta Lounais- ja Keski-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Matkoilla on hän ollut 152 päivää ja pitänyt 63 esitelmää, joissa kuulijoita on ollut yhteensä 3,354. Pienin kuulijain luku oli 20 ja suurin 155 henkeä. Keskimäärin oli siis kussakin esitelmätilaisuudessa 53 henkeä. — Tähän ei ole luettu Helsingin osastojen perheiltamissa ym. kokoustilaisuuksissa pidettyjä puheita ja esitelmiä.

Tilapäisenä matkapuhujana touko- ja kesäkuun ajalla oli J. H. Saaristo. Hän matkusteli ja piti esitelmiä Uudellamaalla, Länsi-Suomessa, etupäässä tiili- ja teollisuuspaikoilla.

Liiton luottamusmiehelle kuuluvaan agitatsionityöhön nähden on edelläolevan lisäksi mainittava seuraavaa:

Sitä myöten kuin liiton toiminta laajenee ja käytännössä vakiintuu, vaatii asioitten säännöllinen hoito, eritotenkin palkkalikkeitten järjestely sekä työriitojen valvominen, entistään enemmän työtä. Kun nämä tehtävät ovat luottamusmiehen hoteissa, niin on selvää, ettei hänellä samalla ole tilaisuutta pitkäaikaisten agitatsionimatkojen tekemiseen siinä määrin kuin agitatsionityön tarpeellisuus edellyttäisi.

Mainittava on myöskin että Ammattijärjestön puhujat monin paikoin ovat tehneet arvokasta työtä liiton hyväksi, perustellen uusia osastoja ja kohennellen entisten toimintaa.

K. H.

S. V. R. Konepajain työväenyhdistys.

Vuoden 1913 kuluessa ei ole tapahtunut mitään työselkkauksia, eikä myöskään ole olemassa mitään tariffisopimuksia eikä hinnoitteluja. Edustajakokous pidettiin 23—24 p. maalisk. Kuopiossa, jossa mm. päätettiin anoa Rautatiehallitukselta, että pesulaitteet laitettaisiin parempaan kuntoon, kuin myöskin vaatetushuoneita laitettavaksi jokaisen konepajan eri osaston yhteyteen, samoin päätettiin anoa laitettavaksi ruokailuhuoneita keittiöineen suurimmissa kaupungeissa oleville konepajoille, missä ei niitä ennestään ole. Myöskin päätettiin anoa, että valtion puolesta kustannettaisiin työssä käytettävät päällysvaatteet sekä niiden puhtaanapito, niinkuin on Ruotsin valtion rautateitten konepajoissa käytännössä.

O. Salminen.

S. Nahkatyöntekijäin liitto.

Kertomusvuoden kuluessa on liiton jäsenmäärä pysynyt jotenkin sitä edellisen vuoden tasalla. Ensin vuoden alussa oli pientä nousua, mutta kolmannella neljänneksellä se laskeutui varsin tuntuvasti, kun taas neljänellä neljänneksellä päästiin jotenkin entiseen tasoon eli 433:een jäseneseen.

Vuoden kuluessa on toimintansa lakkauttanut ja liitosta eronnut 5 osastoa, joista kaksi on kertomusvuotena perustettu. Uusia osastoja on vuoden kuluessa perustettu 8, joten osastojen luku vuodessa on lisääntynyt 3:lla, ollen vuoden lopussa niiden luku 21. Mainita ansaitsee myös, että vuoden kuluessa on Viipurin satulasepät yhtyneet sikäläisen osaston alaisena työkontana liittoon. Se onkin ainoa satulaseppäin järjestö, joka kuuluu liittoonsa. Muutamiin toisiinkin nahkatyöntekijäin osastoihin tosin kuuluu jäsenenä muutamia satulasepän työntekijöitä, mutta ei muilla paitsi viipurilaisilla ole mitään itsenäistä toimintaa.

Työriidat.

Kulunut vuosi on maamme ammatilliselle työväenliikkeelle ollut yleensä rauhan vuosi, sitä todistaa jo sekin, ettei S. Ammattijärjestön toimik. ole tarvinnut määrätä alaisilleen järjestöilleen ylimääräisiä verotuksia. Mutta sitä se ei ole ollut esim. v. 1912 verrattuna Nahkatyöntekijäin liitolle. Tosin ei mitään huomattavampia tuloksia tuottavia taisteluja ole ollut, mutta pienempiä kahakoita vuoden kuluessa on liiton toimikunta saanut vastaanottaa useita.

Jo helmikuun alussa syntyi Aaltosen kenkätehtaalla Tampereella riitaisuuksia jokseenkin vähäpätöisestä asiasta, so. kun eräs urakka-työssä työskentelevä työntekijätär ei saanut pyytämäänsä työtarpeita mestarilta, otti hän ne itse. Tätä ei olisi pitänyt tytön tehdä, sillä pomo tästä kostoksi siirsi tytön sellaiseen työhön, josta ei kovimmallakaan työllä voinut leipäänsä ansaita ja joka ennen tehtiin tuntityönä. Kun tyttö tällaisesta työstä kieltäytyi urakalla työskentelemästä, aikoi isännistö häätää tytön pois tehtaasta ilman irtisanomisaikaa. Tämä yht'äkkäinen häätöyritys rettelöiden pelosta kuitenkin peruutettiin, mutta määrättiin irtisanottu työntekijätär työskentelemään talvipakkasella kylmään vinttiin. Erään osaston työtovereiden vaatimuksesta päästettiin tyttö kuitenkin pois kylmästä vintistä, mutta kostoksi tästä pani tehtaan työnjohtaja heti koko osaston työläiset pois työstä, jonka hän kuitenkin myöhemmin peruutti, ottamalla kaikki erottamansa työläiset takaisin työhön. Kauan ei kuitenkaan kulunut kun tehtaan pomo pani taas pois muutamia työhön takaisin ottamia etupäässä järjestyneitä työläisiä. Tästä työläisten alituisesta mielivaltaisesta eroittelemisesta oli asianomaisen osaston tehtävä loppu. Ja osasto, liittotoimikunnalta luvan saatuaan vaati tehtailija Aaltoselta kirjallista sitoumusta, ettei hän järjestäytymisen tähden työläisiä boikoteeraa ja ottaa takaisin tehtaalta erotetut työläiset työhön ja antaa muistutuksen työnjohtajalle. Silloinen liiton sihteeri A. Nurmi matkusti paikkakunnalle asioita sel-

vittelemään. Helmikuun 19 p:nä hän kävi 2 osaston valtuuttaman henkilön kera tehtailija A. puheella, mutta ilman tulosta, sillä tehtailija ei ryhtynyt mihinkään neuvotteluihin, joten lakon puhkeaminen näytti aivan varmalta. Aivan viime tingassa saatiin kuitenkin uhkaava lakko estetyksi Ammattijärjestön edustajan ja liiton luottamusmiehen välityksellä. Tehtailija Aaltonen kun antoi kirjallisen vakuutuksen, ettei hän järjestäytymisen tähden ole työläisiä boikoteerannut, ei tule boikoteeraamaan ja että hän ottaa eroitettuja työläisiä takaisin töihin, jos he tulevat pyrkimään. Näin tuli estetyksi suuri ja uhkaavalta näyttänyt työtaistelu. Tehtaalla työskenteli siihen aikaan 240 työläistä, joista järjestyneitä 146.

Auran osasto ilmoitti myöskin jo helmikuussa, että he aikovat kevään tullen esittää tehtailija Tuomiselle työehtosopimuksen, missä vaaditaan työehtojen parantamista. Asianomaisen luvan saatuaan esittikin osasto 7 p:nä huhtikuuta työehtosopimuksen tehtailijan hyväksyttäväksi. Kun tehtailija kieltäytyi esitetystä työehtosopimusta hyväksymästä, alkoi 12 p:nä toukokuuta lakko. Lakkoa ei ole saatu useista sovitteluyrityksistä huolimatta vieläkään päättymään, vaan jatkuu se ehjänä edelleen. Lakkolaisista ei myöskään ole mennyt petturiksi muuta kuin yksi vanha pikkumestari. Työläisten voitontoiveet näyttävät tässä taistelussa tulevan sitä paremmaksi mitä kauemmin tehtailija viivyyttä lopullista antautumistaan, sillä työnantajalla tässä taistelussa näyttää olevan hätä, vaan ei työntekijöillä (lakkolaisilla). Tässä taistelussa on menetettyjä työpäiviä yhteensä 840, jonka arvo on keskimääräisten tehtaalla maksettujen palkkojen mukaan 3,108 mk. Työtaisteluun joutuneille työläisille jakoi liiton toimik. avustusta 1,472 mk. 50 p:iä. Tässä taistelussa on jo menetetty mitä on menetetty, sillä kaikki lakkolaiset ovat jo pitemmän aikaa olleet töissä muualla. Jos työehtosopimus saadaan hyväksyttyä sellaisenaan kuin se on esitetty, tulee taistelulla voitettua 3 tuntia lyhempi työviikko, joukkosopimus ja noin 15 % korotus palkoissa. Lakkoon otti osaa tehtaalla 15:sta työläisestä 12, kaikki järjestyneitä.

Raumalta ilmoitettiin maaliskuun 14 p:n toimikunnan kokoukselle, että sikäläisellä Pakkalan & Nikanderin nahkatehtaalla on puhjennut korpilakko ja pysyivät liiton toimik. välitystä. Silloinen liiton luottamusmies Nurmi matkustikin paikkakunnalle sovittelupuihin. Sovinto saatiinkin aikaan 3 1/2 päivää kestäneen lakon perästä, mutta ei työläisten vaatimuksiin suostumalla, vaan työläisten häviöllä. Työläisten vaatimus olikin vaan saada lyhennettyä 10 1/2-tuntinen työpäivä 9 1/2-tuntiseksi. Tästä vaatimuksestaan antoi työväestö peräksi heti alussa toisen puolen, siis 1/2 tuntia päivää kohti, mutta isännistö ei katsonut tarpeelliseksi tähänkään suostua. Sensijaan lupasi isännistö toukok. 1 p:stä korottaa työläisten palkkoja noin 10 %, mikä lupaus lienee toteutettukin. Tehtaalla työskenteli lakon puhjetessa 135 työläistä, joista lakkoon otti osaa 110, kaikki järjestymättömiä. Mutta lakon aikana perustettiin työläisten keskuuteen ammattiosasto ja onkin se nykyään toimintakykyinen osasto. Lakossa menetettiin silloisten keskimääräisten palkkojen mukaan 779 mk. 13 p:iä 385 työpäivästä.

Hangon jalkineosaston puolesta ilmoitettiin 28 p:nä huhtikuuta, että he ovat päättäneet sanoa voimassa olevan työhinnittelun irti, jonka he hetimiten asianomaisen luvan saatuaan tekivätkin. Useimmat jalkineliikkeenharjoittajat hyväksyivät heille esitetyn työhinnittelun ilman lakkoa, ainoastaan 3 liikkeessä puhkesi lakko, joissa se ei vielääkään ole päättynyt, mutta kahdella näistä liikkeenharjoittajista ei ole yhtään työhaluista, yhdellä on kaksi. Lakon kulusta ja laajuudesta emme ole asianomaiselta osastolta saaneet monista pyynnöistä huolimatta mitään luotettavia tietoja, mutta ei siinä kaikessa tapauksessa ole menetetty jos korkeintaan parikymmentä työpäivää, jonka rahallinen arvo tekee 70 markan korville. Liiton puolesta avustettiin lakkolaisia 24 markalla. Laksoon lienee tarvinnut ottaa osaa vaan pari järjestynyttä työläistä. Työehtosopimuksen uusimisen kautta tulivat palkat nousemaan keskimäärin noin 10 %:lla.

Nakkilan osasto ilmoitti toukok. 5 p:nä päivätyllä kirjeellä, että se aikoo esittää työehtosopimuksen kahden sikäläisen ja kolmannen Friitolan pysäkillä sijaitsevan nahkuriliikkeen harjoittajan hyväksyttäväksi. Toimikunta hyväksyikin tämän työehtosopimuksen työnantajille esitettäväksi, mutta ei vielä sillä kertaa antanut lupaa sanoutua irti työstä, jos sovinnollista tietä ei tulisi sopimus työnantajain taholta hyväksytyksi. Työnantajat eivät uutta työehtosopimusta hyväksyneet, paitsi yksi liikkeenharjoittaja lyhensi työpäivää yhdellä tunnilla, muuta ei. Liiton silloinen luottamusmies Nurmi kävi paikkakunnalla, jossa he asianomaisen osaston kanssa päättivät siirtää huonojen liikeaikojen tähden tappeluunlähdön tuonemmaksi. Syyskuun 1 p:nä päivätyllä kirjeellä pyysi sitten sama osasto saada esittää erälle nahkurinliikkeen harjoittajalle työpäivän lyhennysvaatimuksen, mutta liiton toimikunta ei katsonut olevan soveliaan ajan esittää sillä kertaa työehtojen parannusvaatimuksia ja siten synnyttää työriitaisuuksia, vaan kehoitti osastoa luopumaan aikeistaan. Tätä kehoitusta osasto noudattikin.

Helsingissä H. Valven jalkineliikkeessä alennettiin viime heinäkuussa erään osaston työläisten palkkoja huomattavasti. Tämän tähden asianomainen Jalkinetyöntekijäin amm.-osasto esitti liiton toimikunnalle ja Ammattijärjestön toimikunnan suostumuksella Valven hyväksyttäväksi työehtosopimuksen, missä varmennettiin jo ennestään liikkeessä käytännössä olleet palkkasuhteet. Tämä työehtosopimus tulikin muutoksitta hyväksyttyä ilman työlakkoa. Sopimus koskee 11 työntekijää, joista järjestyneitä 8.

Tampereen Jalkine & j. p. t. a.-osasto ilmoitti lokakuun 11 p:nä päivätyllä kirjeellä, että sikäläinen kääntökenkätehtailija I. N. Salminen on saman kuun 6 p:nä ilmoittanut työntekijöilleen, joita työskenteli sanotussa tehtaassa 11 henkilöä, että hän alentaa työläistensä palkkoja 20 %:lla. Kun työväestö ei tähän suostunut, sanoi tehtailija työläisensä 14 p:nä kuluttua irti työstä. Asianomainen osasto oli näin ollen pakotettu ryhtymään puolustuslakkoon. Asianomaisen luvan saatuaan julistikin mainittu osasto kyseessä olevan tehtaan työt sanotun kuun 20 p:stä alkaen lakkotilaan. Kolme viikkoa kestänyt lakko päättyi sitten sopimukseen, missä työnantajan yritys alentaa työläisten palkat

20 %:lla saatiin torjuttua 10 % alennukseen. Allekirjoittaneen läsnäollessa allekirjoitettiin sitten viime marraskuun 8 p:nä sopimus, missä nuo alennetut palkkaehdot hyväksyttiin noudatettavaksi vähintään 6 kuukauden ajaksi. Näin huonoon sopimukseen tyytymiseen johti mielestäni lakkolaisten hätiköiminen. Lakossa menetettiin 162 työpäivää, jonka arvo on palkkoina 641 mk. 52 p:ää. Avustusta jaettiin 144 mk.

Herätys- ja valistustyö.

Liiton luottamusmies on vuoden kuluessa pitänyt 18 puhetta ja esitelmää 873 kuulijalle. Liiton toimikunta kustansi myös alkuvuodesta 7 sivun laajuisen agitatsioonilehtisen, missä teroitettiin nahkatyöntekijäin järjestäytymisen välttämättömyyttä. Tästä lehtisen 5,000 kpl. suuruudesta painoksesta on enin osa jo vuoden kuluessa jaettu nahkatyöntekijäin luettavaksi.

Työttömyysapurahasto.

Helsingissä v. 1912 pidetty nahkatyöntekijäin II edustajakokous voitti liiton toimikunnan tekemään ehdotuksen liitolle työttömyysapurahaston perustamisesta. Tätä velvoitusta noudattaen kääntyikin sitten liiton toimikunta osastojen puoleen kiertokirjeellä, ehdottaen ryhdyttäväksi toimenpiteisiin työttömyysapurahaston aikaansaamiseksi. Kun useammat osastot antoivat tälle tärkeälle hankkeelle kannatuksensa ja osa osastoista lupautui luovuttamaan varojensa mukaan rahaa kassan pohjarahastoon, ryhtyi toimikunta valmistamaan rahastolle sääntöjä. Sääntöjen mukaan onkin viime heinäk. 1 p:stä saakka kaikki liiton jäsenet suorittaneet vakituksena verotuksena 10 p:ää täysin- ja 5 p:ää puoleksimaksavilta liiton työttömyysrahastoon. Nyt se alkaa olla jo siinä kunnossa, että sääntöjen mukaan voidaan piakkoin ruveta tarvitseville työttömyysapua jakamaan. Tämä työttömyysrahasto tulee epäilemättä kiinnittämään jäsenet pysyväisemmäksi liittoon kuin mitä tähän saakka on ollut.

29. 1. 14.

H. Paasivirta.

S. Vaatetustyöntekijäin liitto.

Kuluneella toimintakaudella on liitossa ratkaistu 8 palkka- ja työehtosopimusriitaisuutta. Neljässä tapauksessa puhkesi lakko, jotka yhteensä jatkuvat 43 päivää. Lyhin lakko oli Lohjalla ja pisin Kajaanissa. Seuraavasta näemme yksityiskohtaisemmin tämän vuoden työriitaisuuksien vaiheet sekä niihin joutuneet työnantajat ja työntekijät kaikkine saavutuksineen.

Kuten ylläolevasta näkyy, ovat työntekijät kaikkialla saavuttaneet, paitsi tarkoitustaan vastaavat työehtosopimukset, myöskin kohtuullisen palkkauskorotuksen, jonka mukaan työntekijäin palkat ovat kohonneet myöskin elantotarpeiden hintoja ym. kulutustarpeita vastaaviksi.

Näiden numeroiden luulisi todistavan mitä hyötyä on työntekijöille

	Työntekijöitä yhteensä noin	Työntekijöitä yhteensä noin	Järjestyneitä yhteensä	Lakko kesti päivää	Lakossa meneettiin yhteensä päivää	Lakossa meneettiin palkoissa yhteensä	Palkat kohosivat keski- määrin prosentteissa
H:gin sopimusriita käsittää	158	650	453	8	3,760	15,000	10—12
Viipurin ” ”	30	250	94	—	—	—	10—20
Iisalmen ” ”	4	20	15	—	—	—	—20
Karjan ” ”	2	11	11	—	—	—	—20
Rovaniemen ” ”	7	14	11	5	35	210	—15
Kajaanin ” ”	5	15	13	29	369	1,300	5—15
Lohjan ” ”	3	11	11	1	11	66	10—15
Tammisaaren ” ”	3	11	11	—	—	—	15—20

ammattillisesta järjestymisestä, vaikka järjestöt eivät vielä ole sellaisessa kunnossa kun niiden työväenjärjestöinä tulisi olla. Meidän on siis vastaisuuteen nähden toimittava niin, että nekin työntekijät, jotka nyt nauttivat järjestymättöminä ylempänä mainittuja etuisuuksia, kuuluvat meidän järjestöömme, niin silloin vasta on saavutettavissa entistä parempia etuisuuksia ja työn oikeutettu osa joutuu varmasti työntekijöille.

Edellämainittujen taistelujen tukemiseksi käytettiin liiton varoja yhteensä 851: 90 p:ää ja Kajaanin osasto 20 mk.

Lopuksi olkoon mainittu, että hyvänäkin vuotena muutettiin järjestymättömyyden tähden yksi kappalehinnottelu, joka aikasemmin järjestön avulla oli paikkakunnalle suurilla ponnistuksilla saatu ja se tapahtui Hämeenlinnassa. Hämeenlinnaan oli v:n 1912 aikana liittotoimikunnan toimesta perustettu kaksikin kertaa vaatetustyöläisille osasto ja useamman kerran yritetty perustaa, mutta aina tuloksettomasti. Nämä järjestymättömät olot johtivat myöskin molemmin puolin sopimuksen rikoksiin, joka taas johti siihen, että toisilta paikkakunnilta matkustaneet joutuvat boikottauksen alaiseksi ja valittivat siitä liitolle. Liittotoimikunta asiaa tiedusteltuaan päätti sanoa Hämeenlinnan sopimuksen irti, joka irtisanominen sittemmin toimitettiin tammik. 24 päivänä.

Liiton jäsenluku, joka vuoden alussa oli 750, on senjälkeen lisääntynyt 294 jäsenellä, eli siis lähes 40 %:lla, ollen jäsenluku vuoden lopussa yhteensä 1,044 oikeuksissa olevaa jäsentä. Lisäys olisi 174 jäsentä, jos ei 180 jäsenellä olisi 4:ltä neljännekseltä enemmän rästää kun mitä säännöt rästiksi myöntävät. Jäsenluvun lisäys tälläkin toimintakaudella supistuu vielä näin vähään, vaikka vuoden ajalla on liittynyt liittoon 750 uutta jäsentä.

Vuoden alusta järjestettiin liitossa ns. amerikalainen järjestelmä liiton jäsenluettelossa, jossa kullakin liiton jäsenellä on oma korttinsa,

johon neljänneksittäin tehdään kaikki tarpeelliset merkinnät maksuista, avustuksista ym. Tämän kautta tarkoin kontrolleerataan jäsenten oikeudet ja velvollisuudet ja voidaan tarpeen tullen helposti millä hetkellä hyvänsä antaa selostus siitä tai siitä jäsenestä kun osastot tiedustavat.

Vuoden ajalla on myöskin järjestetty uusia mallisopimuksia, lakko-sitoumuksia ja lakkokorttia järjestyneille ja järjestymättömille, sekä korotettu Petturi- ja rikkurisakko 25 markasta 35 markkaan. Paitsi hyvitystä on heidän julkisesti pyydettävä tovereiltaan tekoaan anteeksi, ennenkuin heitä otetaan toveruuteen.

S. Kuljetustyöntekijäin liitto.

Selostus S. Kuljetustyöntekijäin liiton alaisten osastojen lakoista, työ-sopimusselkkauksista ja voimassa olevista työehtosopimuksista, tariffeista ilman erikoista työehtosopimusta ja luettelo niiden alaisina työskentelevistä järjestyneistä ja järjestymättömistä työläisistä v:ta 1913.

Varsinaisia lakkoja on ollut ainoastaan kaksi, nim. Raahessa ja Kemissä, joista Kemien lakko ei ollut oikeutettu liiton sääntöjen mukaiseen avustukseen, lukuunottamatta kolmea työläistä. Tornion Röytässä lopetettiin edellisen vuoden lakko lastauttaja Kandelina vastaan, ennen lastauskauden alkua, kun hän hyväksyi osaston työehtosopimuksen.

Raahan osaston boikottaus Transport A/B i Brahestad'ia vastaan alkoi keväällä, vaan erinäisistä syistä lakko alettiin 13 p:nä heinäk., päättyen, kestätyään 10 päivää, saman kuun 23 p:nä työläisten voitolla työehtosopimukseen, joka on voimassa v:den 1915 loppuun. Sopimus on ensimmäinen paikkakunnalla.

Lakkoon otti osaa 250 työläistä, kaikki järjestyneitä. Työpäiviä menetettiin noin 800, palkkoina à 6: — 4,800 mk. Liitolta saatiin avustusta Smk. 319: 25.

Kemin satamatyölakko alkoi toukok. 25 p:nä vaatimuksella „työt omiin käsiin” Last. ja Loss. yhdistyksen nimessä. Kesäk. 3 p:nä alettiin liiton puolesta neuvottelut työtariffin pohjalla sikäläisten lastauttajain kanssa ja 4 p:nä kirjoitettiin työehtosopimus alle, joka on voimassa 1 p:ään toukok. 1915.

Lakon alkoi v:nna 1905 perustettu Last. ja Loss. yhdistys, vaan tehtiin sopimus lakon aikana perustetun ja liittoon liittyneen amm.-os. nimeen, joka myös lakon lopetti. Avustusta jaettiin L. ja L. yhd. vavoista 580 mk., josta 500 mk. sopimusta allekirjottaessa saatiin takaisin työnantajalta ja luovutettiin L. ja L. yhdistykselle. Työpäiviä menetettiin noin 1,200, palkkoina à 6: — 7,200 mk.

Palkat nousivat noin 15 %, yli- ja pyhätyö 50 %. Lakon johdosta eräs työnhaluinen poliisilaitoksen avulla herätti oikeusjutun useita työläisiä vastaan, vaan toteennäyttämättömänä juttu raukesi. Lakkoon otti osaa 3 liiton jäsentä ja noin 350 ei-jäsentä.

Tornion Röytän lakko, joka syksyllä 1912 jäi talvilepoon, loppui keväällä, kun Kandelin hyväksyi osaston ehdot ja kirjoitti sopimuksen alle

ennen lastauskauden alkamista. Lakko koski 45 työläistä, kaikki järjestyneitä.

Lakko on johtanut oikeusvainoon osastoa ja eräitä sen jäseniä kohtaan. Kandelin vaati nim. Smk. 3,000 vahingonkorvausta siitä, että hänen työnsä on julistettu lakkotilaan ja hän oli muka sen johdosta joutunut sanotun summan kärsimään. Huhtik. 16 p:nä asian ollessa toistamiseen esillä Alatornion kihlak. oikeudessa, kumottiin kanne. Seuraavana eli 17 p:nä osaston ollessa kantajana, tuomittiin Kandelin osastolle suorittamaan v:nna 1911 pidättämänsä työpalkat Smk. 658:50.

Eräitä osaston jäseniä vastaan vireillä ollut juttu, koskeva työrauhan rikkomista ym., jossa kahdelle tuomittiin sakkoja, on vedottu Vaasan hovioikeuteen, joka tuomitsi A. Laineen 100 markan sakkoon, A. Sotalan 40 mk. pysytettiin ja E. Esko, jonka alioik. vapautti, tuom. 60 mk. sakkoon ja yht. kuluja 130 mk. maksam. Kandelinille.

Pietarsaaren satamatyöl. osasto pyysi lupaa saada sanoa sopimuksensa ylös federatioon kuuluvan sikäläisen O. Y. kanssa, vaatien siihen parannuksia, vaan kun oli tarjolla useita puolustuslakkoja, ei ylössanomispyyntöön suostuttu.

Haukiputaan osast. n:o 32 ja 33 sekä lin osaston kanssa olevat sopimuksensa sanoivat sikäläiset työnantajat ylös, joista erinom. Raahen Puutavara O. Y. aikoi huomattavasti polkea entisiä työehtoja. Sanotut osastot ilmoittivat asiasta liitolle, pyytäen lakkolupaa, jos se nim. kävisi välttämättömäksi entisiä työehtoja puolustettaessa. Avustus tulisi koskemaan 481 liiton jäsentä. Pyyntöön suostuttiin, vaan välttyi tämä uhkaavalta näyttävä työtaistelu, kun työnantajat viimehetkellä suostuivat uusimaan entiset sopimukset.

Sortanlahden osasto joutui samallaisen hyökkäyksen alaiseksi, vaan liiton välityksellä saatiin entiset sopimukset voimaan. Selkkaus koski 52 järjestynyttä työläistä.

Rauman osasto. V. 1912 pyysi osasto lupaa saada lakon avulla ajaa läpi parannuksia työehtoihin sahatun tavarahan rautatienv. last. ja loss. sekä tapuliin kannossa. Asia valmistamattomana siirrettiin. Kuluneena keväänä pyyntöön suostuttiin. Neuvotteluissa työnantajat suostuivat korotusvaatimuksiin työtariffissa, vaan kieltäysivät jyrkästi työehtosopimuksen allekirjotuksesta. Kun sitä ei enemminkään ollut, niin luovuttiin lakkoajatuksesta sen läpiajamiseksi, kun muut ehdot tuli täysin hyväksytyiksi. Palkat nousivat noin 13 %. Korotus koskee 38 järjestynyttä työläistä.

Lahden osasto, uusiessaan edellisen vuoden tariffia, teki siihen muutamia korjauksia. Neuvotteluissa saatiinkin hirsien ja vasausten lastaus muutetuksi tuntityöksi ja irrallisen kalkin lastaus nousemaan 6:sta 8:aan mk. vaunulastilta sekä koivuкеpit 1:20 p:stä 1:35 per std. Tariffin laajuuden tähden ei palkkain nousua voi prosentteissa määrätä.

Merikarvian osasto, jolla ennestään on sopimukset sikäläisten työnantajain kanssa, onnistui ilman lakkoa saamaan sopimuksen uuden firman „Slotte ja Lörbacka” kanssa, joten kaikki sikäläiset satamatyöt edelleen ovat työsopimusten alaisena.

Helsingin Varasto ja Kulj. t. t. osaston Elannon ajomiehет esittivät

liikkeelle työehtosopimuksen hyväksyttäväksi ja jättivät siitä johtuvat toimenpiteet liiton huostaan. Neuvotteluissa ei päästy yksimielisyyteen. Ajomiehet pyysivät lakkolupaa sopimuksen läpiajamiseksi, jonka liitto myönti, vaan esitettyä asia S. Ammattijärj. toimikunnalle, eväsi se ylössanomisen, kehottaen hyväksymään ne ehdot, jotka Amm.-järj. toimikunnalle oli liikkeen puolesta, niistä uudestaan neuvoteltua, luvattu. Liittotoimik. ja ajomiehet kieltäysivät sopimuksen allekirjotuksesta. Myöhemmin on liike taannut ajomiehilleen lupaamansa palkkausedut, joten alin palkka on taattu. Kysymyksessä oli 36 työläistä, kaikki järjestyneitä ja alhaisimmat palkat nousivat noin 6 %.

Uraan puolessa on v:sta 1910 jatkunut työtaistelu kilpailun pohjalla tuloksella, että Uraan osasto, jäseniä 326, on yhä erossa liitosta, johtuen ero jäsenten varattomuudesta ja erimielisyyksistä taistelun järjestelyssä osaston ja liiton välillä. Tervajoen ja Koivusaaren osastot ovat päättäneet ryhtyä toimiin työehtosopimusten aikaansaamiseksi, jonka toimenpiteen liittotoimik. on hyväksynyt ja luvannut apuansa. Samalla on kehoitettu Uraan osastoa yhtymään edelläsanottuun, vaan ei osasto ole siihen taipunut. Parhaillaan pohditaan asiaa Työ-lehdessä.

Kotkan osasto sai vuoden vaihteissa luvan esittää laatimansa työehtosopimuksen työnantajille ja valmistauduttiin liiton taholla mahdollisten selkkausten varalta. Vaan kun työläiset eivät toivotuksessa määrässä liittyneet osastoon, raukesi sopimuksen esittäminen.

Työehtosopimuksia ja tariffeita: Viipurin os. n:o 1, 1 käsitt. 130 järj. työl. Tervajoen os. n:o 5 ja Koivusaaren os. n:o 40, 3 (yhteisiä) 117 järj. työl. Sortanlahden os. n:o 8, 3 käsitt. 52 järj. työl. Valkon os. n:o 9 ja 10, 1 käsitt. 40 järj. työl. Lahden os. n:o 15, 1 käsitt. 60 järj. työl. Sörnästen os. n:o 17, 2 käsitt. 80 järj. työl. Rauman os. n:o 22, 1 käsitt. 38 järj. työl. Reposaaren os. n:o 25, 2 käsitt. 136 järj. työl. Mäntyluodon os. n:o 24, 4 käsitt. 31 järj. työl. Pohjansahan os. n:o 23, 2 käsitt. 19 järj. työl. Merikarvian os. n:o 26, 3 käsitt. 41 järj. työl. Himangan os. n:o 27, 4 käsitt. 102 järj. työl. Kalajoen os. n:o 28, 3 käsitt. 103 järj. työl. Raahen osasto n:o 29, 4 (v:sta 1914 alkaen 1) käsitt. 222 järj. työl. Pietarsaaren os. n:o 30, 2 käsitt. 173 järj. ja noin 120 järjestymätöntä työl. Haukiputaan os. n:o 32, 4 käsitt. 137 järj. työl. Haukiputaan os. n:o 33, 4 käsitt. 136 järj. ja noin 50 järjestymätöntä työl. Iin os. n:o 34, 3 käsitt. 272 järj. työl. Simon os. n:o 35, 1 käsitt. 53 järj. työl. Kemin os. n:o 36, 2 käsitt. 120 järj. ja noin 80 järjestymätöntä työl. Röytän os. n:o 37, 3 käsitt. 45 järj. ja noin 30 järjestymätöntä työl. Ykspihlajan os. n:o 38, 1 käsitt. 32 järj. ja noin 25 järjestymätöntä työl. Vaasan os. n:o 39, 1 käsitt. 34 järj. ja noin 40 järjestymätöntä työl. Saloisten os. n:o 41, 1 käsitt. 90 järj. työl.

Yhteensä työehtosopimuksia ja tariffeja 56 kpl., joiden alaisena työskentelee 2,259 liiton jäsentä ja 345 ei-jäsentä, osottaen prosenteissa laskettuna, että vähän yli 80 % liiton jäsenistä työskentelee järjestetyissä työoloissa.

Nykyisin voimassa olevat sopimukset ovat saatu voimaan neuvottelujen avulla, paitsi yksi sopimus Pietarsaaressa, yksi Raahessa, kaksi

Kemissä ja kaksi Röytässä, joiden käytäntöön saamiseksi on täytynyt turvautua lakkoon, johtuen lakot siitä, että Pietarsaaren lakolla 1910 murrettiin ranta- ja laivaherrain liiton päätös, ettei ne hyväksy joukkosopimusta. Ylläsanottu sopimus oli ensimmäinen sanotun työnantaja-liiton kanssa ja vaati koko kesän kestävän taistelun. Sittenmin on sanotun liiton jäsenten kanssa saatu useita sopimuksia. Raahen, Kemin ja Röytän sopimukset olivat ensimmäiset laatuaan paikkakunnillaan ja siitä lakot.

Parhaallaan on järjestelyn alaisena Möllerin-Viipurin Nais- ja Kasikisten osastojen työolot työsopimus pohjalle, jotka osastot ovat liittyneet liittoon tänä vuonna. Samoin on järjestelyn alaisena Tervajoen ja Koivusaaren osastojen työolot, joita aiotaan järjestää uudelle pohjalle, eli käsittäväksi Koivusaaren lastauspaikkaa kokonaisuudessaan.

Neuvottelut koko maata käsittävästä „Yleissopimuksesta” liiton ja The Stevedores Federation of Finland välillä päätyivät seuraavaan kirjelmään:

Loviisa (Finland) 8 p:nä Maalisk. 1913.

S. Kuljetustyöntekijäin liitto.

Lahti.

Vastineeksi arv. kirjeeseen tk. 4 p:ltä saamme ilmoittaa, ettei The Baltic and White Sea Conference tunnu tätä nykyä haluavan yleissopimusta kanssanne, koska mielestämme ei löydy kyllin takeita pittempiäaikaisesta yhteistoiminnasta satamatöiden alalla.

Tästä huolimatta ehdotuksenne kuitenkin luullaksemme joutuu keskustelun alaiseksi ensikuun ajalla Parisissa pidettävässä yleiskokouksessa.

Kunnioittaen

The Stevedores Federation of Finland.

Carl Aug. Veltheim.

Niinkuin edelläolevasta käy selville, ovat neuvottelujen avulla saatut sopimukset valtavana enemmistönä ja onkin liitossamme kiinteästi pyritty noudattamaan neuvotteluperäistä toimintaa ja vasta viimeasiassa käytetty lakkouhkaa ja lakkoa. Tämä menettely ei aina ole tahtonut tyydyttää taisteluhalusia osastoja, joten on joskus sattunut kahnauksia liiton ja osaston välillä työoloja järjestettäessä, vaan ne ylipäänsä ovat olleet poikkeuksellisia tapauksia ja sikäli kun kehitytään tuntemuksessa ammatillisen työväenliikkeen tarkotusperistä ja vaikuttavimmista keinoista tuloksien saavuttamisessa, vaimenee myös liiallinen lakkohalu. Silloin kun ei ole varmoja takeita lakon avulla saatavasta voitosta, on siitä luovuttava oman ja kokonaisliikkeen edun tähden, sillä voimakkaat, lakkoja välttelevät, jäsenrikkaat työväen järjestöt ovat työnantajain voimakkaimmat vastustajat.

Kyseessä oleva vuosi alkoi vakavissa lakkomerkeissä, sillä useat huomattavat työnantajat edellisenä syksynä sanoivat ylös työsopimukset

ja koski ylössanomien useita vankimpia ja jäsenrikkaimpia osastoja. Syytä oli pelkoon, että joudutaan vakaviin puolustustaisteluihin, jonka johdosta hyökkäyslakkoaiheet kiellettiin, kun niitä ei olisi voitu kyllin tukea. Kaikki ylössanotut sopimukset kuitenkin saatiin uusituksi, osa viimehetkellä, joten tämä vuosi muodostui rauhallisimmaksi liiton olemassaoloaikana.

Yhteenvedo edelläolevasta.

Lakkoja ollut kolme, nim. yksi edelliseltä v:lta ja kaksi tältä v:lta, jotka päättyneet työläisten voitolla.

Lakkoihin ottanut osaa 298 liiton jäsentä ja 350 ei-jäsentä. Yht. 648 työl.

Menetettyjä työpäiviä noin 2,000. Palkoissa à 6 Smk. 12,000.

Lakon takia hovioikeuden päätöksellä tuomittuja sakkoja kolmelle liiton jäsenelle yht. Smk. 200. Oikeuskuluja Smk. 130.

Lakkoavustusta saatu liitolta Smk. 319: 25. Muualta 580: —. Yht. Smk. 895: 25.

Palkkoja saatu nousemaan 120 liiton jäsenelle ja 80 ei-jäsenelle 15 % sekä yli- ja pyhätyössä 50 %. — 38 liiton jäsenelle 13 % ja 36 liiton jäsenelle 6 %. Lisäksi on saatu korjauksia useiden tariffien erinäisiin kohtiin, vaan ei voi korotuksia prosenteissa määrätä, kun ei ole tiedossa korotuksia koskevain tavarain käsittelyn paljoudesta.

Tariffien alaisena työskentelee 25:ssä liiton osastossa yht. 2,259 liiton jäsentä ja noin 345 ei-jäsentä.

Prosentissa yli 80 % liiton jäsenistä työskentelee tariffien alaisena.

Uusia sopimuksia tehty 9, entisiä sopimuksia uusittu 17 työnantajan kanssa.

Suomen Kuljetustyöntekijäin Liittotoimikunta.

V. Puttonen.

S. Maalarityöntekijäin liitto.

Vuosi 1913 oli liitolle varsin rauhallinen; mitään työriitoja ei ollut, sillä mitään palkka- ja työehtosopimuskysymyksiä ei vuoden ajalla esiintynyt. Mainita voidaan ainoastaan, että kun Helsingin maalarinliikkeenharjoittajain järjestö, „Helsingin Maalarimestariklubi” lopetti toimintansa, ja sijalle tuli Suomen Maalarintyönantajain liiton Helsingin osasto, niin tarjottiin voimassaoleva työehtosopimus tämän uuden järjestön allekirjoitettavaksi, jonka se myös vastustelematta teki.

Agitatsioonimatkoja on liiton luottamusmies vuoden kuluessa tehnyt yhdeksälle eri paikkakunnalle. Parhain tulos näistä matkoista saavutettiin Turussa, missä jo aivan nukkunut osasto saatiin uudelleen henkiin, ja on se koko vuoden osoittanut ilahuttavaa edistystä, ollen sen jäsenluku vuoden lopussa jo 62. Myöskin Lappeenrannan osasto on vuoden kuluessa vaurastunut, sillä sen jäsenluku oli vuoden alussa 16, vaan vuoden lopussa 52. Kirjallista agitatsiona on harjoitettu liiton

äänenkannattajan „Maalarien Viestin” avulla, jonka ensimmäinen vuoden ajalla ilmestynyt numero muodostettiin erikoiseksi agitatsioninumeroksi ja levitettiin sitä 1,500 painos. Yleensä on lehteä toimitettaessa sitäpaitsi pidetty silmällä etusijassa agitatoorista puolta. Puoluelehdissä on liiton luottamusmies myös vuoden ajalla julaissut useita agitatsionikirjoituksia, kääntääkseen ammattikunnan huomiota järjestymisasioihin.

Kun edustajakokous, joka pidettiin v. 1912, jätti liittotoimikunnan tehtäväksi koettaa saada aikaan työttömyysrahasto liitolle, niin sen johdosta kutsui liittotoimikunta elok. 18 p. Helsingissä olevia liiton jäseniä kokoukseen, päättämään mainitun rahaston perustamisesta. Kokous oli vähälukuinen, vaan päätti se kuitenkin, että on tiedusteltava maa-seutuosastojen mielipidettä, jotta saadaan selville, onko rahaston perustamisella sitä kannatusta, minkä se vaatisi. Liittotoimikunta lähetti asiasta kiertokirjeen osastoille, vaan siihen saapui vastauksia, että ei ole asialla riittävää kannatusta, ja eräät osastot eivät vastanneet mitään. Näinollen täytyi pitää tämä työttömyysrahastoyritys rauenneena, ainakin toistaiseksi. Muut asiat, mitä liittotoimikunta vuoden kuluessa on käsitellyt, ovat koskeneet luottamusmiehen matkoja, sekä muita kulloinkin esiintulleita kysymyksiä, joista ei ole erikseen mainittavaa.

Uusia jäseniä on liittoon yhtynyt vuoden kuluessa 255, joten siihen katsoen on liitolla ollut vaikutusta ammattikunnan keskuudessa, mutta jäsenvelvollisuuksien täyttäminen on valitettavasti vielä kovin leväperäistä, josta on johtunut, että liiton koko jäsenluku ei ole voinut kohota kuin ainoastaan noin neljälläkymmenellä jäsenellä, sillä jäsenmaksurästien takia erotettujen lukumäärä on siksi suuri.

Vuoden lopussa kuului liittoon kaikkiaan 640 jäsentä, joista täysin jäsenmaksunsa suorittaneita oli 400.

S. Maalarintyöntekijäin liittotoimikunnan puolesta:

Svante Lehtonen.

S. Muurarien liiton työriidat.

Työmarkkinat ovat olleet koko vuoden ajan huononpuoleiset, jopa muutamilla paikkakunnilla aivan huonot. Sen tähden on täytynyt suunnitelmata työehtosopimusten aikaansaamisesta siirtää tuonnemmaksi, vaikka niitä useilla paikkakunnilla vielä puuttuu. Pienempiä työselkauksia on kumminkin ollut, joista mainittakoon seuraavat:

Kotkassa kärjistyivät välit urakoitsija O. Huovisen ja osaston kesken marraskuulla niin pitkälle, että Huovisen työmaat oli julistettava lakkotilaan. Syynä siihen oli se kun Huovinen ei suostunut noudattamaan osaston ja liittotoimikunnan hyväksymänä käytäntöön otettua työehtosopimusta rappaustöitä koskevassa osassa. Huovinen onnistui kumminkin saamaan tarpeeksi rikkureita, joten häntä ei sillä kerralla saatu taivutetuksi mainitun työehtosopimuksen hyväksymiseen. Kaksi viikkoa kestänyt lakko lopetettiin sellaisen suullisen välipuheen perusteella, että Huovinen suostuu neuvottelemaan työehtosopimuksesta sitten kun

se tulee siellä muidenkin työnteettäjain kanssa kysymykseen. Siihen mennessä hän maksaa rappaustyöstä, joka sillä kertaa oli varsinaisesti riidan syynä, Helsingissä noudatetun rappaushinnoittelun mukaan.

Porissa alkoi riita urakoitsija V. Ollilan ja työntekijäin välillä tammikuussa. Syynä riitaan oli se kun muutamat järjestymättömät työmiehet olivat, rak.-mestarin ilmoituksen mukaan, kieltäytyneet työskentelemästä erään työhön kutsutun järjestyneen rapparin kanssa ja rak.-mest. sen johdosta peruutti lupauksensa. Sittemmin, kun työmaa julistettiin lakkotilaan, eivät mainitut järjestymättömät iljenneet olla työssä, vaan keskeyttivät työnsä ja saatiinkin sittemmin työntekijäin kesken sovinto. Mutta senjälkeen ei mestari enää ottanutkaan entisiä työntekijöitä takaisin, vaan hankki itselleen muualta rikkureita.

Samalla paikkakunnalla oli myöskin Seikon sahalla riitaisuus, joka johtui siitä kun mestari Malja erotti erään jäsenenme, väättäen hänen tehneen valituksia sahan konttoriin. Kun asiasta vietiin Maljalle osaston selostus, jossa osotettiin syytös vääräksi, niin hän erotti vielä pöytäkirjanotteen viejänkin. Sittemmin selvisi, että syytös aiheutui sahan koneenhoitajan ilmiannosta. Malja myönsi tällöin erehtyneensä, mutta kieltäytyi maksamasta syyttömästi erotetuille miehille osaston vaatimaa palkkaa siltä ajalta, kun he riidan aikana joutuivat olemaan työttöminä. Ainoana keinona sen vaatimiseen olisi ollut oikeuden käynti, mutta asianomaiset luopuivat siitä.

Helsingissä alkoi v. 1912 lopulla rak.-mest. Sorrin työmaalla riita siten, että kun sen rakennuksen muurarien keskuudestaan valitsema lähetystö pyrki esittämään Sorrille erään rikkuria koskevan asian, ei Sorri edes kuunnellut lähetystön asiata, vaan ilman muuta ajoi kaikki, noin 20 muuraria, pois työstä. Tapauksesta tuli heti luottamusmiehen kautta tieto sanomalehteen siinä muodossa, että työmaan muurarit ovat mainitun asian takia tehneet lakon. Sitte kun osaston toimikunta sen jälkeen sai tilaisuuden asiasta päättää, hyväksyi se tämän työnseisauksen työkunnan edustajain lausunnon perusteella. Senjälkeen sai Sorri aikaan sen, että mestarien järjestö asetti erotetut miehet boikoteeraustilaan. Neuvotteluja mestarien osaston kanssa yritettiin asiassa, mutta osasto kieltäytyi niistä ja saneli ainoastaan omat sovinnon ehtonsa. Enemmistö heistä joutui olemaan pitkät ajat työttöminä. Osa heistä sai myöhemmin työtä sellaisissa työpaikoissa, jotka eivät olleet mestarien osaston vaikutuksen alaisina. Enemmistö boikoteeratuista katsoi myöhemmin talvella olevansa pakotetut alistumaan mestarien yksipuolisesti asettamiin ehtoihin ja osa heistä siirtyi muille toimialoille.

Samalla paikkakunnalla syntyi huhtikuussa mest. Vilamon hallussa olevalla työmaalla riita sen kautta kun hän erotti yhden tiilenkantajan työstä sentähden kun hän ei ehtinyt kantamaan niin paljon tiiliä kuin mestarin mielestä olisi tarvinnut. Työn seisahtuessa tämän tähden, asettivat muurarit, 55 miestä, vaatimuksen, että sellaisen asian tähden aiheutuneelta työnseisaukselta on heille maksettava palkka. Tätä vaatimusta ei tyydytetty, vaan erotettiin kaikki muurarit ja päälliseksi asetettiin boikottaustilaan. Mihinkään neuvotteluihin eivät mestarit tässä asiassa suostuneet. Tämänkin asian tähden oli osan heistä siir-

ryttävä muille toimialoille. Joku sai työtä samalla paikkakunnalla sellaisilla työpaikoilla, joissa työnteettäjätkin katsoivat boikottauksen syytä liian vähäpätöiseksi.

Raumalla syntyi rak.-mestari Schreck'in ja muurarien välillä kesäkuussa riita sentähden, kun mestari ei alussa suostunut suorittamaan hyväksymänsä urakkakontrahdin määräämää odotusajan palkkaa sellaiselta ajalta, kun työ seisoj mestarin ja rakennuskomitean välisen riidan tähden. Sitten kun viimeksi mainittujen kesken oli riita ratkaistu ja työ pääsi jälleen alkamaan, suoritti mestari muurareille mainitun korvauksen ja riita päättyi siihen.

Lielahdessa sukeutui työnteettäjäm ja muurarien välillä lokakuussa riita. Sen syytä on työntekijäin puolelta selitetty siten, että ensin käskettiin muurarien kannattaa aineet ylös ihmisvoimalla sillä ajalla kun särkynyt nostokone korjataan. Ja vaikka muurarit eivät siitä kieltäytyneetkään, niin kumminkin insinööri hetken kuluttua käski heidän erota työstä. Asianomaiset työntekijät ovat ilmoittaneet, etteivät he saaneet mitään neuvotteluja aikaan, eivätkä niin ollen tiedä mikä oli varsinaisen erottamisen syy.

Kun vuoden kuluessa ei ollut tilaisuutta saada aikaan työehtosopimuksia sellaisille paikkakunnille, joissa ei niitä ennestään ole, on muutamilla niistä työehdot järjestetty siten, että on otettu käytäntöön asianomaisen osaston ja liittotoimikunnan hyväksymä työehtosopimus ja työntekijät ovat kukin kohdastaan vaatineet työnteettäjän maksamaan niissä määrättyjä palkkoja.

S. Sahateollisuustyöväen liitto¹.

Sahateollisuustyöväen liiton osastojen tulot, menot, varat 1913.

Varat 1914.

Rahaa kassassa	5,609: 48
» pankissa	6,241: 81
Osakkeita	2,641: —
Saatavia	7,549: 33
Kalustoa	3,380: 03
Kirjasto	586: 67

Yht. 25,968: 32

Velkaa » 3,351: 79

Puhd. omaisuus . . » 22,616: 53

Tuloja v. 1913.

Säästöä v. 1912	5,860: 92
Sisäänkirjoitusmaksut	6,339: 35
Jäsenverot	27,711: 65
Ylimääräiset verot	4,374: 70
Liitolta	2,838: 70
Iltamista	11,150: 58
Kirjallisuus	570: 25
Korkoja	315: 72
Muita menoja	4,817: 08

Yht. 63,978: 95

Maksettu avustuksia 1914.

	Liiton varoja	Osast. varoja
Työttömille	45: —	169: 65
Lakkolaisille.	674: —	3,812: 50
Sulkulais.		80: —
Sairaille		90: —
Hautausapua		40: —
Matka-apua	352: —	100: —
Oikeusapua		50: —
Hätäapua		603: —
	1,971: —	4,845: 15

1,971: —

Yht. 5,816: 15

Eri rahastoja:

Työttömyys	12: 95
Sairaus	311: 08
Hautaus	145: 64
Stipendir.	160: 56

Yht. 830: 23

Menoja v. 1913.

Liiton verot	21,812: 70
Ylim. »	4,374: 70
Iltamiin	5,240: 76
Kirjallisuuteen	875: 52
Vuokriin	2,572: 77
Palkkoihin	1,734: 20
Puolueveroja	2,161: 20
Muita menoja	18,072: 61

Yht. 56,844: 46

Jäsenmäärä v. 1913.

Vuod. alussa kokomaks.	1,949
Puolimaks.	272
	Yht. 2,221
Vuod. lopussa kokomaks.	4,095
Puolimaks.	913
	Yht. 5,008
Osastojen l.	76

¹ Sen jälkeen kun taulukot olivat jo ladotut ja osittain painetut, lähetti S. Sahateollisuustyöväenliitto yllä olevat tilastolliset tiedot, jotka otamme tähän nyt erikseen.

Taulu I. Yhtyneiden järjestöjen omaisuus jouluk. 31 p. v. 1913.

Liiton n:o	Liiton nimi	Liitolla				Osastoilla				Liit. ja osastoilla omais. yht.			
		rahaa		muuta omais.		yhteensä		rahaa		muuta omais.		yhteensä	
		mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.
1	Lasiteollisuus.	4,757 39	—	—	—	4,757 39	—	795 43	—	3,852 31	—	4,647 74	—
2	Tie- ja vesirakennust.	36,156 29	7,681 68	43,837 97	—	43,837 97	—	3,162 63	—	1,261 43	—	4,424 06	—
3	Kirjansitojain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Puutyöntekijäin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Sukeltajain	16,036 54	2,094 60	18,131 14	—	18,131 14	—	33,544 09	—	24,761 85	—	58,305 94	—
6	Sahateollisuus.	602 90	60	662 90	—	662 90	—	—	—	—	—	—	—
7	Paperiteollisuus.	34,348 39	27,117 55	61,465 94	—	61,465 94	—	?	—	?	—	?	—
8	Kulta- ja Hopeat.	6,368 22	1,501 59	7,869 81	—	7,869 81	—	4,214 80	—	11,085 40	—	15,300 20	—
9	Leipurien	16,535 39	846 16	17,381 55	—	17,381 55	—	—	—	—	—	—	—
10	Kivityöntekijäin	10,803 24	666 66	11,469 90	—	11,469 90	—	5,145 24	—	1,691 04	—	6,836 28	—
11	Kutomateollisuus.	15,145 21	157 70	15,302 91	—	15,302 91	—	12,021 26	—	13,079 19	—	25,100 35	—
12	Kaakeli-, Faj.- ja Uunint.	14,429 19	842 43	15,271 62	—	15,271 62	—	4,487 54	—	10,504 13	—	14,991 67	—
13	Metalittyönt.	63,583 01	4,909 73	68,492 74	—	68,492 74	—	27,321 74	—	37,548 03	—	64,869 77	—
14	Lätki-, Pelti- ja Vaskis.	3,929 03	227 80	4,156 83	—	4,156 83	—	2,987 58	—	1,979 70	—	4,967 28	—
15	Kirjaltajain	23,228 09	6,483 29	29,711 37	—	29,711 37	—	—	—	—	—	—	—
16	Tehdas- ja sekat.	11,778 88	4,234 30	16,013 18	—	16,013 18	—	20,689 51	—	21,860 87	—	42,550 38	—
17	Muurarien	2,464 73	1,326 79	3,791 52	—	3,791 52	—	6,702 27	—	17,029 73	—	23,732	—
18	S. V. R. Konepajain ty.	301 41	—	301 41	—	301 41	—	5,422 21	—	3,735 31	—	9,157 52	—
19	Sos.-dem. Sanomalehtim.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Nahkattyönt.	5,445 60	572 42	6,018 02	—	6,018 02	—	5,059 72	—	4,844 93	—	9,904 65	—
21	Vaatetustyönt.	15,813 31	972 57	16,785 88	—	16,785 88	—	12,364 02	—	8,547 77	—	20,911 79	—
22	Kuljetustyönt.	16,552 26	951 25	16,552 26	—	16,552 26	—	80,575 27	—	119,022 49	—	199,597 76	—
23	Osuusk. palv. henkil.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Mealarien	5,979 87	—	5,979 87	—	5,979 87	—	6,060 87	—	6,955 98	—	12,040 74	—
Yhteensä		304,258 95	60,646 52	364,905 47	—	364,905 47	—	230,554 18	—	295,917 45	—	526,471 63	—
												356,563 97	891,377 10

Taulu II. Ammattijärjestöön kuuluvien liittojen tulot v. 1913.

Liiton n:o	Liiton nimi	Sisäänkirj. ja vakinaiset verot		Ylimääräiset verot		Korot		Ammattij. avustus		Ulkomailta avustusta		Lahjoja		Kirjallisuudesta ja sanomal.		Lainoja y.m.		Muuta tuloja		Yhteensä	
		mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.
1	Lasiteollisuusyöv.	1,625	50	1 568	50	177	50	—	—	—	—	—	—	—	—	85	—	45	30	2,501	80
2	Tie- ja vestrakennust.	8,890	42	—	—	1,222	30	—	—	—	—	920	—	—	—	—	—	7,799	63	18,832	35
3	Kirjansitojain.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Puutöntekijän.	16,828	15	1,184	90	566	64	—	—	—	—	20	36	943	85	—	—	11,169	69	30,713	59
5	Sukeltajain.	—	—	—	—	21	99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	323	—	344	99
6	Sahateollisuus.	45,012	80	5,799	—	1,868	—	—	—	—	—	—	—	2,103	—	—	—	4,759	03	59,542	06
7	Paperiteollisuus.	7,685	05	241	75	68	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,506	67	12,501	84
8	Kulta- ja Hopeat.	1,964	30	123	75	865	50	—	—	—	—	133	36	—	—	—	—	62	16	3,149	07
9	Leipurien.	4,980	50	—	—	426	64	—	—	—	—	—	—	377	05	—	—	1,463	46	7,247	65
10	Kivityönt.	9,508	29	728	15	451	55	518	—	—	—	586	—	—	—	—	—	1,149	97	12,941	96
11	Kutomateollisuus.	4,890	10	—	—	668	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	45	5,581	09
12	Kaakeli-, Faj- ja Uunint.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Metallit.	43,873	50	759	75	2,071	90	—	—	—	—	1,382	20	2,584	—	—	—	2,673	10	53,344	45
14	Läkki-, Pelti- ja Vaskis.	2,929	50	466	15	154	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	50	3,622	30
15	Kirjallajain.	21,360	—	4,140	—	929	17	—	—	—	—	12	55	286	85	—	—	921	71	27,650	28
16	Tehdas- ja sekät.	19,328	88	3,419	20	278	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	380	16	23,406	94
17	Muurarien.	6,614	21	2,561	—	62	22	—	—	—	—	76	55	487	96	—	—	—	—	9,802	84
18	S. V. R. Konepajain ty.	721	06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	75	766	81
19	Sos.-dem. Sanomalehtim.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Nahkat.	4,640	84	1,194	85	129	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,524	—	9,485	48
21	Vaatetust.	7,850	24	1,900	75	533	67	—	—	—	—	65	—	—	—	—	—	2,206	66	12,556	32
22	Kuljetustyönt.	16,625	—	266	—	356	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	40	17,798	10
23	Osuusk. palv. henk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Maalarien.	4,383	43	—	—	153	74	—	—	—	—	511	85	478	10	—	—	1,162	93	6,690	05
Yhteensä		229,711	77	23,353	75	11,006	67	518	—	—	—	3,707	87	7,260	81	85	—	42,838	57	318,482	44

1 Sisältyy myös kokousmenolihin kannettu ylim. verotus.

Taulu III. Ammattijärjestöön kuu-

Liiton n:o	Liiton nimi	Palkat ja palkkiot		Toimisto menot		Työtaitseut		Ammattijärjestölle						Työtaitseut ulko-malla	
								vakin. verot		ylim. verot		apur. yl. ver.			
		mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.
1	Lasiteollisuustyöväen . . .	178	60	115	99	—	—	244	—	—	—	—	—	—	—
2	Tie- ja vesirakennustyöv. .	2,264	85	655	95	460	—	1,780	—	—	—	—	—	—	—
3	Kirjansitojain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Puutyöntekijäin	3,850	—	1,074	27	534	50	3,414	20	—	—	—	—	—	—
5	Sukeltajain	45	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
6	Sahateollisuustyöväen . . .	5,273	40	3,988	82	1,694	—	6,258	71	—	—	—	—	—	—
7	Paperiteollisuustyöväen . .	2,450	—	558	—	—	—	2,018	40	—	—	—	—	—	—
8	Kulta- ja Hopeatyönt. . .	365	—	170	—	—	—	123	20	—	—	—	—	—	—
9	Leipurien	2,040	—	512	77	—	—	470	60	—	—	—	—	—	—
10	Kivityönt.	2,381	65	180	—	2,212	80	1,774	80	—	—	—	—	—	—
11	Kutomatyönt.	2,440	—	993	90	—	—	640	—	—	—	—	—	—	—
12	Kaakeli-, Fajanssi- ja Uun.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Metallityöt.	4,817	—	2,320	17	1,474	35	4,805	40	—	—	—	—	1,000	—
14	Läkki-, Pelti- ja Vaskisepp.	599	75	84	—	—	—	263	20	³ 459	—	—	—	—	—
15	Kirjaltajain	3,374	—	217	22	—	—	1,577	80	—	—	—	—	130	72
16	Tehdas- ja sekatyöväen . .	5,038	75	1,869	70	3,952	90	4,177	20	—	—	—	—	—	—
17	Muurarien	2,733	—	656	75	43	—	1,620	—	—	—	—	—	² 31	55
18	S. V. R. Konepajain ty. . .	181	85	—	—	—	—	394	60	—	—	—	—	—	—
19	Sos.-dem. Sanomalehtim. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Nahkатыöntekijäin	2,082	—	4 666	99	1,646	—	741	55	—	—	—	—	—	—
21	Vaatetustyöntekijäin . . .	2,400	—	1,385	08	851	90	1,224	20	—	—	—	—	—	—
22	Kuljetustyöntekijäin . . .	5,134	40	1,211	85	578	50	3,804	20	—	—	—	—	—	—
23	Osuusk. palvel. henkil. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Maalarien	2,235	—	84	48	—	—	849	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä		49,884	25	16,745	94	13,447	95	36,203	06	459	—	—	—	1,162	27

¹ Kansainvälinen vero. — ² Kansainvälinen vero. — ³ Rästiä vuodelta 1912. — ⁴ Sisältyy

Iuvien liittojen menot v. 1913.

Agitatsi- menot		Kirjalli- suus- ja saromal- menot		Matka- apurahat		Työto- myysapua		Sairaus- apua		Oikeus- apua		Velkoihin		Sekalaisia		Edustaja- kokous menot		Muuta menot		Yhteensä	
mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.
15	—	485	80	—	—	—	—	—	—	—	—	85	—	66	10	152	20	1 35	—	1,377	69
698	75	—	—	—	—	—	—	4,700	23	15	—	—	—	—	—	—	—	4,004	60	14,579	38
1,245	25	822	40	48	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13,886	84	24,875	96
5,329	23	1,200	—	—	—	195	30	—	—	—	—	—	—	1,543	18	—	—	71	85	138	85
680	55	—	—	—	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,801	97	29,284	61
—	—	—	—	58	60	73	50	445	—	—	—	—	—	198	—	—	—	3,960	85	9,712	80
330	25	396	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	59	1,475	89
464	85	—	—	—	—	—	—	—	—	26	10	—	—	—	—	—	—	1,614	90	5,364	69
423	30	—	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,619	90	9,650	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	185	42	2,802	62
2,153	30	2,305	27	—	—	6,313	65	—	—	—	—	—	—	1,125	68	—	—	—	—	26,314	82
471	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	1,887	78
251	75	2,939	21	100	60	8,134	75	—	—	—	—	10,000	—	—	—	—	—	4,245	08	30,971	13
1,380	40	614	—	—	—	—	—	—	—	395	—	—	—	—	—	—	—	182	—	17,610	56
493	20	1,300	65	—	—	—	—	—	—	—	—	2,775	85	554	—	—	—	299	48	10,507	48
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	106	84	685	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
315	05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,635	55	7,772	09
96	95	179	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	6,216	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,934	14	12,939	27
278	70	552	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	643	10	—	—	—	—	—	—
14,628	36	10,797	38	207	70	14,882	20	5,145	23	436	10	12,860	85	4,130	06	152	20	40,254	99	221,397	54

agitatsioni ja matkakulut.

Taulu IV. Tietoja Ammattijärjestöön kuuluvain

Liiton n:o	Liiton nimi	Tiet. antanut osastoja	Osastossa jäseniä vuoden alussa						Osast. liittynyt jäseniä vuod. kuluessa										
			Miehiä			Naisia			yhteensä	niistä vapaa- jäs.	Miehiä				Naisia				
			kokomaks.	puolimaks.	oppilaita	kokomaks.	puolimaks.	oppilaita			nusia	tois. osastosta	tois. liittosta	ulkomailta	yhteensä	nusia	tois. osastosta	tois. liittosta	yhteensä
1	Lasiteollis.t.	9	155	7	—	—	—	—	162	3	41	3	—	—	44	—	—	—	—
2	Tie- ja vesir.t.	29	991	—	—	—	137	—	1,128	25	234	570	14	—	818	15	75	—	90
3	Kirjansitojain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Puutyöntekij.	58	1,821	183	93	—	17	—	2,120	132	737	110	13	5	865	11	—	—	11
5	Sukeltajain . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Sahateollis.t. ¹	—	1,966	79	—	21	167	—	2,221	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Paperiteollis.	27	953	10	3	106	113	2	1,197	3	502	44	11	—	557	145	20	—	165
8	Kulta- ja hop.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Leipurien . .	17	241	51	—	3	58	—	369	2	95	13	—	1	109	11	—	—	11
10	Kivityöntekij.	38	1,102	58	16	—	—	—	1,176	38	322	123	28	1	474	—	—	—	—
11	Kutomateol.t.	24	—	305	—	—	401	—	706	—	316	52	1	—	368	575	2	5	582
12	K.-, F.- ja Uun.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Metallityönt.	—	2,034	344	—	—	—	—	2,713	—	1,708	332	58	27	2,125	—	—	—	—
14	L.-, P.- ja Vask.	9	156	37	5	—	—	—	198	—	69	7	1	1	78	—	—	—	—
15	Kirjaltajain ¹	25	—	—	—	—	—	—	1,083	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Tehd.- ja sek.	81	2,052	17	—	76	159	—	2,304	24	1,133	59	60	—	1,252	81	—	—	81
17	Muurarien . .	31	1,033	128	—	—	—	—	1,161	25	37	2	—	—	39	—	—	—	—
18	S.V.R.Kon.ty.	8	220	21	—	—	—	—	241	—	97	—	—	—	97	—	—	—	—
19	S.-d.Sanomal.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Nahkityönt.	23	440	9	—	2	17	—	468	7	214	19	—	—	233	23	—	—	23
21	Vaatetust.t.	30	746	37	25	20	249	1	1,078	26	373	58	—	—	431	353	1	—	354
22	Kuljetust.t.	37	1,977	363	—	7	59	—	2,406	—	818	29	44	3	894	187	—	—	187
23	Osuusk. palv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Maalarien . .	15	556	3	67	—	—	—	626	9	257	23	1	—	281	—	—	—	—
Yhteensä			16,443	1,652	209	235	1,377	3	19,920	295	6,953	1,444	231	38	8,666	1,401	98	5	1,504

¹ Liitto on ilmoitt. jäsenten luvun ainoastaan vuod. alussa ja lopussa liittoveronsa suorittaneiden luettelon mukaan.

liittojen ammattiosastojen jäsenistä v. 1918.

Osastosta poistunut jäseniä vuoden kuluessa												Osastossa jäseniä vuoden lopussa									
Miehiä						Naisia						Miehiä			Naisia			yhteensä	niistä vapaja jäseniä		
tois. osastoon	tois. liittoon	ulkomaille	poist. ilmoitt.	erotettu	kuollut	tois. osastoon	tois. liittoon	ulkomaille	poist. ilmoitt.	erotettu	kuollut	yhhteensä	kokomaks.	puolimaks.	oppilaita	kokomaks.	puolimaks.			oppilaita	
3	—	3	13	—	—	19	—	—	—	—	—	—	182	5	—	—	—	—	187	3	
570	1	6	143	1	2	723	75	—	—	30	—	105	1,086	—	—	—	—	122	—	1,208	37
101	2	19	479	41	14	661	—	—	—	13	—	13	2,215	227	135	—	—	55	—	2,632	149
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,095	—	—	—	—	913	—	5,008	—
44	4	20	68	—	3	139	20	1	2	31	—	1	1,278	6	—	—	—	331	—	1,609	—
13	—	8	84	1	2	108	—	—	—	—	—	—	217	76	—	—	3	69	—	385	2
93	4	23	393	1	10	525	—	—	—	—	—	—	1,073	48	4	—	—	—	—	1,125	39
50	—	3	65	—	2	120	—	—	—	210	—	210	—	553	—	—	—	774	—	1,326	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
231	8	75	344	458	25	1,231	—	—	—	—	—	—	2,995	553	—	—	—	—	—	3,548	—
7	—	8	34	1	—	50	—	—	—	—	—	—	179	3	35	—	—	—	—	217	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	760	—	—	—	—	305	—	1,065	17
59	31	51	861	12	10	1,024	—	—	1	123	1	3	2,269	28	—	65	—	123	—	2,485	—
6	2	13	168	2	10	200	—	—	—	—	—	—	801	175	—	—	—	—	—	976	41
—	—	1	37	1	2	41	—	—	—	—	—	—	287	10	—	—	—	—	—	297	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	—	7	144	9	4	183	—	—	—	16	—	16	432	6	1	—	—	26	—	465	4
58	4	33	337	9	2	443	1	—	3	236	8	—	248	762	17	17	32	342	2	1,172	—
29	3	28	329	37	11	437	—	—	1	76	2	1	80	2,113	454	—	7	166	—	2,740	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	—	10	37	185	4	257	—	—	—	—	—	—	579	5	64	—	—	—	—	648	10
1,306	59	308	3,533	758	101	6,065	96	1	7	735	11	5	848	21,323	2,166	256	107	3,226	2	27,080	302

Taulu V. Tietoja Ammattijärjestöön kuuluvain

Liiton numero	Liiton nimi	Tuloja vuoden kuluessa															
		sästö viime		sisäänkirjoitus-		jäsenveroja		ylimääräisiä		saatu liitoilta		kerätty vapaa-		saatu tilaamista		saatu apuraisista	
		mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.
1	Lasiteollisuust. . .	520	36	184	25	1,970	65	399	50	—	—	—	—	744	42	—	66 05
2	Tie- ja vesirakenn. . .	1,386	31	414	—	5,627	23	—	—	1,213	77	772	07	7,236	60	—	17 80
3	Kirjansitojain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35 37
4	Puutyöntekijäin . . .	11,541	89	1,767	85	27,613	15	699	70	1,580	—	170	35	13,787	57	—	353 61
5	Sukeltajain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,401 56
6	Sahateollisuust. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Paperiteollisuust. . .	2,610	61	934	20	13,691	70	828	95	—	—	482	55	4,827	13	70 75	403 15
8	Kulta- ja hopeat. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131 08
9	Leipurien . . .	4,118	11	354	40	6,076	32	403	75	—	—	31	—	3,364	17	—	74 05
10	Kivityöntekijäin . . .	8,639	58	1,071	50	14,692	46	321	80	—	—	1,062	81	6,295	59	—	53 50
11	Kutomateollisuust. . .	5,995	34	1,040	85	7,112	25	3 25	—	36	—	154	10	3,884	80	—	61 50
12	Kaakeli, F- ja uun. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	327 77
13	Metallityöntekijäin . . .	17,981	78	5,715	45	57,601	15	435	90	6,491	85	759	10	17,149	24	4 80	672 40
14	Lakki-, pelti- ja vask. . .	2,166	74	393	50	3,750	54	1 80	—	—	—	—	—	1,475	86	6 15	10 11
15	Kirjalltajain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Tehdas- ja sekat. . .	10,309	48	3,129	95	21,267	32	1,166	45	2,792	16	2,840	85	12,146	86	—	134 15
17	Muurarien . . .	3,376	46	453	—	11,037	62	2,737	50	—	—	170	12	2,603	88	—	85 50
18	S. V. R. Konep. ty. . .	4,610	38	152	50	2,164	55	—	—	—	—	10 35	—	3,166	11	—	3 40
19	Sos.-dem. Sanomal. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	206 48
20	Nahkатыönt. . .	3,133	40	549	—	4,006	15	679	—	50	—	92 45	—	2,654	91	—	4 50
21	Vaatetustyönt. . .	3,944	36	1,381	70	17,208	82	1,085	50	360	30	—	—	7,843	69	—	154 65
22	Kuljetustyönt. . .	19,221	95	2,176	60	20,281	96	214	24	49 50	—	—	—	5,195	12	—	20 05
23	Osuusk. palv. henk. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,229 21
24	Maalarien . . .	2,098	19	1,727	25	6,644	15	—	—	—	—	—	—	3,161	37	—	57 70
Yhteensä		101,654	94	21,465	50	220,746	02	8,977	85	12,573	58	6,545	75	95,537	32	81 70	2,181 01
																	9,602 74

¹ Liitto ilmoittaa, ettei ole onnistuttu saamaan tietoja.

liittojen osastojen tuloista ja menoista v. 1913.

		Menoja vuoden kuluessa																					
muuta tuloja		tulota yhteensä		liiton vero (sisällyt. Am-mattilajien vero)		ylin. vero (sisällyt. Am-mattilajien vero)		ilmanmenoja		arvaimenmenoja		kirjallisuuteen		huoneen vuokra		palkat ja palkiot		puoluevero työv. yhd.		muuta menoja		menoja yhteensä	
mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.
385	34	4,289	47	1,624	35	482	20	330	63	—	—	76	70	—	—	71	90	350	05	660	70	3,614	55
901	18	17,604	33	4,591	—	—	—	3,772	58	—	—	74	35	671	15	287	12	1,015	57	4,021	14	14,432	91
5,149	47	64,005	15	14,654	30	508	85	5,709	66	—	—	646	40	2,049	90	2,694	80	4,588	60	13,450	65	44,308	16
1,931	08	25,931	20	7,334	30	1,050	—	648	79	—	—	485	30	971	57	1,093	30	2,849	70	6,152	35	19,685	35
690	40	15,288	71	4,655	65	467	85	1,726	87	—	—	104	70	103	95	162	25	1,172	65	1,189	51	9,583	43
1,143	98	34,049	84	9,234	70	242	67	2,351	47	—	—	205	55	763	85	1,482	76	3,070	28	5,210	83	22,674	58
3,021	41	21,637	27	4,670	10	—	—	2,330	38	—	—	128	85	776	—	610	25	1,455	15	4,955	10	14,925	83
5,680	41	113,633	87	43,631	—	691	75	7,582	06	—	—	1,491	14	1,189	85	2,757	75	9,799	75	20,659	37	87,802	67
155	50	8,021	20	3,018	35	—	—	450	09	—	—	14	75	126	45	266	15	757	15	773	35	5,406	33
5,194	91	59,875	91	13,313	65	1,372	95	9,788	90	26	—	326	—	1,367	70	1,917	83	5,796	71	10,097	42	43,995	16
3,195	42	24,211	66	6,227	43	2,456	40	1,375	62	—	—	297	75	522	35	2,145	90	3,184	27	4,052	04	20,261	76
541	50	10,855	27	744	51	19	—	3,590	—	—	—	10	25	67	50	248	45	1,059	85	1,321	13	7,059	69
127	36	11,468	55	3,810	95	625	10	1,079	71	—	—	9	20	171	50	178	45	783	80	1,323	53	7,982	24
3,063	15	35,339	80	8,861	66	3,113	10	5,286	68	—	—	250	90	178	10	3,547	26	3,327	25	4,745	74	29,310	69
77,546	31	127,943	85	15,573	75	77	—	3,103	53	—	—	810	50	1,018	12	16,062	74	4,718	60	49,319	80	90,684	10
575	54	14,445	94	4,608	28	—	—	1,853	87	—	—	299	35	291	35	492	05	1,925	25	1,737	08	11,207	23
109,292	99	588,659	40	146,558	08	11,106	87	50,980	84	20	—	5,231	69	10,269	34	34,018	96	45,853	63	129,663	88	433,703	29

Taulu VI. Tietoja Ammattijärjestöön kuu-

Liiton numero	Liiton nimi	Osastojen välittömässä hoidossa olevia										
		varoja										
		rahaa kassassa		rahaa pankissa		osakkeita ja saatavia		kalustoa arvolta		kirjasto arvolta		
		mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	nid.	mk.	p.
1	Lasiteollisuust.	577	23	218	20	1,300	56	120	40	17	81	05
2	Tie- ja vesirakennust.	2,912	63	250	—	1,707	05	740	25	103	128	35
3	Kirjansitojain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Puutyöntekijäin	4 997	10	28,546	79	21,008	16	4,832	93	78	608	35
5	Sukeltajain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Sahateollisuust.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Paperiteollisuust.	2,938	61	1,276	19	6,219	28	3,234	47	176	312	—
8	Kulta- ja hopeat.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Leipurien	1,550	17	3,595	07	1,322	01	473	12	22	13	25
10	Kivityöntekijäin	1,928	21	10,093	05	9,866	13	2,030	77	24	138	80
11	Kutomateollisuust.	1,615	41	2,872	13	5,419	79	1,751	34	183	570	89
12	Kaakeli-, F.- ja uunint.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Metallityöntekijäin	9,793	02	17,528	72	25,661	71	11,098	17	490	1,250	27
14	Läkki-, Pelti- ja vaskis.	907	28	2,080	30	563	—	1,263	95	?	27	75
15	Kirjaltajain ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Tehdas- ja sekatyöv.	5,344	08	15,345	43	14,600	32	6,429	93	21	179	25
17	Muurarien	3,124	99	3,577	28	11,132	43	5,424	37	126	354	33
18	S. V. R. Konep. ty.	1,274	26	4,147	95	1,447	—	771	38	103	485	03
19	Sos.-dem. Sanomalehtim.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Nahkasyönt.	908	18	4,141	54	3,170	—	1,058	79	3	161	05
21	Vaatetustyönt.	2,852	85	9,511	17	7,108	97	1,202	61	6	15	—
22	Kuljetustyönt.	15,530	34	65,044	93	71,708	26	30,066	56	200	1,120	78
23	Osuusk. palv. henkilök.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Maalarien	1,014	17	5,046	70	6,081	87	1,362	80	119	627	75
Yhteensä		57,268	53	173,275	45	188,316	54	71,861	84	1,671	5,456	15

¹ Tämä summa tulee lisäksi järjestöjen puhtaaksi omaisuudeksi merkittyyn summaan.

luvain liittojen osastojen varoista v. 1913.

varoja vuoden lopussa								Osastojen erinäisissä rahastoissa olevat varat vuoden lopussa															
muuta omaisuutta		omaisuutta yhteensä		velkoja		puhdas omaisuus		työttömyys-rahastossa		matka-apu-rahastossa		sairaus-apu-rahastossa		hautaus-apu-rahastossa		kesäsiirtola-rahastossa		rahas-toissa yhteensä					
mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.
27 70		2,352 14		29 54		4,647 74		—		—		—		—		—		—		—		—	
179 76		5,918 04		1,493 98		4,424 06		—		6 10		—		—		—		—		—		6 10	
1,587 89		61,547 56		3,231 22		58,305 94		1,760 27		—		—		—		—		—		—		1,760 27	
—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—	
2,865 65		16,846 20		1,546 —		15,300 20		—		—		—		—		—		—		—		—	
148 55		7,102 17		265 89		6,836 28		699 45		—		—		—		—		—		—		699 45	
1,687 71		25,744 67		644 32		25,100 35		105 90		—		—		—		—		—		—		105 90	
2,852 11		15,081 67		90 —		14,991 67		—		—		—		—		—		—		—		—	
1,349 38		66,681 27		1,819 50		64,869 77		—		—		—		—		—		—		—		—	
205 —		5,007 28		40 —		4,967 28		—		—		—		—		—		—		—		—	
1,743 12		43,642 13		1,091 75		42,550 38		51 25		—		—		—		—		—		—		—	
119 45		23,732 —		451 75		23,281 07		8,891 09		1,449 05		—		—		—		1,059 59		—		1,110 84	
1,094 40		9,220 02		62 50		9,157 52		1,130 39		—		2,412 45		56 46		—		—		—		10,340 14	
542 60		9,982 16		77 51		9,904 65		1,022 30		—		—		—		—		—		—		1,022 30	
900 60		21,591 20		679 41		20,911 79		269 78		122 86		1,500 —		1,046 41		1,754 62		—		—		3,693 67	
24,580 30		208,051 17		8,453 41		199,597 76		—		—		4,457 61		—		—		—		—		—	
549 10		14,682 39		1,970 94		13,016 85		938 38		—		—		310 —		—		—		—		1,248 38	
40,432 32		536,608 83		21,947 72		514,661 11		14,868 81		1,578 01		8,370 06		1,412 87		2,814 21		—		—		29,043 96	

² Liitto ilmoittaa, ettei ole onnistuttu saamaan tietoja.

Taulu VII. Tietoja avustus-

Liiton numero	Liiton nimi	Työttömyysapua				Lakkoapua				Sulkuapua				Työriita- apua (iiman lakkoa)		Sairausapua										
		avustettavia		avustettiin		avustettavia		avustettiin		avustettavia		avustettiin		avustettavia		avustettiin										
		säänt. muk.	ulk. säänt.	säänt. muk.	ulk. säänt.	säänt. muk.	ulk. säänt.	säänt. muk.	ulk. säänt.	säänt. muk.	ulk. säänt.	säänt. muk.	ulk. säänt.	säänt. muk.	ulk. säänt.	säänt. muk.	ulk. säänt.									
		mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.									
1	Lasiteollisuust. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
2	Tie- ja vesirakenn.	—	—	—	295	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	154	4,700	23	—							
3	Kirjansitojain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
4	Puutyöntekijäin . .	—	1	—	15	—	5	670	65	70	—	—	20	—	—	—	—	—	—							
5	Sukeltajain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
6	Sahateollisuust. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
7	Paperiteollisuust. .	8	18	48	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	485	65	—							
8	Kulta- ja Hopeat. .	—	—	73	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	245	—	—							
9	Leipurien . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
10	Kivityöntekijäin . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
11	Kutomateollisuust. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
12	K-, F- ja Uunint. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
13	Metallityönt. . .	316	6	6,033	15	206	35	17	3	1,382	20	24	—	16	20	1	52	50	735	75						
14	Läkki-, P.- ja vask.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—							
15	Kirjaltajain . . .	—	—	8,134	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
16	Tehd.- ja sekat. . .	—	—	35	73	101	50	14	63	288	50	617	30	2,709	50	1,991	—	—	—							
17	Muurarien . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	9	159	80						
18	S. V. R. Konep. ty. .	—	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
19	Sos.-dem. Sanomal. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
20	Nahkityönt. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
21	Vaatetustyönt. . .	—	—	—	5	120	1	1,564	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
22	Kuljetustyönt. . .	—	—	221	25	218	—	851	90	25	—	—	—	—	—	2	29	95	642	10						
23	Osuusk. palv. henk.	—	—	—	—	—	—	690	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
24	Maalarien . . .	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
	Yhteensä	324	25	14,546	40	706	85	374	67	5,448	70	736	30	2,709	50	2,027	20	1	52	50	163	42	5,534	88	1,537	65

1 Matka-apua.

toiminnasta v. 1913.

Hautausapua				Matka-apua				Oikeusapua				Muuta apua				Avustusta annettiin yht.				Avustusta varten saatiin rahaa											
avustettavia säänt. muk.		avustettiin		avustettavia säänt. muk.		avustettiin		avustettavia säänt. muk.		avustettiin		avustettavia säänt. muk.		avustettiin		avustettavia säänt. muk.		avustettiin		liitolta		kerättiin		osaston omia varoja							
säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.	säänt. muk.	ulkop. säänt.				
1		20		7		145	45							648	37	139		4,388	91	1,151	12	4,613	91	420	02	506	10				
						5	40											670	65	110	40	531		102	15	147	90				
1	1	10		2	50	7	25	59	25	103						20	40		602	90	131	50					734	40			
		200						88	60									607	10			607	10								
12	1	767	50		25		8			328	75			10	1			78	40	346	29	8,235	35	1,974	45	8,235	35	935	10	1,039	35

Taulu VIII. Tietoja lakottomista työriidoista v. 1913.

Liiton nimi	Niissä oli osallisena		Työntekijöistä oli		Työriidoista päättyi			Palkka nousi yht. Smk. viikossa		Työaika lyheni yht. tuntia viikossa		Palkka aleni yht. Smk. viikossa		Saatiin tai uudistettiin sopimuksia, jotka koskivat		Menetettiin sopimuksia, jotka koskivat	
	työntekijää	työnantajaa	järjestyneitä	järjesty-mättömiä	voitolla	osittain voitolla	tappiolla							sopimusten luku	työntekijää	sopimusten luku	työnantajaa
Lasiteollisuusyöväen	24	1	24	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tie- ja vesirakennustyöväen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kirjansitojain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puutyöntekijäin	134	4	102	32	1	2	1	134	—	—	—	—	—	2	14	1	4
Sukeltajain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sahateollisuusyöväen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paperiteollisuusyöväen	860	6	310	550	—	6	2	96	—	—	—	—	—	1	100	—	—
Kulta- ja hopeatyöntek.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leipurien	—	—	—	—	—	—	—	70	—	—	—	—	—	1	35	—	—
Kivityöntekijäin	35	1	30	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kutomateollisuusyöväen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaakeli-, taji- ja uunintek.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metallityöntekijäin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lähti-, pelti- ja vaskitsep.	20	6	20	—	—	1	—	57	—	—	—	—	—	1	20	6	—
Kirjaltajain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tehdas- ja sekatyöntek.	211	3	123	88	1	2	—	345	—	—	—	—	—	3	211	3	—
Muurarien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S. V. R. Konepajan ty.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sos.-dem. Sanomal.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nahkatyöntekijäin	310	12	208	102	?	2	—	13	—	50	—	—	—	2	22	9	—
Vaatetustyöntekijäin	303	42	142	161	3	4	—	757	—	—	—	—	—	4	303	42	—
Kuljetustyöntekijäin	1,635	33	1,635	—	33	15	—	252	—	—	—	—	—	33	1,635	—	—
Osuusk. palv. henk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalarien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	41,3532	108	2,594	938	13	24	3	50	1,784	—	—	—	—	47,2340	66	1	4

Taulu IX. Tietoja työläkoista v. 1913.

Liiton nimi	Niissä osallisena		Työntekijöistä oli		Työnantajista oli		Lakoista päätytti			Työaika lyheni yht. tuntia viikossa		Palkka nousi yht. Smk. viikossa		Työaika jatkui yht. tuntia viikossa		Palkka aleni yht. Smk. viikossa	Saatiin tai uudistettiin sopimuks. jotka koskivat	Meneettiin sopimuksia, jotka koskivat		Lakossa menetettyjen työpäivien luku		Niiden arvo rahassa Smk.	
	työntekijöitä	työnantajia	järjestyneitä	järjesty-mättömiä	järjestyneitä	järjesty-mättömiä	voitolla	osittain voitolla	tappiolla								sopimusten luku	työntekijöitä	työnantajia				
Lakkojen luku																							
Lasiteollisuusuytyöväen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tie- ja vesirakennustyöväen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kirjansitojain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puutyöntekijän	3	174	28	84	1	27	2	1	1	84	374	2	122	27	—	—	—	—	—	1,408	—	5,232	—
Sukeltajain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sahateollisuusuytyöväen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paperiteollisuusuytyöväen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kulta- ja hopeatyöntek.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leipurien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kivityöntekijän	7	353	7	259	94	?	6	1	—	30	173	4	188	4	—	—	—	—	—	3,206	—	17,459	—
Kutomateollisuusuytyöväen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaakeli-, faj- ja uunintek.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metallityöntekijän	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Läkki-, pelti- ja vaskisepp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kirjaintajain	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tehdas- ja sekatyöntek.	7	643	7	207	436	?	2	3	2150	290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,887	—	44,511	—
Muurarien	1	15	1	10	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	—	900	—
S. V. R. Konepalain ty.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sos.-dem. Sanomal.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nahkavyönt.	4	136	6	23	113	?	1	1	1	—	312	2	14	3	—	—	—	—	—	1,407	—	4,599	—
Vaatetustyönt.	4	690	173	488	202	33	143	3	1	—	1,725	4	690	173	—	—	—	—	—	4,165	—	16,576	—
Kuuljetustyöntekijän	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	—	12,000	—
Osuuskauppain patv. henk.	3	625	4	275	350	4	3	—	—	366	225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalarien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	29	2,636	226	1,352	1,284	38	171	17	7	4,630	3,099	—	22	19	1,877	214	—	—	—	27,203	101	277	—

¹ Työntekijät vaativat kirjallista joukkosopimusta, jota ei saatu, mutta saatiin väliaikainen sopimus, jossa työehdot taattiin. —

² Yksi ei ole vielä päättynyt.

Taulu X. Tietoja työsopimuksista v. 1913.

Liiton n:o	Liiton nimi	Työsopimuksia saatiin v. 1913 ja koskivat ne				Työsop. menetett. v. 1913 ja koskiv. ne				V. 1913 lop. oli voim. sopim. ja koskivat ne				V. 1914 aikana päättynyt sopimuksia ja koskivat ne			
		työntekijää	työnantajaa	työnantaja-järjestöä	menetettiin kaikesta	työntekijää	työnantajaa	työnantaja-järjestöä	sopimuksia kaikesta	työntekijää	työnantajaa	työnantaja-järjestöä	päättynyt kaikesta	työntekijää	työnantajaa		
1	Lasiteollisuust.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2	Tie- ja vesirakennust.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
3	Kirjansitojain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
4	Puutyöntekijäin . . .	4	136	31	2	1	14	4	1	21	1,351	140	?	17	1,133		
5	Sukeltajain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
6	Sahateollisuust.	7	1,068	7	—	—	—	—	—	9	2,092	13	—	4	?		
7	Paperiteollisuust.	1	100	1	—	—	—	—	—	3	350	3	—	3	350		
8	Kulta- ja Hopeat.	—	—	—	—	—	—	—	—	7	173	?	—	7	173		
9	Leipurien . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	16	1,970	29	3	8	—		
10	Kivityöntekijäin . . .	5	388	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11	Kutomateollisuust.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
12	Kaakeli-, Faj- ja Uunint.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
13	Metallityönt.	—	—	—	—	—	—	—	—	5	150	35	—	—	—		
14	Läkki-, Pelti- ja Vaskis.	1	20	6	—	—	—	—	—	1	2,500	150	1	—	—		
15	Kirjaltajain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	12	940	53	—	—	—		
16	Tehdas- ja sekät.	6	537	6	—	—	—	—	—	3	180	?	3	1	80		
17	Muurarien . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
18	S. V. R. konep. työv. yhd.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
19	Sos.-dem. Sanomalehtim.	—	—	—	—	—	—	—	—	6	97	27	—	—	—		
20	Nahkatyönt.	3	34	13	—	—	—	—	—	31	?	?	?	22	?		
21	Vaatetustyönt.	8	992	210	2	1	?	?	?	56	2,259	?	?	?	?		
22	Kuljetustyönt.	37	1,220	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
23	Osuuskauppapalv. henkil.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
24	Maalarien . . .	1	20	3	—	—	—	—	—	6	1,030	71	1	1	108		
Yhteensä		73	4,515	293	7	2	14	4	1	186	13,902	521	8	66	2,209	126	

Taulu XI. Tietoja toimitsijoista ja liittojen lehdistä.

Liiton n:o	Liiton nimi	Liiton toimitsijat						Liiton lehdet					
		vakinaisen	palkkaa yhteensä vuodessa		ylimääräisiä	palkkiona yhteensä vuodessa		ilmeisty kertaa vuodessa	pahoksen suuruus	hinta vuosikerralla		jaetaan ilmaiseksi jäsenille	
			mk.	p.		mk.	p.			mk.	p.		
1	Lasiteollisuustyöv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Tie- ja vesirakenn.	1	1,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Kirjansitojain . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Puutyöntekijäin . . .	2	4,200	—	—	—	—	12	2,200	1	—	ei	
5	Sukeltajain	—	—	2	45	—	—	—	—	—	—	—	
6	Sahateollisuustyöv.	2	5,700	1	1,200	—	152	4,000	—	—	—	—	
7	Paperiteollisuustyöv.	1	2,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	Kulta- ja hopeatyönt.	—	—	2	360	—	—	—	—	—	—	—	
9	Leipurien	1	1,800	1	240	—	4	600	—	80	—	ei	
10	Kivityöntekijäin . . .	1	2,100	1	360	—	—	—	—	—	—	—	
11	Kutomateollisuust.	1	2,400	1	200	—	—	—	—	—	—	—	
12	Kaakeli-, faj. uunint.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
13	Metallityöntekijäin	2	3,500	—	—	—	12	3,200	1	20	—	—	
14	Läkki-, pelti- ja vaskis.	—	—	2	50	—	—	—	—	—	—	—	
15	Kirjaltajain	1	3,000	—	—	—	24	2,100	5	—	—	jaetaan	
16	Tehdas- ja sekatyöv.	2	4,320	—	—	—	4	4,000	—	—	—	jaetaan	
17	Muurarien	1	2,400	—	—	—	12	1,500	1	50	—	jaetaan	
18	S. V. R. Konep. ty.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Sos.-dem. Sanomal.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	Nahkityöntekijäin . .	1	1,800	1	120	—	—	—	—	—	—	—	
21	Vaatetustyöntekijäin .	1	2,100	1	300	—	—	—	—	—	—	—	
22	Kuljetustyöntekijäin .	2	4,800	—	—	—	12	2,000	1	25	—	—	
23	Osuusk. palv. henk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
24	Maalarien	1	2,000	1	75	—	4	1,000	—	75	—	—	
—	S. Ammattijärjestö . .	2	6,000	—	—	—	12	1,000	2	—	—	—	
Yhteensä		22	50,220	—	13	2,950	—	—	21,600	—	—	—	

¹ Julaistaan »Eteenpäin» alakertana ja neljännesvuositain erikoinen raportti.

